

Официален вестник

на Европейския съюз

L 186

Издание
на български език

Законодателство

Година 62
11 юли 2019 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за създаване на Европейски орган по труда, за изменение на регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) 2016/589 и за отмяна на Решение (ЕС) 2016/344 ⁽²⁾ 21
- ★ Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за насърчване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги ⁽¹⁾ 57

ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива (ЕС) 2019/1151 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право ⁽¹⁾ 80

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

⁽²⁾ Текст от значение за ЕИП и за Швейцария.

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

- ★ Директива (ЕС) 2019/1152 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за прозрачни и предвидими условия на труд в Европейския съюз 105

- ★ Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления, и за отмяна на Решение 2000/642/ПВР на Съвета 122

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/1148 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 юни 2019 година

за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕС) № 98/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ се установяват хармонизирани правила относно предоставянето, въвеждането, притежаването и употребата на вещества или смеси, с които може да се злоупотреби за незаконното производство на взривни вещества, с оглед на ограничаването на наличността им за масовия потребител и осигуряването на подходящо докладване на подозрителни трансакции по цялата верига на доставки.
- (2) Въпреки приноса на Регламент (ЕС) № 98/2013 за намаляване на заплахата от прекурсорите на взривни вещества в Съюза е необходимо да се укрепи системата за контрол на прекурсорите, които могат да бъдат използвани за производство на самоделни взривни устройства. С оглед на броя на необходимите промени и с цел да се постигне по-голяма яснота е целесъобразно Регламент (ЕС) № 98/2013 да бъде заменен.
- (3) С Регламент (ЕС) № 98/2013 бяха ограничени достъпът и употребата от страна на масовия потребител на прекурсори на взривни вещества. Независимо от това ограничение обаче държавите членки можеха да решат да предоставят достъп на масовия потребител до тези вещества посредством система за издаване на разрешения и регистрация. Следователно съществуваша различия в ограниченията и контрола на прекурсорите на взривни вещества в държавите членки, които можеха да създадат пречки пред търговията в рамките на Съюза, като по този начин затруднят функционирането на вътрешния пазар. Освен това съществуващите ограничения и мерки за

⁽¹⁾ ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 35.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 14 юни 2019 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 98/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества (ОВ L 39, 9.2.2013 г., стр. 1).

контрол не гарантираха в достатъчна степен обществената сигурност, тъй като не възпрепятстваха в достатъчна степен придобиването на прекурсори на взривни вещества от страна на извършителите на престъпления. Заплахата от самоделни взривни устройства остава значителна и продължава да нараства.

- (4) Ето защо системата за предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества следва да бъде допълнително укрепена и хармонизирана с оглед на нарастващата заплаха за обществената сигурност, причинена от тероризма и други тежки престъпления. Този процес на укрепване и хармонизиране следва също така да гарантира свободното движение на прекурсори на взривни вещества на вътрешния пазар и да насърчи конкуренцията между икономическите оператори и иновациите, например като се подпомогне разработването на по-безопасни химични вещества, които да заменят прекурсорите на взривни вещества.
- (5) Сред критериите за определяне на това кои мерки за кои прекурсори на взривни вещества следва да се прилагат са степента на заплаха, свързана със съответния прекурсор на взривни вещества, обемът на търговия със съответния прекурсор на взривни вещества и възможността за определяне на ниво на концентрация, под което прекурсорът все още би могъл да се използва за законните цели, за които е предоставен, като същевременно е значително по-малко вероятно същият прекурсор да може да се използва за незаконното производство на взривни вещества.
- (6) На масовия потребител не следва да бъде разрешено да придобива, въвежда, притежава или употребява определени прекурсори на взривни вещества в концентрации над определени пределно допустими стойности, изразени в масови проценти. На масовия потребител обаче следва да се разреши да придобива, въвежда, притежава или употребява някои прекурсори на взривни вещества в концентрации над тези пределно допустими стойности за законни цели, при условие че е получил разрешение за това. Когато заявителят е юридическо лице, компетентният орган на държавата членка следва да вземе предвид информацията свързана с миналото на юридическото лице и на всяко лице, действало в лично качество или като част от орган на юридическото лице и заемало ръководна длъжност в рамките на юридическото лице въз основа на упълномощаване да представлява юридическото лице, право да взема решения от името на юридическото лице или право да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.
- (7) За някои прекурсори на взривни вещества под ограничение в концентрации над пределно допустимите стойности, определени в настоящия регламент, не е предвидена законна употреба от масовия потребител. Ето защо следва да се прекрати издаването на разрешения за калиев хлорат, калиев перхлорат, натриев хлорат и натриев перхлорат. Издаването на разрешения следва да бъде разрешено само за ограничен брой прекурсори на взривни вещества под ограничение, за които е предвидена законна употреба от страна на масовия потребител. Разрешителният режим следва да бъде приложен само за концентрации, които не надвишават максимално допустимата стойност, предвидена в настоящия регламент. Над тази максимално допустима стойност рискът от незаконно производство на взривни вещества е с по-голямо значение от пренебрежимо малката законна употреба от масовия потребител на такива прекурсори на взривни вещества, тъй като същият резултат може да бъде постигнат с алтернативни вещества или по-малки концентрации. В настоящия регламент следва също така да се определят минималните обстоятелства, които компетентните органи следва да вземат предвид, когато преценяват дали да издадат разрешение. Заедно с образеца на разрешението, съдържащ се в приложение III, това следва да улесни признаването на разрешенията, издадени от други държави членки.
- (8) Взаимното признаване на разрешения, издадени от други държави членки, може да се осъществява на двустранна или многостранна основа, за да бъдат постигнати целите на единния пазар.
- (9) За да приложат ограниченията и мерките за контрол по настоящия регламент, икономическите оператори, които продават на професионални или на притежаващи разрешение масови потребители, следва да могат да разчитат на информацията, предоставяна нагоре по веригата на доставки. Поради това всеки икономически оператор във веригата на доставки следва да информира получателя на регулирани прекурсори на взривни вещества, че за предоставянето, въвеждането, притежаването или употребата от масовия потребител на тези прекурсори на взривни вещества се прилага настоящият регламент, например като постави подходящ етикет на опаковката, като се увери, че е поставен подходящ етикет на опаковката, или като включи тази информация в информационния лист за безопасност, изготвен в съответствие с приложение II към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.
- (10) Разликата между икономически оператор и професионален потребител се състои в това, че икономическият оператор предоставя прекурсори на взривни вещества на друго лице, докато професионалният потребител придобива или

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕО на Съвета и директиви 91/155/ЕО, 93/67/ЕО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

въвежда прекурсори на взривни вещества само за своя собствена употреба. Икономическите оператори, които продават на професионални потребители, други икономически оператори или притежаващи разрешение масови потребители, следва да гарантират, че на техните служители, участващи в продажбата на прекурсори на взривни вещества, е известно, че продуктите, които предоставят, съдържат прекурсори на взривни вещества, например като включат в баркода на продукта информация, че той съдържа прекурсор на взривни вещества.

- (11) Разграничението между професионални потребители, на които следва да е възможно да се предоставят прекурсори на взривни вещества под ограничение, и масови потребители, на които те не следва да се предоставят, зависи от това дали лицето възнамерява да употребява съответния прекурсор на взривни вещества за цели, свързани с конкретната му стопанска дейност, занятие или професия, включително горскостопанска, градинарска и селскостопанска дейност, независимо дали тя се упражнява на пълен или непълен работен ден, и не е непременно свързано с размера на земеделската площ, на която се упражнява дейността. Ето защо икономическите оператори следва да не предоставят прекурсори на взривни вещества под ограничение нито на физическо или юридическо лице, което упражнява професионална дейност в област, в която този конкретен прекурсор на взривни вещества под ограничение не се използва обичайно за професионални цели, нито на физическо или юридическо лице, участвало в дейности, които не са свързани с професионална цел.
- (12) За служителите на икономически оператори, участващи в предоставянето на прекурсори на взривни вещества, се прилагат същите правила от настоящия регламент като приложимите за масовия потребител, когато употребяват такива прекурсори на взривни вещества в лично качество.
- (13) Икономическите оператори следва да съхраняват данните за трансакции, за да съдействат в значителна степен на компетентните органи при предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на тежки престъпления, извършени със самоделни взривни устройства, както и при проверката на спазването на настоящия регламент. От съществено значение за постигането на тази цел е идентифицирането на всички участници във веригата на доставки и на всички клиенти, независимо дали са масови потребители, професионални потребители или икономически оператори. Тъй като незаконното производство и употреба на самоделни взривни устройства може да настъпи значително време след продажбата на прекурсорите на взривни вещества, данните за трансакциите следва да се пазят, докато това е необходимо, съразмерно и целесъобразно за улесняване на разследванията и като се отчитат средните срокове за проверка.
- (14) Настоящият регламент следва да се прилага и за икономически оператори, които извършват дейност онлайн, включително и тези, които извършват дейност на онлайн места за търговия. Поради тази причина икономическите оператори, които извършват дейност онлайн, следва да обучат своите служители и да въведат съответните процедури за откриване на подозрителни трансакции. Освен това те следва да предоставят на масовия потребител прекурсори на взривни вещества под ограничение единствено в тези държави членки, които поддържат или въвеждат режим за издаване на разрешения в съответствие с настоящия регламент, и то само след като проверят дали съответният масов потребител има валидно разрешение. След като провери самоличността на потенциалния клиент, например чрез механизмите, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, икономическият оператор следва да се увери, че е издадено разрешение за исканата трансакция, например чрез физическа проверка на разрешението към момента на доставката на прекурсора на взривни вещества или, със съгласието на потенциалния клиент, като се свърже с компетентните органи на държавите членки, които са издали разрешението. Икономическите оператори, които извършват дейност онлайн, следва — също като тези, които извършват дейност офлайн — да изискват от професионалните потребители декларации за крайната употреба.
- (15) Онлайн местата за търговия действат само като посредници между икономическите оператори, от една страна, и масовите потребители, професионалните потребители или други икономически оператори, от друга страна. Следователно онлайн местата за търговия не следва да попадат в обхвата на определението за икономически оператор и не следва да се задължават да обучават във връзка със задълженията по настоящия регламент своите служители, участващи в продажбата на прекурсори на взривни вещества под ограничение, или да проверяват самоличността и, когато е приложимо, разрешението на потенциалния клиент, нито да изискват друга информация от потенциалния клиент. Същевременно, с оглед на централната роля на онлайн местата за търговия в трансакциите онлайн, включително при продажбите на регулирани прекурсори на взривни вещества, те следва да информират по ясен и ефективен начин ползвателите си, които имат за цел да предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества чрез използване на техните услуги, за задълженията по настоящия регламент. Освен това онлайн местата за търговия следва да предприемат мерки, за да се гарантира, че техните ползватели изпълняват задълженията си относно проверката, например като предложат инструменти за улесняване на проверката на разрешения. Като се има предвид нарастващото значение на онлайн местата за търговия за всички видове доставки и голямото им значение като канал за снабдяване, включително за терористични цели, за онлайн местата за търговия следва да се прилагат същите задължения за откриване и докладване като за икономическите оператори, като обаче процедурите за откриване на подозрителни трансакции следва да бъдат пригодени по подходящ начин към специфичната онлайн среда.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

- (16) Задълженията на онлайн местата за търговия по настоящия регламент не следва да се превръщат в задължение за общ мониторинг. В настоящия регламент следва да бъдат уредени само специалните задължения на онлайн местата за търговия във връзка с откриването и докладването на подозрителни трансакции, осъществявани на техния уебсайт или посредством предлагани от тях компютърни услуги. Онлайн местата за търговия не следва да носят отговорност въз основа на настоящия регламент за трансакции, които не са били открити, въпреки че онлайн мястото за търговия е въвело подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на такива подозрителни трансакции.
- (17) Настоящият регламент изисква икономическите оператори да докладват подозрителни трансакции, независимо дали потенциалният клиент е масов потребител, професионален потребител или икономически оператор. Задълженията, свързани с регулираните прекурсори на взривни вещества, включително задълженията за докладване на подозрителни трансакции, следва да се прилагат за всички вещества, посочени в приложения I и II, независимо от концентрацията им. Въпреки това от обхвата на настоящия регламент следва да бъдат изключени продукти, които съдържат прекурсори на взривни вещества само в толкова малка степен и в толкова комплексни смеси, че извличането на прекурсори на взривни вещества е изключително трудно осъществимо технически.
- (18) С цел подобряване на прилагането на настоящия регламент икономическите оператори, както и публичните органи, следва да осигурят подходящо обучение във връзка с изпълнението на задълженията по него. Държавите членки следва да разполагат с органи за инспекция и да организират редовно дейности за повишаване на осведомеността, съобразени с особеностите на различните сектори, а също и да поддържат постоянен диалог с икономическите оператори на всички равнища от веригата на доставки, включително с икономическите оператори, които извършват дейност онлайн.
- (19) Изборът на веществата, използвани от извършители на престъпления за незаконното производство на взривни вещества, може бързо да се промени. Поради това следва да е възможно, когато съществуват наложителни причини за това, задълженията за докладване, предвидени в настоящия регламент, да се прилагат за допълнителни вещества. С цел отчитане на възможните промени, свързани със злоупотребата с вещества като прекурсори на взривни вещества, в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз на Комисията следва да се делегира правомощието за приемане на актове за изменение на настоящия регламент чрез промяна на пределно допустимите стойности, над които определени вещества под ограничение съгласно настоящия регламент не могат да се предоставят на масовия потребител, и за включване на допълнителни вещества, по отношение на които следва да се докладват подозрителните трансакции. От особена важност е по време на своята подготвителна работа Комисията да проведе съответните консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат осъществени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽⁶⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (20) За да се вземат предвид и вещества, които все още не са включени в приложение I или II, но за които дадена държава членка открие разумни основания да счита, че биха могли да се използват за незаконното производство на взривни вещества, следва да се въведе защитна клауза за прилагане на подходяща процедура на Съюза. Освен това, с оглед на конкретните рискове, към които е насочен настоящият регламент, е целесъобразно да се разреши на държавите членки да приемат при определени обстоятелства защитни мерки, включително по отношение на вещества, към които вече се прилагат мерки съгласно настоящия регламент. На държавите членки следва също така да бъде разрешено да продължат да прилагат националните мерки, за които вече са информирали или уведомили Комисията в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) № 98/2013.
- (21) Регулаторната рамка би се опростила чрез включването на съответните ограничения във връзка със сигурността относно предоставянето на амониев нитрат от Регламент (ЕО) № 1907/2006 в настоящия регламент. Поради тази причина приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 следва да бъде съответно изменено.

⁽⁶⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (22) Настоящият регламент изисква обработването на лични данни и тяхното по-нататъшно разкриване на трети страни в случай на подозрителни трансакции. Това обработване и разкриване предполага намеса в основното право на личен живот и правото на защита на личните данни. Съответно следва се гарантира, че основното право на защита на личните данни на лица, чиито лични данни се обработват при прилагането на настоящия регламент, е надлежно защитено. Дейностите по обработване на лични данни, извършвани в рамките на настоящия регламент, се уреждат с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾. Поради това обработването на лични данни, свързано с разрешаването и докладването на подозрителни трансакции, следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, включително с общите принципи за защита на личните данни за законност, справедливост и прозрачност, ограничаване в рамките на целта, свеждане на данните до минимум, точност, ограничение на съхранението, цялостност и поверителност, както и с изискването за дължимо зачитане на правата на субекта на данните.
- (23) Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент въз основа на критериите за ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавена стойност на ЕС. Тази оценка следва да осигури основата за оценки на въздействието на евентуални бъдещи мерки. Редовно следва да се събира информация с цел извършване на оценка на настоящия регламент.
- (24) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно ограничаване на достъпа на масовия потребител до прекурсори на взривни вещества, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на ограничението може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (25) Регламент (ЕС) № 98/2013 следва да бъде отменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се установяват хармонизирани правила относно предоставянето, въвеждането, притежаването и употребата на вещества или смеси, с които може да се злоупотреби с цел незаконно производство на взривни вещества, с оглед на ограничаването на наличността на тези вещества или смеси за масовия потребител и осигуряването на подходящо докладване на подозрителни трансакции по цялата верига на доставки.

Настоящият регламент не засяга други, по-строги разпоредби на правото на Съюза относно веществата, изброени в приложения I и II.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага за веществата, изброени в приложения I и II, и за смесите и веществата, които съдържат тези вещества.
2. Настоящият регламент не се прилага за:
 - а) изделия съгласно определението в член 3, точка 3 от Регламент (ЕО) № 1907/2006;
 - б) пиротехнически изделия съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива 2013/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾;

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Директива 2013/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на пиротехнически изделия (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 27).

- в) пиротехнически изделия, предназначени за използване за нетърговски цели, в съответствие с националното право, от въоръжените сили, правоприлагащите органи или службите за пожарна безопасност;
- г) пиротехническо оборудване, което попада в обхвата на Директива 2014/90/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾;
- д) пиротехнически изделия, предназначени за използване от авиокосмическата индустрия;
- е) ударни капси, предназначени за играчки;
- ж) лекарствени продукти, които са предоставени на масовия потребител законосъобразно въз основа на лекарско предписание в съответствие с приложимото национално право.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „вещество“ означава вещество съгласно определението в член 3, точка 1 от Регламент (ЕО) № 1907/2006;
- 2) „смес“ означава смес съгласно определението в член 3, точка 2 от Регламент (ЕО) № 1907/2006;
- 3) „изделие“ означава изделие съгласно определението в член 3, точка 3 от Регламент (ЕО) № 1907/2006;
- 4) „предоставяне“ означава всяка доставка, независимо дали срещу заплащане или безплатно;
- 5) „въвеждане“ означава актът на внасяне на вещество на територията на държава членка, без оглед на местоназначението му в Съюза, независимо дали от друга държава членка или от трета държава, в условията на който и да е митнически режим съгласно определението в Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾, включително транзит;
- 6) „употреба“ означава употреба съгласно определението в член 3, точка 24 от Регламент (ЕО) № 1907/2006;
- 7) „подозрителна трансакция“ означава всяка трансакция с регулирани прекурсори на взривни вещества, за която — след като се вземат предвид всички имащи отношение фактори — има основателни причини да се подозира, че веществото или сместа са предназначени за незаконно производство на взривни вещества;
- 8) „масов потребител“ означава всяко физическо или юридическо лице, което действа с цел, която не е свързана с неговата стопанска дейност, занятие или професия;

⁽⁹⁾ Директива 2014/90/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно морското оборудване и за отмяна на Директива 96/98/ЕО на Съвета (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 146).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

- 9) „професионален потребител“ означава всяко физическо или юридическо лице или публичноправен субект, или група от такива лица или субекти, за които може да се докаже, че се нуждаят от прекурсор на взривни вещества под ограничение за цели, свързани с тяхната стопанска дейност, занятие или професия, включително селскостопанска дейност, извършвана на пълно или непълно работно време и не непременно във връзка с размера на земеделската площ, на която се упражнява селскостопанската дейност, при условие че тези цели не включват предоставяне на друго лице на прекурсора на взривни вещества под ограничение;
- 10) „икономически оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице или публичноправен субект, или група от такива лица или субекти, които предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества на пазара, офлайн или онлайн, включително на онлайн места за търговия;
- 11) „онлайн място за търговия“ означава доставчик на междинна услуга, който дава възможност на икономически оператори, от една страна, и на масови потребители, професионални потребители или други икономически оператори, от друга страна, да извършват трансакции с регулирани прекурсори на взривни вещества чрез онлайн продажби или договори за предоставяне на услуги на уебсайта на онлайн мястото за търговия или на уебсайта на икономически оператор, който използва компютърни услуги, предоставяни от онлайн мястото за търговия;
- 12) „прекурсор на взривни вещества под ограничение“ означава вещество, посочено в приложение I, в концентрация, по-висока от съответната пределно допустима стойност, посочена в колона 2 от таблицата в приложение I, включително смес или друго вещество, в които е налично вещество, посочено в това приложение, в концентрация, по-висока от съответната пределно допустима стойност;
- 13) „регулиран прекурсор на взривни вещества“ означава вещество, посочено в приложение I или II, включително смес или друго вещество, в които е налично вещество, посочено в тези приложения, с изключение на хомогенни смеси от повече от пет съставки, в които концентрацията на всяко вещество, посочено в приложение I или II, е под 1 масов процент;
- 14) „селскостопанска дейност“ означава производството, отглеждането или култивирането на селскостопански продукти, включително прибирането на реколтата, доенето, развъждането на животни и отглеждането на животни за селскостопански цели или поддържането на земеделската площ в добро селскостопанско и екологично състояние съгласно член 94 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾.

Член 4

Свободно движение

Освен ако в настоящия регламент или в други правни актове на Съюза не е предвидено друго, държавите членки не забраняват, не ограничават и не възпрепятстват предоставянето на регулиран прекурсор на взривни вещества на основания, свързани с предотвратяването на незаконното производство на взривни вещества.

Член 5

Предоставяне, въвеждане, притежаване и употреба

1. Прекурсори на взривни вещества под ограничение не се предоставят на масовия потребител, нито се въвеждат, притежават или употребяват от масовия потребител.
2. Ограничението по параграф 1 се прилага и за смеси, съдържащи хлорати или перхлорати, изброени в приложение I, когато общата концентрация на тези вещества в сместа надвишава пределно допустимата стойност на което и да е от тези вещества, определена в колона 2 от таблицата в приложение I.
3. Държавите членки могат да поддържат или да въведат разрешителен режим, който позволява определени прекурсори на взривни вещества под ограничение да се предоставят на масовия потребител или да се въвеждат, притежават или употребяват от масовия потребител в концентрации, не по-високи от съответните максимално допустими стойности, определени в колона 3 от таблицата в приложение I.

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 549).

При условията на този разрешителен режим масовият потребител получава и, при поискване, представя разрешение за придобиване, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение. Това разрешение се издава в съответствие с член 6 от компетентен орган на държавата членка, в която се планира да бъде придобит, въведен, притежаван или употребен прекурсорът на взривни вещества под ограничение.

4. Държавите членки незабавно съобщават на Комисията всички мерки, които приемат с цел прилагане на разрешителния режим, посочен в параграф 3. В съобщението се посочват прекурсорите на взривни вещества под ограничение, във връзка с които държавата членка въвежда разрешителния режим в съответствие с параграф 3.

5. Комисията публикува списък на мерките, за които е била уведомена от държавите членки в съответствие с параграф 4.

Член 6

Разрешения

1. Всяка държава членка, която издава разрешения на масовия потребител със законен интерес да придобива, въвежда, притежава или употребява прекурсори на взривни вещества под ограничение, установява правила за издаване на разрешението в съответствие с член 5, параграф 3. Когато преценява дали да издаде разрешение, компетентният орган на държавата членка взема предвид всички имащи отношение обстоятелства, и по-специално:

- а) доказуемата нужда от прекурсора на взривни вещества под ограничение и законосъобразността на предвидената употреба;
- б) наличието на прекурсори на взривни вещества под ограничение в по-ниски концентрации или на алтернативни вещества, които биха довели до същия резултат;
- в) информация, свързана с миналото на заявителя, включително информация за предходни присъди на заявителя на цялата територия на Съюза;
- г) режима на съхранение, предложен с цел да се гарантира, че прекурсорът на взривни вещества под ограничение се съхранява по сигурен начин.

2. Компетентният орган отказва да издаде разрешение, ако са налице основателни причини за съмнение в законосъобразността на предвидената употреба или в намеренията на масовия потребител да употребява за законна цел прекурсора на взривни вещества под ограничение.

3. Компетентният орган може да ограничи валидността на разрешението, като издаде разрешение за еднократна или многократна употреба. Срокът на валидност на разрешението не може да надвишава три години. До определената крайна дата на срока на валидност на разрешението компетентният орган може да поиска притежателят на разрешението да докаже, че условията, при които то е издадено, все още са изпълнени. В разрешението се посочват прекурсорите на взривни вещества под ограничение, за които е издадено.

4. Компетентният орган може да поиска от заявителите да платят такса при подаване на заявление за разрешение. Тази такса не може да надвишава разходите за обработване на заявлението.

5. Компетентният орган може да отнеме временно или окончателно разрешението, когато са налице основателни причини да смята, че условията, при които е издадено разрешението, вече не са изпълнени. Компетентният орган информира незабавно притежателите на разрешения за временното или окончателното отнемане на техните разрешения, освен ако това не застрашава текущи разследвания.

6. Жалбите срещу решения на компетентния орган, както и споровете относно спазването на условията на разрешението, се разглеждат от съответен орган, отговорен за разглеждането на такива жалби и спорове съгласно националното право.

7. Държава членка може да признае разрешения, издадени от други държави членки съгласно настоящия регламент.
8. Държавите членки могат да използват формата за издаване на разрешение, съдържащ се в приложение III.
9. Компетентният орган получава информацията за предходни присъди на заявителя в други държави членки, посочена в параграф 1, буква в) от настоящия член, чрез системата, създадена с Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета⁽¹²⁾. Централните органи, посочени в член 3 от това рамково решение, дават отговори по исканията за такава информация в срок от 10 работни дни, считано от датата на получаване на искането.

Член 7

Информирание на веригата на доставки

1. Икономически оператор, който предоставя на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, информира този икономически оператор, че за придобиването, въвеждането, притежаването или употребата на този прекурсор от масовия потребител се прилага ограничение съгласно член 5, параграфи 1 и 3.

Икономически оператор, който предоставя на друг икономически оператор регулиран прекурсор на взривни вещества, информира този икономически оператор, че за придобиването, въвеждането, притежаването или употребата на този регулиран прекурсор от масовия потребител се прилагат задължения за докладване съгласно член 9.

2. Икономически оператор, който предоставя регулирани прекурсори на взривни вещества на професионален или масов потребител, трябва да гарантира и да е в състояние да докаже на националните органи за инспекция, посочени в член 11, че неговите служители, участващи в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества:

- a) са осведомени кои от предоставяните от него продукти съдържат регулирани прекурсори на взривни вещества;
- b) са получили указания относно задълженията по членове 5—9.

3. Онлайн мястото за търговия взема мерки, за да гарантира, че когато предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества чрез предлаганите от него услуги, неговите ползватели са информирани за задълженията си съгласно настоящия регламент.

Член 8

Проверка след продажба

1. Икономически оператор, който в съответствие с член 5, параграф 3 предоставя на масов потребител прекурсор на взривни вещества под ограничение, проверява за всяка трансакция документа за самоличност и разрешението на този масов потребител в съответствие с разрешителния режим, установен от държавата членка, в която се предоставя прекурсора в разрешението.

2. За да провери дали потенциалният клиент е професионален потребител или друг икономически оператор, икономическият оператор, който предоставя на професионален потребител или на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, изисква за всяка трансакция, освен ако тази проверка на потенциалния клиент вече не е извършена в срок от една година преди датата на трансакцията и трансакцията не се отклонява съществено от предходните трансакции, следната информация:

- a) документ за самоличност на лицето, упълномощено да представлява потенциалния клиент;
- b) търговска дейност, занятие или професия, заедно с търговската фирма на дружеството, адреса и идентификационния номер по ДДС или всеки друг имащ отношение регистрационен номер на дружеството, ако има такъв, на потенциалния клиент;

⁽¹²⁾ Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. относно организацията и съдържанието на обмена на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки (ОВ L 93, 7.4.2009 г., стр. 23).

в) предвидената от потенциалния клиент употреба на прекурсорите на взривни вещества под ограничение.

Държавите членки могат да използват образеца на декларация на клиента, съдържащ се в приложение IV.

3. За целите на проверката на предвидената употреба на прекурсора на взривни вещества под ограничение икономическият оператор преценява дали предвидената употреба съответства на стопанската дейност, занятието или професията на потенциалния клиент. Икономическите оператори могат да откажат трансакцията, ако са налице основателни причини за съмнение в законосъобразността на предвидената употреба на прекурсора на взривни вещества под ограничение. Икономическият оператор докладва за подозрителни трансакции и за опитите за такива трансакции в съответствие с член 9.

4. За проверка на спазването на настоящия регламент, както и за предотвратяване и откриване на случаи на незаконно производство на взривни вещества, икономическите оператори съхраняват информацията, посочена в параграфи 1 и 2, 18 месеца, считано от датата на трансакцията. През този срок информацията се предоставя за проверка по искане на националните органи за инспекция или на правоприлагащите органи.

5. Онлайн мястото за търговия предприема мерки с цел да спомогне да се гарантира, че когато предоставят прекурсори на взривни вещества под ограничение чрез предлаганите от него услуги, неговите ползватели спазват задълженията си съгласно настоящия член.

Член 9

Докладване на подозрителни трансакции, липси и кражби

1. С цел предотвратяване и откриване на случаи на незаконно производство на взривни вещества икономическите оператори и онлайн местата за търговия докладват за подозрителни трансакции. Икономическите оператори и онлайн местата за търговия предприемат тези действия, като вземат предвид всички обстоятелства, и по-специално когато потенциалният клиент действа по един или няколко от следните начини:

- а) не дава ясен отговор за предвидената употреба на регулираните прекурсори на взривни вещества;
- б) не изглежда запознат с предвидената употреба на регулираните прекурсори на взривни вещества или не може да я обясни правдоподобно;
- в) възнамерява да закупи регулирани прекурсори в количества, комбинации или концентрации, които са необичайни за законна употреба;
- г) не желае да предостави документ за самоличност, за място на пребиваване или, когато е приложимо, за качеството на професионален потребител или икономически оператор;
- д) настоява за използването на необичайни методи на плащане, включително големи суми в брой.

2. Икономическите оператори и онлайн местата за търговия въвеждат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни трансакции, пригодени към специфичната среда, в която се предлагат регулираните прекурсори на взривни вещества.

3. Всяка държава членка създава една или повече национални точки за контакт с ясно посочен телефонен номер и адрес на електронна поща, онлайн формуляр или друго ефективно средство за докладването на подозрителни трансакции, значителни липси и кражби. Националните точки за контакт са на разположение 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата.

4. Икономическите оператори и онлайн местата за търговия могат да откажат подозрителна трансакция. Те докладват за такава трансакция или опит за такава подозрителна трансакция в рамките на 24 часа, след като преценят, че е подозрителна. Когато докладват за такава трансакция, те съобщават — когато е възможно — самоличността на клиента и всички обстоятелства, довели до преценката, че трансакцията е подозрителна, на националната точка за контакт на държавата членка, в която е извършена подозрителната трансакция или е направен опит да бъде извършена такава трансакция.

5. Икономическите оператори и професионалните потребители докладват за значителни липси и кражби на регулирани прекурсори на взривни вещества в рамките на 24 часа след откриването им на националната точка за контакт на държавата членка, в която е открита липсата или кражбата. За да определят дали липсата или кражбата е значителна, те вземат предвид дали количеството е необичайно, като отчитат всички обстоятелства на конкретния случай.

6. Масовите потребители, които в съответствие с член 5, параграф 3 са придобили прекурсори на взривни вещества под ограничение, докладват за значителни липси и кражби на прекурсори на взривни вещества под ограничение в рамките на 24 часа след откриването им на националната точка за контакт на държавата членка, в която е открита липсата или кражбата.

Член 10

Обучение и повишаване на осведомеността

1. Държавите членки осигуряват подходящи ресурси за обучение и гарантират обучението за правоприлагащите органи, службите за първоначално реагиране и митниците, така че те да разпознават веществата и смесите в регулираните прекурсори на взривни вещества по време на изпълнение на служебните си задължения и да реагират своевременно и по подходящ начин на подозрителни дейности. Държавите членки могат да поискат допълнителни специализирани обучения от Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL), създадена с Регламент (ЕС) 2015/2219 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾.

2. Държавите членки организират най-малко веднъж годишно дейности за повишаване на осведомеността, съобразени с особеностите на всеки от различните сектори, използващи регулирани прекурсори на взривни вещества.

3. С цел да се улесни сътрудничеството и да се гарантира ефективното прилагане на настоящия регламент от всички заинтересовани страни, държавите членки организират редовен обмен между правоприлагащите органи, националните надзорни органи, икономическите оператори, онлайн местата за търговия и представителите на секторите, които използват регулирани прекурсори на взривни вещества. Икономическите оператори отговарят за предоставянето на своите служители на информацията относно начина, по който се предоставят прекурсорите на взривни вещества съгласно настоящия регламент, както и за повишаване на осведомеността на служителите в това отношение.

Член 11

Национални органи за инспекция

1. Всяка държава членка осигурява наличието на компетентни органи за инспекция и за контрол на правилното прилагане на членове 5—9 (наричани по-нататък „национални органи за инспекция“).

2. Всяка държава членка осигурява на националните органи за инспекция ресурсите и правомощията за провеждане на проверки, необходими за осигуряване на правилното изпълнение на техните задачи съгласно настоящия регламент.

Член 12

Насоки

1. Комисията редовно приема актуализирани насоки за подпомагане на участниците във веригата на доставки на химични вещества и на компетентните органи, както и за улесняване на сътрудничеството между компетентните органи и икономическите оператори. Комисията се консултира с Постоянния комитет по прекурсорите на взривни вещества по отношение на всеки проект на насоки или тяхното актуализиране. Насоките съдържат по-специално:

а) информация за начина на провеждане на инспекции;

б) информация за начина на прилагане на ограниченията и за контрола по настоящия регламент на регулирани прекурсори на взривни вещества, поръчани дистанционно от масови или професионални потребители;

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2015/2219 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL) и за замяна и отмяна на Решение 2005/681/ПВР на Съвета (ОВ L 319, 4.12.2015 г., стр. 1).

- в) информация за възможни мерки, които да бъдат приети от онлайн местата за търговия с цел осигуряване на спазването на настоящия регламент;
 - г) информация за начина на обмен на съответна информация между компетентните органи и националните точки за контакт, както и между държавите членки;
 - д) информация как да се разпознават подозрителни трансакции и как да се докладва за тях;
 - е) информация за режима на съхранение, гарантиращ, че регулираният прекурсор на взривни вещества се съхранява по сигурен начин;
 - ж) друга информация, която може да се определи като полезна.
2. Компетентните органи гарантират, че насоките, предвидени в параграф 1, се разпространяват редовно по начин, сметен за подходящ от компетентните органи в съответствие с целите на насоките.
 3. Комисията гарантира, че насоките, посочени в параграф 1, са налични на всички официални езици на Съюза.

Член 13

Санкции

Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на настоящия регламент, и предприемат всички необходими мерки за тяхното прилагане. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 14

Защитна клауза

1. Когато дадена държава членка има основателни причини да смята, че конкретно вещество, което не е посочено в приложение I или II, би могло да се използва за незаконното производство на взривни вещества, тя може да ограничи или да забрани предоставянето, въвеждането, притежаването и употребата на това вещество или на всяка смес или вещество, които го съдържат, или да предвиди, че за веществото се прилага задължение за докладване в съответствие с член 9.
2. Когато дадена държава членка има основателни причини да смята, че конкретно вещество, посочено в приложение I, би могло да се използва за незаконното производство на взривни вещества, когато е в концентрация, равна или по-ниска от пределно допустимите стойности, определени в колона 2 или 3 на таблицата в приложение I, тя може допълнително да ограничи или забрани предоставянето, въвеждането, притежаването и употребата на това вещество, като наложи по-ниска пределно допустима стойност.
3. Когато дадена държава членка има основателни причини да определи пределно допустима стойност, над която вещество, посочено в приложение II, подлежи на ограниченията, които иначе са приложими към прекурсорите на взривни вещества под ограничение, тя може да ограничи или да забрани предоставянето, въвеждането, притежаването и употребата на това вещество, като наложи такава пределно допустима стойност.
4. Държава членка, която ограничава или забранява вещества в съответствие с параграф 1, 2 или 3, незабавно информира за тези ограничения и забрани Комисията и другите държави членки, като посочва основанията за тях.
5. Държава членка, която ограничава или забранява вещества в съответствие с параграф 1, 2 или 3, повишава осведомеността на икономическите оператори и онлайн местата за търговия на своята територия относно тези ограничения и забрани.
6. При получаване на информацията, посочена в параграф 4, Комисията незабавно преценява дали да изготви изменения на приложенията в съответствие с член 15, параграф 1, или да изготви законодателно предложение за изменение на приложенията. Когато е приложимо, съответната държава членка изменя или отменя своите национални мерки, за да се съобрази с такива изменения на приложенията.

7. Без да се засяга параграф 6, Комисията може, след консултация със съответната държава членка и, ако е целесъобразно, с трети страни, да реши, че мярката, предприета от държавата членка, е необоснована и да поиска от държавата членка да отмени или да измени временната мярка. Комисията взема решение в рамките на 60 дни след получаването на информацията, посочена в параграф 4. Съответната държава членка повишава осведомеността на икономическите оператори и онлайн местата за търговия на своята територия относно тези решения.

8. Настоящият член не засяга мерките, за които държавите членки са информирали или уведомили Комисията преди 1 февруари 2021 г. съгласно член 13 от Регламент (ЕС) № 98/2013.

Член 15

Изменение на приложенията

1. Комисията приема в съответствие с член 16 делегирани актове за изменение на настоящия регламент чрез:

- a) промяна на пределно допустимите стойности в приложение I до степен, необходима за отчитане на настъпилите промени във връзка със злоупотребата с вещества като прекурсори на взривни вещества или въз основа на изследвания и изпитвания;
- b) добавяне на вещества в приложение II, когато това е необходимо за отчитане на настъпилите промени във връзка със злоупотребата с вещества като прекурсори на взривни вещества.

Като част от подготовката на делегираните актове Комисията провежда консултации със съответните заинтересовани страни, по-специално в химическата промишленост и сектора на търговията на дребно.

Когато настъпи внезапна промяна в оценката на риска, свързана със злоупотребата с вещества за незаконното производство на взривни вещества, и това се налага от наложителни съображения за спешност, за делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 17.

2. Комисията приема отделен делегиран акт за всяка промяна на пределно допустимите стойности в приложение I и за всяко ново вещество, добавено в приложение II. Всеки делегиран акт се основава на анализ, който доказва, че няма вероятност изменението да доведе до непропорционална тежест за икономическите оператори или потребителите, като надлежно се отчетат поставените цели.

Член 16

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 15, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 31 юли 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се подновява мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно подновяване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 15, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 15, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 17

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 2. В нотификацията относно делегирания акт до Европейския парламент и до Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.

2. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 6. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.

Член 18

Изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006

В приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006, в точка 58 (Амониев нитрат (AN), колона 2 се заличават параграфи 2 и 3.

Член 19

Докладване

1. До 2 февруари 2022 г., а след това — ежегодно, държавите членки предоставят на Комисията информация относно:

а) броя на докладваните подозрителни трансакции, значителни липси и кражби;

б) броя на получените заявления за разрешения по всеки поддържан или въведен разрешителен режим, съгласно член 5, параграф 3, както и броя на издадените разрешения и най-честите основания за отказ за издаване на разрешения;

в) дейностите за повишаване на осведомеността, посочени в член 10, параграф 2;

г) извършените инспекции съгласно член 11, включително броя на инспекциите и обхванатите икономически оператори.

2. Когато подават до Комисията информацията, посочена в параграф 1, букви а), в) и г), държавите членки разграничават докладите, мерките и инспекциите, които се отнасят до онлайн дейности, и тези, които се отнасят до офлайн дейности.

Член 20

Програма за мониторинг

1. До 1 август 2020 г. Комисията въвежда подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.

2. В програмата за мониторинг се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данни и други необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки за събирането и анализа на данните и другите доказателства.
3. Държавите членки предоставят на Комисията данните и другите доказателства, необходими за мониторинга.

Член 21

Оценка

1. До 2 февруари 2026 г. Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране.
2. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на този доклад.

Член 22

Отмяна

1. Регламент (ЕС) № 98/2013 се отменя, считано от 1 февруари 2021 г.
2. Позоваванията на отменения Регламент (ЕС) № 98/2013 се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 23

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от 1 февруари 2021 г.
3. Независимо от параграф 2, разрешения, които са валидно издадени съгласно Регламент (ЕС) № 98/2013, продължават да бъдат валидни до по-ранната от следните две дати: датата, която първоначално е посочена в разрешението, или 2 февруари 2022 г.
4. Всички заявления за подновяване на разрешенията, посочени в параграф 3, които са подадени на или след 1 февруари 2021 г.
5. Независимо от член 5, параграф 1, притежаването, въвеждането и употребата от масовия потребител на прекурсори за взривни вещества под ограничение, които са законно придобити преди 1 февруари 2021 г., се разрешава до 2 февруари 2022 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

A. TAJANI

За Съвета

Председател

G. CIAMBA

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРЕКУРСОРИ НА ВЗРИВНИ ВЕЩЕСТВА ПОД ОГРАНИЧЕНИЕ

Списък на вещества, които не се предоставят на масовия потребител и не се въвеждат, притежават или употребяват от масовия потребител, в самостоятелен вид или в смеси или вещества, които съдържат такива вещества, освен ако концентрацията не е равна или по-ниска от пределно допустимите стойности, определени в колона 2, и по отношение на които подозрителните трансакции и значителните липси и кражби трябва да бъдат докладвани в срок от 24 часа:

1. Наименование на веществото и номер в регистъра на Службата за химични индекси (CAS RN)	2. Пределно допустима стойност	3. Максимално допустима стойност за целите на издаване на разрешения съгласно член 5, параграф 3	4. Код по Комбинираната номенклатура (КН) на следниوية с определен химичен състав, представено самостоятелно, което отговаря на изискванията на забележка 1 съответно към глава 28 или 29 на КН ⁽¹⁾	5. Код по Комбинираната номенклатура (КН) на смес без съставки (напр. живак, благородни или редки метали или радиоактивни вещества), които биха довели до класифициране по друг код по КН ⁽¹⁾
Азотна киселина (CAS RN 7697-37-2)	3 % масови	10 % масови	ex 2808 00 00	ex 3824 99 96
Водороден пероксид (CAS RN 7722-84-1)	12 % масови	35 % масови	2847 00 00	ex 3824 99 96
Сярна киселина (CAS RN 7664-93-9)	15 % масови	40 % масови	ex 2807 00 00	ex 3824 99 96
Нитрометан (CAS RN 75-52-5)	16 % масови	100 % масови	ex 2904 20 00	ex 3824 99 92
Амониев нитрат (CAS 6484-52-2);	16 % масови азот, свързан в амониев нитрат ⁽²⁾	Не се издава разрешение	3102 30 10 (във воден разтвор) 3102 30 90 (други)	ex 3824 99 96
Калиев хлорат (CAS RN 3811-04-9)	40 % масови	Не се издава разрешение	ex 2829 19 00	ex 3824 99 96
Калиев перхлорат (CAS 7778-74-7)	40 % масови	Не се издава разрешение	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96
Натриев хлорат (CAS RN 7775-09-9)	40 % масови	Не се издава разрешение	2829 11 00	ex 3824 99 96
Натриев перхлорат (CAS RN 7601-89-0)	40 % масови	Не се издава разрешение	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1925 на Комисията от 12 октомври 2017 г. за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и кодове по КН.

⁽²⁾ 16 % масово съдържание на азот спрямо амониевия нитрат съответства на 45,7 % амониев нитрат, без примеси.

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1925 на Комисията от 12 октомври 2017 г. за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 282, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРЕКУРСОРИ НА ВЗРИВНИ ВЕЩЕСТВА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ДОКЛАДВАНЕ

Списък на веществата, в самостоятелен вид или в смеси или вещества, по отношение на които подозрителните трансакции и значителните липси и кражби трябва да бъдат докладвани в срок от 24 часа:

1. Наименование на веществото и номер в регистъра на Службата за химични индекси (CAS RN)	2. Код по Комбинираната номенклатура (КН) ⁽¹⁾	3. Код по Комбинираната номенклатура (КН) на смеси без съставки (напр. живак, благородни или режки метали или радиоактивни вещества), които биха довели до класифициране по друг код по КН ⁽¹⁾
Хексамин (CAS RN 100-97-0)	ex 2933 69 40	ex 3824 99 93
Ацетон (CAS RN 67-64-1)	2914 11 00	ex 3824 99 92
Калиев нитрат (CAS RN 7757-79-1)	2834 21 00	ex 3824 99 96
Натриев нитрат (CAS RN 7631-99-4)	3102 50 00	ex 3824 99 96
Калциев нитрат (CAS RN 10124-37-5)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Калциев амониев нитрат (CAS RN 15245-12-2)	ex 3102 60 00	ex 3824 99 96
Магнезий, прах (CAS RN 7439-95-4) ⁽²⁾ ⁽³⁾	ex 8104 30 00	
Магнезиев нитрат хексахидрат (CAS RN 13446-18-9)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Алуминий, прах (CAS RN 7429-90-5) ⁽²⁾ ⁽³⁾	7603 10 00 ex 7603 20 00	

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1925 на Комисията. Следва да се направи справка с последващите изменения на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 относно актуализираните кодове по КН.

⁽²⁾ С размер на частиците, по-малък от 200 µm.

⁽³⁾ Като вещество в самостоятелен вид или в смеси, съдържащи 70 % масови или повече алуминий или магнезий.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОБРАЗЕЦ НА РАЗРЕШЕНИЕ

Образец на разрешение за масов потребител да придобива, въвежда, притежава и употребява прекурсори на взривни вещества под ограничение, посочен в член 6, параграф 8.

<p>1. Масов потребител (Име и адрес)</p> <p>Име:</p> <p>Номер на документа за самоличност:</p> <p>Адрес:</p> <p>Държава:</p> <p>Тел.:</p> <p>Електронна поща:</p>
<p>2. Номер на разрешението</p>
<p>3. Разрешение за еднократна употреба или за многократна употреба (моля, отбележете)</p> <p>☐ еднократно придобиване, въвеждане, притежаване и употреба на прекурсор на взривни вещества под ограничение наименование на прекурсора(ите):</p> <p>максимално количество:</p> <p>максимална концентрация:</p> <p>разрешена употреба:</p> <p>☐ многократно придобиване, въвеждане, притежаване и употреба на прекурсор на взривни вещества под ограничение наименование на прекурсора(ите):</p> <p>максимално количество, което може да бъде притежавано във всеки един момент:</p> <p>максимална концентрация:</p> <p>разрешена употреба:</p>
<p>4. Ако е различен от посочения в поле 1 и се изисква от националното право, адрес, на който ще се съхранява(т) прекурсорът(ите) на взривни вещества под ограничение:</p>
<p>5. Ако е различен от посочения в поле 1 и се изисква от националното право, адрес, на който ще се употребява(т) прекурсорът(ите) на взривни вещества под ограничение:</p>
<p>6. Посочете дали прекурсорът(ите) на взривни вещества под ограничение е(са) предназначен(и) за въвеждане или употреба (или и двете) в държава членка, различна от издаващата това разрешение, или извън Европейското икономическо пространство:</p> <p>☐ да</p> <p>☐ не</p> <p>Адрес:</p> <p>Срокове за въвеждането или употребата (или и двете) на прекурсора(ите) на взривни вещества под ограничение:</p>

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ДЕКЛАРАЦИЯ НА КЛИЕНТА

относно конкретната употреба или употреби на прекурсор на взривни вещества под ограничение, посочен в Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾

(Попълнете с главни букви) (*)

Долуподписаният/долуподписаната,

Име (клиент): _____

Документ за самоличност (номер, издаващ орган): _____

Упълномощен представител на:

Дружество (принципал): _____

Идентификационен номер по ДДС или друг номер за идентификация на дружеството (**)/Адрес:

Стопанска дейност/занятие/професия: _____

Търговско наименование на продукта	Прекурсор на взривни вещества под ограничение	CAS №	Количество (kg/ l)	Концентрация	Предвидена употреба

Декларирам, че търговският продукт и веществото или сместа, които той съдържа, се използват само за посочената употреба, която при всички случаи е законна, и ще бъдат продавани или доставяни на друг клиент само ако той направи подобна декларация за употребата, при спазване на ограниченията, установени в Регламент (ЕС) 2019/1148 за предоставянето им на масовия потребител.

Подпис: _____ Име: _____

Длъжност: _____ Дата: _____

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013 (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 1).

(*) Можете да добавите необходимите редове в таблицата с веществата.

(**) Можете да проверите валидността на идентификационния номер по ДДС на икономическия оператор чрез уебсайта VIES на Комисията. В зависимост от националните правила за защита на данните някои държави членки ще предоставят данни и за името и адреса, свързани с идентификационния номер по ДДС, които са регистрирани в националните бази данни.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/1149 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 20 юни 2019 година****за създаване на Европейски орган по труда, за изменение на регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) 2016/589 и за отмяна на Решение (ЕС) 2016/344****(текст от значение за ЕИП и за Швейцария)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 46 и 48 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Свободното движение на работници, свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги са основни принципи на вътрешния пазар в Съюза, залегнали в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).
- (2) В съответствие с член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът работи за силно конкурентна социална пазарна икономика, която има за цел пълна заетост и социален прогрес, и насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и борбата с дискриминацията. В съответствие с член 9 ДФЕС при определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът взема предвид изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с насърчаването на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве.
- (3) Европейският стълб на социалните права бе предмет на съвместна декларация на Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. по време на социалната среща на върха за справедливост на заетостта и растежа в Гьотеборг. По време на същата среща бе подчертана необходимостта хората да се превърнат в приоритет, за да се разгърне социалното измерение на Съюза и да се насърчи сближаването чрез усилия на всички равнища, както бе потвърдено в заключенията на Европейския съвет от срещата му на 14 и 15 декември 2017 г.
- (4) В Съвместната си декларация относно законодателните приоритети на ЕС за периода 2018 – 2019 г. Европейският парламент, Съветът и Комисията поеха ангажимент за предприемане на действия за укрепване на социалното измерение на Съюза чрез работа за подобряване на координацията на системите за социална сигурност, чрез предпазване на работниците от рискове за здравето на работното място, чрез гарантиране на справедливо третиране за всички на пазара на труда в Съюза посредством осъвременяване на правилата относно командироването на работници, както и чрез допълнително подобряване на трансграничното прилагане на законодателството на Съюза.

⁽¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 128.

⁽²⁾ ОВ С 461, 21.12.2018 г., стр. 16.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 юни 2019 г.

- (5) За да се защитят правата на мобилните работници и да се насърчи лоялната конкуренция между дружествата, по-специално малките и средните предприятия (МСП), е от решаващо значение да се подобри трансграничното прилагане на правото на Съюза в областта на трудовата мобилност и да се отстранят свързаните с това злоупотреби.
- (6) Следва да бъде създаден Европейски орган по труда (наричан по-долу „Органът“), за да се спомогне за укрепването на справедливостта и доверието във вътрешния пазар. Целите на Органа следва да бъдат ясно определени, като се обърне особено внимание на ограничен кръг задачи, за да се гарантира, че наличните средства се използват възможно най-ефикасно в областите, в които Органът може да осигури най-голяма добавена стойност. За тази цел Органът следва да подпомага държавите членки и Комисията във връзка с подобряването на достъпа до информация, следва да подкрепя изпълнението на задълженията на държавите членки и сътрудничеството между тях при последователното, ефикасното и ефективното прилагане и изпълнение на правото на Съюза, свързано с трудовата мобилност на цялата територия на Съюза, както и при координацията на системите за социална сигурност в рамките на Съюза, и следва да изпълнява функциите на медиатор и да улеснява намирането на решения при спорове.
- (7) Подобряването на достъпа на физическите лица и работодателите, особено МСП, до информация за техните права и задължения в областта на трудовата мобилност, свободното движение на услуги и координацията на системите за социална сигурност е от решаващо значение, за да им се предостави възможност да се ползват от пълния потенциал на вътрешния пазар.
- (8) Органът следва да изпълнява своите дейности в областта на трудовата мобилност на цялата територия на Съюза и в областта на координацията на системите за социална сигурност, включително свободното движение на работници, командироването на работници и силно мобилните услуги. Той следва също така да засили сътрудничеството между държавите членки за противодействие на недеklarирания труд и други ситуации, които излагат на риск правилното функциониране на вътрешния пазар, като например субектите „пощенски кутии“ и фиктивната самостоятелна заетост, без да се засяга компетентността на държавите членки да вземат решения относно националните мерки. В случаите, когато при извършването на своите дейности Органът узнае за предполагаеми нередности, включително в области на правото на Съюза, като например за нарушения на условията на труд и на правилата за здраве и безопасност или за експлоатация на труда, той следва да може да ги докладва и да си сътрудничи по тези въпроси с националните органи на съответните държави членки, и ако е целесъобразно — с Комисията и други компетентни органи на Съюза.
- (9) Обхватът на дейностите на Органа следва да включва прилагането на правните актове на Съюза, посочени в настоящия регламент, включително бъдещите изменения на тези актове. Този списък следва да бъде разширен при приемането на допълнителни правни актове на Съюза в областта на трудовата мобилност на цялата територия на Съюза.
- (10) Органът следва активно да допринася за усилията на Съюза и националните усилия в областта на трудовата мобилност на цялата територия на Съюза и в областта на координацията на системите за социална сигурност, като изпълнява своите задачи в пълно сътрудничество с институциите и органите на Съюза и с държавите членки, като се избягва дублиране на дейностите и се насърчават полезните взаимодействия и взаимното допълване.
- (11) Органът следва да допринася за улесняването на прилагането и изпълнението на правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент, както и да подкрепя изпълнението на разпоредбите, които се прилагат чрез общоприложими колективни трудови договори в съответствие с практиките на държавите членки. За тази цел Органът следва да създаде единен уебсайт на Съюза за целите на достъпа до всички уебсайтове на Съюза, които са от значение в тази област, както и до националните уебсайтове, създадени в съответствие с Директива 2014/67/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ и Директива 2014/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾. Без да се засягат задачите и дейностите на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност, създадена с Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾ (наричана по-долу „Административната комисия“), Органът следва да оказва помощ и за координацията на системите за социална сигурност.

⁽⁴⁾ Директива 2014/67/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за осигуряване на изпълнението на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 относно административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар („Регламент за ИСВП“) (ОВ L 159, 28.5.2014 г., стр. 11).

⁽⁵⁾ Директива 2014/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно мерки за улесняване на упражняването на правата, предоставени на работниците в контекста на свободното движение на работници (ОВ L 128, 30.4.2014 г., стр. 8).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1).

- (12) В някои случаи бе приета специална правна уредба на Съюза за отделни сектори, за да се отговори на специфичните потребности в определени сектори, като например в областта на международния транспорт, включително автомобилния, железопътния и морския транспорт, транспорта по вътрешни водни пътища и въздушния транспорт. В обхвата на настоящия регламент Органът следва също така да осигури прилагането на свързаните с трансграничната трудова мобилност и социалната сигурност аспекти на специалната правна уредба на Съюза за отделни сектори. Обхватът на дейностите на Органа, по-специално необходимостта от разширяването на дейностите му във връзка с допълнителни правни актове на Съюза, които уреждат специфични за отделни сектори потребности в областта на международния транспорт, следва да подлежи на периодична оценка и когато е целесъобразно — на преразглеждане.
- (13) Дейностите на Органа следва да са насочени към физическите лица, спрямо които се прилага правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент, включително работници, самостоятелно заети лица и лица, търсещи работа. В тези групи физически лица следва да бъдат включени както гражданите на Съюза, така и гражданите на трети държави, които пребивават законно в Съюза, като например командировани работници, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и дългосрочно пребиваващи лица, както и членовете на техните семейства, в съответствие с правото на Съюза, което урежда тяхната мобилност в рамките на Съюза.
- (14) Създаването на Органа не следва да води до създаването на нови права или задължения за физическите лица или работодателите, включително икономическите оператори или организациите с нестопанска цел. Дейностите на Органа следва да са насочени към физическите лица или работодателите в степента, в която за тях се прилага правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент. Засиленото сътрудничество в областта на правоприлагането не следва да създава прекомерна административна тежест за мобилните работници или за работодателите, по-специално МСП, нито да възпира трудовата мобилност.
- (15) За да се гарантира, че физическите лица и работодателите могат да се възползват от предимствата на справедлив и ефективен вътрешен пазар, Органът следва да подкрепя държавите членки в насърчаването на възможностите за улесняване на трудовата мобилност или за предоставянето на услуги и наемането на персонал навсякъде в рамките на Съюза, включително възможностите за достъп до услуги за трансгранична мобилност, като например трансграничното намиране на съответствия за работни места, стажове и професионални практики, и до схеми за мобилност, като например „Твоята първа работа с EURES“ или „ErasmusPRO“. Органът следва също така да допринесе за подобряване на прозрачността на информацията, включително относно правата и задълженията, предвидени в правото на Съюза, и за подобряване на достъпа на физическите лица и работодателите до услуги, в сътрудничество с други информационни услуги на Съюза като „Вашата Европа — Съвети“, като използва в пълна степен и осигурява съгласуваност с информацията на портала „Вашата Европа“, който е основата на единната цифрова платформа, създадена с Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾.
- (16) За тези цели Органът следва да сътрудничи с други съответни инициативи и мрежи на Съюза, по-специално Европейската мрежа на публичните служби по заетостта, Европейската мрежа за предприятията, Граничното координационно звено SOLVIT и Комитета на старшите инспектори по труда, както и със съответните национални служби, като например органите за насърчаване на равното третиране и за подкрепа на работниците на Съюза и членовете на техните семейства, създадени от държавите членки съгласно Директива 2014/54/ЕС. Органът следва да замени Комисията в управлението на Европейското бюро за координация на европейската мрежа на службите по заетостта (EURES), създадено съгласно Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾, включително във връзка с определянето на нуждите на ползвателите и изискванията на предприятията във връзка с ефективността на портала EURES и на свързаните с него услуги в областта на информационните технологии (ИТ), с изключение на предоставянето на ИТ услуги и експлоатацията и разработването на ИТ инфраструктура, които ще продължат да се осигуряват от Комисията.
- (17) С оглед на осигуряване на справедливо, опростено и ефективно прилагане и изпълнение на правото на Съюза Органът следва да подкрепя сътрудничеството и навременния обмен на информация между държавите членки. Работещите в рамките на Органа национални служители за връзка, заедно с другите служители, следва да подкрепят изпълнението на задълженията за сътрудничество от страна на държавите членки, да ускоряват обмена между тях чрез процедури за намаляване на закъсненията, както и да установяват връзка с други национални представителства за връзка, органи и звена за контакт, създадени съгласно правото на Съюза. Органът следва да насърчава използването на новаторски подходи за ефективното и ефикасно трансгранично сътрудничество, включително инструменти за електронен обмен на данни като системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност и Информационната система за вътрешния пазар (ИСВП), и да допринесе за цифровизирането на процедурите и усъвършенстването на ИТ инструментите, използвани за обмен на съобщения между националните органи.

(7) Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1).

(8) Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2016 г. относно европейска мрежа на службите по заетостта (EURES), достъп на работниците до услуги за мобилност и по-нататъшно интегриране на пазарите на труда и за изменение на регламенти (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 107, 22.4.2016 г., стр. 1).

- (18) С цел увеличаване на капацитета на държавите членки да осигуряват защитата на хората, упражняващи правото си на свободно движение, и да вземат мерки срещу нередностите с трансгранично измерение във връзка с правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент, Органът следва да подкрепя националните органи при извършване на съгласувани и съвместни инспекции, включително чрез улесняване на осъществяването на инспекциите в съответствие с член 10 от Директива 2014/67/ЕС. Тези инспекции следва да се извършват или по искане на държавите членки, или по предложение на Органа с тяхно съгласие. Органът следва да предоставя стратегическа, логистична и техническа подкрепа на държавите членки, които участват в съгласувани или съвместни инспекции, при пълно зачитане на изискванията за поверителност. Инспекциите следва да се извършват със съгласието на съответните държави членки и съгласно националното право и практика на държавите членки, в които те се извършват. Държавите членки следва да предприемат последващи действия във връзка с резултатите от съгласуваните и съвместните инспекции в съответствие с националното си право и практика.
- (19) Съгласуваните и съвместните инспекции не следва да заменят, нито да накърняват националните правомощия. Националните органи следва също така да бъдат изцяло включени в процеса на тези инспекции и следва да разполагат с пълни правомощия. Когато инспекциите на национално равнище са възложени на профсъюзи, съгласуваните и съвместните инспекции следва да се извършват само с предварителното съгласие на съответните социални партньори и в сътрудничество с тях.
- (20) За да бъдат проследявани новите тенденции, предизвикателства и пропуски в областта на трудовата мобилност и на координацията на системите за социалната сигурност, Органът — в сътрудничество с държавите членки и, когато е целесъобразно, социалните партньори — следва да създаде аналитичен капацитет и капацитет за оценка на риска. Това следва да включва извършването на анализи и проучвания на пазара на труда, както и партньорски проверки. Органът следва да наблюдава потенциалните дисбаланси по отношение на уменията и трансграничните трудови потоци, включително евентуалното им въздействие върху териториалното сближаване. Органът следва също така да подкрепя оценката на риска, посочена в член 10 от Директива 2014/67/ЕС. Органът следва да гарантира високо равнище на полезно взаимодействие и взаимно допълване с агенциите, службите и мрежите на Съюза. Това следва да включва търсене на информация от SOLVIT и подобни услуги относно специфични за сектора предизвикателства и системни проблеми във връзка с трудовата мобилност в обхвата на настоящия регламент. Органът следва също така да улеснява и рационализира дейностите във връзка със събирането на данни, предвидени в правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент. Това не води до създаването на нови задължения за докладване за държавите членки.
- (21) С цел засилване на капацитета на националните органи в областта на трудовата мобилност и на координацията на системите за социалната сигурност и с цел подобряване на съгласуваното прилагане на правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент Органът следва да предоставя оперативна помощ за националните органи, включително чрез разработването на практически насоки, обучения и програми за взаимно обучение, включително за инспекциите по труда с цел преодоляване на предизвикателства, като фиктивната самостоятелна заетост и злоупотребите с командироването на работници, чрез насърчаване на проекти за взаимопомощ, чрез улесняване на обмена на служители, посочен в член 8 от Директива 2014/67/ЕС, и чрез подкрепа за държавите членки в организирането на кампании за повишаване на осведомеността, с които физическите лица и работодателите се информират за техните права и задължения. Органът следва да насърчава обмена, разпространението и прилагането на добри практики и знания, както и взаимното разбиране на различните национални системи и практики.
- (22) Органът следва да развива полезни взаимодействия между своята задача за гарантиране на справедлива трудова мобилност и противодействието на недеklarирания труд. За целите на настоящия регламент „противодействие“ на недеklarирания труд означава предотвратяването и възпирането на недеklarирания труд и борбата с него, както и насърчаването на неговото деклариране. Въз основа на знанията и работните методи на европейската платформа за засилване на сътрудничеството за противодействие на недеklarирания труд, създадена с Решение (ЕС) 2016/344 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾, Органът с участието на социалните партньори следва да създаде постоянна работна група, също наречена „Платформата“, за да се засили сътрудничеството за противодействие на недеklarирания труд. Органът следва да осигури плавно прехвърляне на съществуващите дейности на платформата, създадена с Решение (ЕС) 2016/344, към новата работна група на Органа.
- (23) Органът следва да изпълнява функциите на медиатор. Държавите членки следва да могат да отнесат до Органа индивидуални спорове за медиация, след като не са успели да ги разрешат посредством пряк контакт или взаимен диалог. Медиацията следва да се прилага само за спорове между държавите членки, докато физическите лица и работодателите, изправени пред трудности при упражняване на правата си в Съюза, следва да продължат да ползват службите на национално равнище и на равнището на Съюза за разрешаването на тези случаи, като например мрежата SOLVIT, до които Органът следва да препраща такива случаи. Мрежата SOLVIT следва също така да може да препраща към Органа за разглеждане случаите, в които проблемът не може да бъде решен поради различия между националните администрации. Органът следва да изпълнява функциите си на медиатор, без да се засяга компетентността на Съда на Европейския съюз (наричан по-долу „Съдът на ЕС“) по тълкуването на правото на Съюза и без да се засяга компетентността на Административната комисия.

⁽⁹⁾ Решение (ЕС) 2016/344 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за създаването на европейска платформа с цел да се засили сътрудничеството за противодействие на недеklarирания труд (ОВ L 65, 11.3.2016 г., стр. 12).

- (24) Европейската рамка за оперативна съвместимост предлага принципи и препоръки относно начините за подобряване на управлението на дейностите по оперативната съвместимост и предоставянето на обществени услуги, за установяване на взаимоотношения между организации и трансгранични взаимоотношения, за рационализиране на процесите за поддръжане на цялостен цифров обмен и за гарантиране на това, че както с действащото, така и с новото законодателство се подкрепят принципите на оперативната съвместимост. Европейската референтна архитектура за оперативна съвместимост е структура с общо предназначение, съставена от принципи и насоки относно прилагането на решенията за оперативна съвместимост, посочени в Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾. При разглеждането на въпроси в областта на оперативната съвместимост Органът следва да се ръководи и подкрепя от европейската рамка за оперативна съвместимост и европейската референтна архитектура за оперативна съвместимост.
- (25) Органът следва да има за цел да предоставя по-добър достъп до онлайн информация и услуги за заинтересованите страни в Съюза и на национално равнище, както и да улеснява обмена на информация между тях. Ето защо Органът следва да насърчава използването на цифрови инструменти, когато това е възможно. Освен ИТ системите и уебсайтовете, цифровите инструменти, като например онлайн платформите и базите данни, имат все по-голямо значение на пазара на трансграничната трудова мобилност. Поради това тези инструменти са полезни за осигуряване на лесен достъп до съответната онлайн информация и за улесняване на обмена на информация за заинтересованите страни в Съюза и на национално равнище във връзка с техните трансгранични дейности.
- (26) Органът следва да се стреми към осигуряването на съответствие на уебсайтовете и мобилните приложения, създадени за изпълнението на установените в настоящия регламент задачи, с приложимите изисквания на Съюза във връзка с достъпността. С Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾ е въведено изискването държавите членки да гарантират, че уебсайтовете на техните публични органи са достъпни в съответствие с принципите на разпознаваемост, оперативност, разбираемост и стабилност и че отговарят на изискванията на същата директива. Посочената директива не е приложима за уебсайтовете и мобилните приложения на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза. Въпреки това Органът следва да полага усилия за спазването на принципите, установени в посочената директива.
- (27) Органът следва да се управлява и да работи в съответствие с принципите на Съвместното изявление на Европейския парламент, Съвета и Комисията относно децентрализираните агенции от 19 юли 2012 г.
- (28) Принципът на равенство е основен принцип на правото на Съюза. Съгласно този принцип равенството между жените и мъжете се гарантира във всички области, включително заетостта, труда и трудовото възнаграждение. Всички страни следва да се стремят към постигането на балансирано представителство на жените и мъжете в Управителния съвет и в Групата на заинтересованите страни. Управителният съвет също следва да се стреми да постигне тази цел по отношение на своя председател и заместник-председател, разглеждани заедно.
- (29) Държавите членки и Комисията следва да бъдат представени в Управителния съвет с цел да се гарантира ефективната дейност на Органа. Европейският парламент, както и междуотрасловите организации на социалните партньори на равнището на Съюза с равен брой представители от профсъюзите и организациите на работодателите и с подходящо представителство на МСП, могат също да представят кандидатури за представители в Управителния съвет. При определянето на състава на Управителния съвет, включително при избора на неговия председател и заместник-председател, следва да се зачитат принципите на балансирано участие на представители на двата пола, опита и квалификациите. С цел ефективната и ефикасна дейност на Органа Управителният съвет по-специално следва да приеме годишна работна програма, да упражнява функциите си във връзка с бюджета на Органа, да приеме финансовите правила, приложими за Органа, да назначи изпълнителен директор и да установи процедури, по реда на които изпълнителният директор взема решения, свързани с оперативните задачи на Органа. Представители от трети държави, които прилагат правилата на Съюза в обхвата на настоящия регламент, следва да могат да участват в заседанията на Управителния съвет като наблюдатели.
- (30) В изключителни случаи, когато е необходимо да се запази максимално равнище на поверителност, независимият експерт, назначен от Европейския парламент, и представителите на междуотрасловите организации на социалните партньори на равнището на Съюза не следва да участват в обсъжданията на Управителния съвет. Това правило следва да бъде предвидено по ясен начин чрез разпоредба в процедурния правилник на Управителния съвет и обхватът му следва да се ограничава до чувствителна информация във връзка с отделни случаи, за да се гарантира, че ефективното участие на експерта и представителите в работата на Управителния съвет няма да бъде неоправдано ограничавано.
- (31) Следва да бъде назначен изпълнителен директор, който да осигурява цялостното административно управление на Органа и изпълнението на задачите, възложени на Органа. Другите служители могат да заместват изпълнителния директор, когато това бъде счетено за необходимо, за да се гарантира ежедневното управление на Органа, в съответствие с вътрешните правила на Органа, без да се създават допълнителни ръководни длъжности.

⁽¹⁰⁾ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA²) като средство за модернизирание на публичния сектор (ОВ L 318, 4.12.2015 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на органите от общественния сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).

- (32) Без да се засягат правомощията на Комисията, Управителният съвет и изпълнителният директор следва да бъдат независими при изпълнението на своите задължения и да действат в обществен интерес.
- (33) Органът следва пряко да разчита на опита на съответните заинтересовани страни в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, посредством специална група на заинтересованите страни. Нейните членове следва да бъдат представители на социалните партньори на равнището на Съюза, включително признатите секторни социални партньори в Съюза, представляващи различни сектори, засегнати от проблеми, свързани с трудовата мобилност. Групата на заинтересованите страни следва да получава обобщена информация и да може да представя становищата си на Органа при поискване или по своя инициатива. При извършване на дейността си Групата на заинтересованите страни ще взема надлежно предвид становищата и ще ползва експертния опит на Консултативния комитет за координация на системите за социална сигурност, създаден с Регламент (ЕО) № 883/2004, и на Консултативния комитет относно свободното движение на работници, създаден съгласно Регламент (ЕС) № 492/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾.
- (34) С цел да се гарантира неговата пълна автономност и независимост Органът следва да получи независим бюджет с приходи от общия бюджет на Съюза и от доброволни финансови вноски от държавите членки и от третите държави, участващи в работата на Органа. В изключителни и надлежно обосновани случаи Органът следва също така да може да получава финансиране под формата на споразумения за делегиране или *ad hoc* безвъзмездни средства и да събира такси за публикации и за всяка услуга, предоставяна от него.
- (35) Преводческите услуги, необходими за дейността на Органа, се предоставят от Центъра за преводи за органите на Европейския съюз (наричан по-долу „Центърът за преводи“). Органът следва да си сътрудничи с Центъра за преводи с цел установяване на показатели за качество, своевременност и поверителност, ясно определяне на потребностите и приоритетите на Органа и създаване на прозрачни и обективни процедури за процеса на превод.
- (36) Обработването на лични данни, извършвано в рамките на настоящия регламент, следва да се осъществява в съответствие с регламент (ЕС) 2016/679⁽¹³⁾ или (ЕС) 2018/1725⁽¹⁴⁾ на Европейския парламент и на Съвета, в зависимост от случая. Това включва въвеждането на подходящи технически и организационни мерки за изпълнение на задълженията, наложени с посочените регламенти, по-специално мерки, свързани със законосъобразността на обработването, сигурността на дейностите по обработването, предоставянето на информация и правата на субектите на данни.
- (37) За да се осигури прозрачност при работата на Органа, спрямо него следва да се прилага Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾. Дейностите на Органа следва да подлежат на контрол от Европейския омбудсман в съответствие с член 228 ДФЕС.
- (38) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁶⁾ следва да се прилага спрямо Органа, който следва да се присъедини към Междунституционалното споразумение от 25 май 1999 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Комисията на Европейските общности относно вътрешните разследвания, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).
- (39) Държавата членка — домакин на Органа, следва да предостави възможно най-добри условия, за се осигури правилното осъществяване на дейността му.
- (40) С оглед на гарантирането на ясни и прозрачни условия на работа и на равнопоставеност на служителите, към персонала и изпълнителния директор на Органа следва да се прилагат Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз и Условията за работа на другите служители на Съюза, установени в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета⁽¹⁷⁾ (наричани по-долу съответно „Правилникът за персонала“ и „Условията за работа“), включително правилата за професионална тайна или други равностойни задължения за поверителност.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) № 492/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно свободното движение на работници в Съюза (ОВ L 141, 27.5.2011 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

- (41) Органът следва да си сътрудничи с агенциите на Съюза съобразно съответните области на компетентност, по-специално с тези в областта на заетостта и социалната политика, въз основа на техния експертен опит и за постигането на максимални полезни взаимодействия: Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound), Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) и Европейската фондация за обучение (ETF), както и – по отношение на борбата с организираната престъпност и трафика на хора – с Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст). Това сътрудничество следва да осигури координация, да насърчава полезните взаимодействия и да избягва дублиране в техните дейности.
- (42) Органът и Административната комисия следва да си сътрудничат тясно с цел постигане на полезни взаимодействия и избягване на дублиране в областта на координацията на системите за социална сигурност.
- (43) С цел дейността на съществуващите структури в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, да придобие оперативно измерение, Органът следва да изпълнява задачите на Техническия комитет по въпросите на свободното движение на работници, създаден съгласно Регламент (ЕО) № 492/2011, на Комитета от експерти по въпросите на командироването на работници, създаден с Решение 2009/17/ЕО на Комисията ⁽¹⁸⁾, включително във връзка с обмена на информация за административното сътрудничество, помощта във връзка с правоприлагането и трансграничното изпълнение, и на платформата, създадена с Решение (ЕО) 2016/344. След като Органът започне своята дейност, посочените структури следва да престанат да съществуват. Управителният съвет може да реши да създаде специализирани работни групи и експертни комисии.
- (44) Консултативният комитет за координация на системите за социална сигурност и Консултативният комитет за свободното движение на работници осигуряват форум за консултации със социалните партньори и представителите на правителствата на национално равнище. Органът следва да допринася към тяхната работа и може да участва в заседанията им.
- (45) За да се отрази новата институционална структура, регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕО) № 492/2011 и (ЕО) 2016/589 следва да бъдат изменени, а Решение (ЕО) 2016/344 следва да бъде отменено от момента, в който Органът започне своята дейност.
- (46) Органът следва да зачита многообразието от национални системи на колективни трудови правоотношения, както и автономността на социалните партньори, както изрично е посочено в ДФЕС. Участието в дейностите на Органа не засяга правомощията, задълженията и отговорностите на държавите членки съгласно, наред с друго, приложимите конвенции на Международната организация на труда (МОТ), като Конвенция № 81 относно инспекцията по труда в промишлеността и търговията, и не засяга правомощията на държавите членки да регулират националните колективни трудови правоотношения, да извършват медиация във връзка с тях или да ги наблюдават, по-специално по отношение на упражняването на правото на колективни преговори и колективни действия.
- (47) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно в рамките на своя обхват да допринесе за осигуряването на справедлива трудова мобилност на цялата територия на Съюза и на помощ на държавите членки и на Комисията при координацията на системите за социална сигурност в рамките на Съюза, не може да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, ако те действат некоординирано, а поради трансграничния характер на тези дейности и необходимостта от засилено сътрудничество между държавите членки може да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (48) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, залегнали по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз и признати в член 6 ДЕС,

⁽¹⁸⁾ Решение 2009/17/ЕО на Комисията от 19 декември 2008 г. за създаване на Комитет от експерти по въпросите на командироването на работници (ОВ L 8, 13.1.2009 г., стр. 26).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРИНЦИПИ

Член 1

Учредяване, предмет и обхват

1. С настоящия регламент се създава Европейски орган по труда (наричан по-долу „Органът“).
2. Органът подпомага държавите членки и Комисията в процеса на ефективното прилагане и изпълнение на правото на Съюза в областта на трудовата мобилност на цялата територия на Съюза и при координацията на системите за социална сигурност в рамките на Съюза. Органът действа в обхвата на актовете на Съюза, посочени в параграф 4, включително всички директиви, регламенти и решения, приети въз основа на тези актове, както и всеки следващ правно обвързващ акт на Съюза, с който се възлагат задачи на Органа.
3. Настоящият регламент не засяга по никакъв начин упражняването на основните права, признати от държавите членки и на равнището на Съюза, включително правото или свободата да се стачкува или да се предприемат други действия в рамките на специфичните системи на колективни трудови правоотношения в държавите членки в съответствие с националното право и практика. Той не засяга и правото на договаряне, сключване и изпълнение на колективни трудови договори или на предприемане на колективни действия в съответствие с националното право и практика.
4. В обхвата на дейностите на Органа попадат следните актове на Съюза, включително всички техни бъдещи изменения:
 - а) Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾;
 - б) Директива 2014/67/ЕС;
 - в) Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, включително разпоредбите на регламенти (ЕИО) № 1408/71 ⁽²¹⁾ и (ЕИО) № 574/72 ⁽²²⁾ на Съвета, доколкото все още са приложими, Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²³⁾ и Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета ⁽²⁴⁾, разширяващи обхвата на разпоредбите на регламенти (ЕИО) № 1408/71 и (ЕИО) № 574/72 към гражданите на трети държави, спрямо които тези разпоредби все още не се прилагат единствено на основание тяхното гражданство;
 - г) Регламент (ЕС) № 492/2011;

⁽¹⁹⁾ Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (ОВ L 18, 21.1.1997 г., стр. 1).

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2).

⁽²²⁾ Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 г. относно определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 74, 27.3.1972 г., стр. 1).

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 344, 29.12.2010 г., стр. 1).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 г. за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 1).

- д) Директива 2014/54/ЕС;
- е) Регламент (ЕС) 2016/589;
- ж) Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾;
- з) Директива 2006/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁶⁾;
- и) Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁷⁾.

5. В обхвата на дейностите на Органа попадат разпоредбите на настоящия регламент относно сътрудничеството между държавите членки за противодействие на недеклариания труд.

6. Настоящият регламент зачита правомощията на държавите членки по отношение на прилагането и изпълнението на правните актове на Съюза, посочени в параграф 4.

Той не засяга правата и задълженията на физическите лица и работодателите, предоставени съгласно правото на Съюза и националното право и практика, нито произтичащите от тях права и задължения на националните органи, нито признатата от ДФЕС автономност на социалните партньори.

Настоящият регламент не засяга действащите двустранни споразумения и договорености за административно сътрудничество между държавите членки, и по-специално тези, отнасящи се до съгласуваните и съвместните инспекции.

Член 2

Цели

Целите на Органа са да допринеса за осигуряването на справедлива трудова мобилност на цялата територия на Съюза и да подпомага държавите членки и Комисията при координацията на системите за социална сигурност в рамките на Съюза. За тази цел и в рамките на обхвата по член 1 Органът:

- а) улеснява достъпа до информация за правата и задълженията във връзка с трудовата мобилност на цялата територия на Съюза, както и до услуги от значение за тях;
- б) улеснява и засилва сътрудничеството между държавите членки при прилагането на съответното право на Съюза на цялата му територия, включително улеснява провеждането на съгласувани и съвместни инспекции;
- в) изпълнява функциите на медиатор и улеснява намирането на решение в случаи на трансгранични спорове между държавите членки; както и
- г) подкрепя сътрудничеството между държавите членки за противодействие на недеклариания труд.

Член 3

Правно положение

1. Органът е орган на Съюза със собствена правосубектност.

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, за изменение на Регламенти (ЕИО) № 3821/85 и (ЕО) № 2135/98 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 1).

⁽²⁶⁾ Директива 2006/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно минималните условия за изпълнение на Регламенти (ЕИО) № 3820/85 и (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно социалното законодателство, свързано с дейностите по автомобилния транспорт, и за отмяна на Директива 88/599/ЕИО на Съвета (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 35).

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 51).

2. Във всяка държава членка Органът притежава най-широката правоспособност, предоставена на юридическите лица съгласно нейното национално право. Той може по-специално да придобива и да се разпорежда с движимо и недвижимо имущество и да бъде страна по съдебни производства.

ГЛАВА II

ЗАДАЧИ НА ОРГАНА

Член 4

Задачи на Органа

За да постигне целите си, Органът изпълнява следните задачи:

- а) улеснява достъпа до информация и координира EURES в съответствие с членове 5 и 6;
- б) улеснява сътрудничеството и обмена на информация между държавите членки с цел последователно, ефикасно и ефективно прилагане и изпълнение на съответното право на Съюза в съответствие с член 7;
- в) координира и подкрепя съгласуваните и съвместните инспекции в съответствие с членове 8 и 9;
- г) извършва анализи и оценки на риска по въпроси, свързани с трансграничната трудова мобилност, в съответствие с член 10;
- д) подкрепя държавите членки при създаването на капацитет във връзка с ефективното прилагане и изпълнение на съответното право на Съюза в съответствие с член 11;
- е) подкрепя държавите членки при противодействието на недеklarирания труд в съответствие с член 12;
- ж) изпълнява функциите на медиатор по спорове между държавите членки относно прилагането на съответното право на Съюза в съответствие с член 13.

Член 5

Информация за трудовата мобилност

Органът подобрява наличността, качеството и достъпността на информацията от общ характер, предоставяна на физическите лица, работодателите и организациите на социалните партньори относно техните права и задължения, произтичащи от актовете на Съюза, посочени в член 1, параграф 4, с цел улесняване на трудовата мобилност на цялата територия на Съюза. За тази цел Органът:

- а) допринася за предоставянето на необходимата информация за правата и задълженията на физическите лица в положение на трансгранична трудова мобилност, включително чрез единен уебсайт за целия Съюз, функциониращ като единна платформа за достъп до информационни източници и услуги на равнището на Съюза и на национално равнище, на всички официални езици на Съюза, създадена с Регламент (ЕС) 2018/1724;
- б) подкрепя държавите членки при прилагането на Регламент (ЕС) 2016/589;
- в) подкрепя държавите членки при изпълнението на задълженията за достъп до и разпространение на информация във връзка със свободното движение на работници, по-специално съгласно член 6 от Директива 2014/54/ЕС и член 22 от Регламент (ЕС) 2016/589, във връзка с координацията на системите за социална сигурност съгласно член 76, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и във връзка с командироването на работници съгласно член 5 от Директива 2014/67/ЕС, включително посредством посочване на национални информационни източници, например единния официален национален уебсайт;

- г) подкрепя държавите членки по отношение на подобряването на точността, пълнотата и лесното използване на съответните национални информационни източници и услуги в съответствие с критериите за качество, установени в Регламент (ЕС) 2018/1724;
- д) подкрепя държавите членки по отношение на рационализирането на предоставянето на доброволна основа на информация и услуги за физическите лица и работодателите във връзка с трансграничната мобилност;
- е) улеснява сътрудничеството между компетентните органи, определени в съответствие с Директива 2014/54/ЕС, които предоставят информация, насоки и помощ на физическите лица и работодателите в областта на трудовата мобилност в рамките на вътрешния пазар.

Член 6

Координация на EURES

С цел осигуряване на подкрепа на държавите членки при предоставянето на услуги на физическите лица и работодателите чрез EURES, като например трансграничното намиране на съответствия между свободните места за работа, стажове и професионални практики и автобиографиите, като по този начин се улеснява трудовата мобилност на цялата територия на Съюза, Органът управлява Европейското бюро за координация на EURES, създадено съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2016/589.

Под управлението на Органа Европейското бюро за координация изпълнява отговорностите си в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/589, с изключение на техническата експлоатация и техническото разработване на портала EURES и на свързаните с него ИТ услуги, които продължават да се управляват от Комисията. Под ръководството на изпълнителния директор съгласно член 22, параграф 4, буква н) от настоящия регламент Органът гарантира, че тази дейност е съобразена изцяло с изискванията на приложимото законодателство за защита на данните, включително изискването за назначаване на служител за защита на данните в съответствие с член 36 от настоящия регламент.

Член 7

Сътрудничество и обмен на информация между държавите членки

1. Органът улеснява сътрудничеството и ускорява обмен на информация между държавите членки и подкрепя ефективното изпълнение на задълженията им за сътрудничество, включително във връзка с обмена на информация, установени в правото на Съюза в обхвата на настоящия регламент.

За тази цел Органът по-специално:

- а) по искане на една или повече държави членки осигурява подкрепа на националните органи при определянето кои са съответните звена за контакт на националните органи в други държави членки;
- б) по искане на една или повече държави членки улеснява последващите действия по искания и обмена на информация между националните органи, като предоставя логистична и техническа подкрепа, включително услуги за писмен и устен превод, и посредством обмен на информация относно състоянието на случаите;
- в) насърчава, споделя и допринася за разпространението на най-добри практики между държавите членки;
- г) по искане на една или повече държави членки, когато е относимо, улеснява и подкрепя трансграничните процедури, свързани с налагане на санкции и глоби, в рамките на обхвата на настоящия регламент съгласно член 1;
- д) докладва на Комисията два пъти годишно за неуредените искания между държавите членки и ако е необходимо, препраща тези искания за медиация в съответствие с член 13, параграф 2.

2. По искане на една или повече държави членки и в изпълнение на своите задачи Органът предоставя информация в подкрепа на съответната държава членка при ефективното прилагане на актовете на Съюза в рамките на компетентността на Органа.

3. Органът насърчава използването на електронни инструменти и процедури за обмен на съобщения между националните органи, включително ИСВП.

4. Органът насърчава използването на новаторски подходи за ефективно и ефикасно трансгранично сътрудничество и насърчава възможността за използване на механизми за електронен обмен и на бази данни между държавите членки, за да се улесни достъпът до данни в реално време и разкриването на измами, и може да предлага подобрения на използването на тези механизми и бази данни. Органът представя на Комисията доклади с цел доразвиване на механизми за електронен обмен и на бази данни.

Член 8

Координиране и подкрепа на съгласуваните и съвместните инспекции

1. По искане на една или повече държави членки Органът координира и подкрепя съгласуваните или съвместните инспекции в областите, попадащи в рамките на компетентността на Органа. Органът може също така по своя инициатива да предложи на органите на съответните държави членки да извършат съгласувана или съвместна инспекция.

Съгласуваните и съвместните инспекции се извършват със съгласието на съответните държави членки.

Организациите на социалните партньори на национално равнище могат да отнасят случаи до Органа.

2. За целите на настоящия регламент:

a) съгласуваните инспекции са инспекции, които се извършват едновременно в две или повече държави членки по свързани случаи, като всеки национален орган действа на своята територия и които — когато е целесъобразно — се подкрепят от служители на Органа;

b) съвместните инспекции са инспекции, които се извършват в държава членка с участието на националните органи на една или повече други заинтересовани държави членки и които — когато е целесъобразно — се подкрепят от служители на Органа.

3. В съответствие с принципа на лоялното сътрудничество държавите членки полагат усилия да участват в съгласувани или съвместни инспекции.

Съгласувана или съвместна инспекция се организира по предварително споразумение между всички участващи държави членки, като това споразумение се съобщава чрез националните им служители за връзка, определени съгласно член 32.

Ако една или повече държави членки решат да не участват в съгласуваната или съвместната инспекция, националните органи на другите държави членки извършват инспекция само в участващите държави членки. Държавите членки, които са решили да не участват в инспекцията, запазват поверителността на информацията относно инспекцията.

4. Органът установява и приема правила за осигуряване на подходящи последващи действия, когато държава членка реши да не участва в съгласувана или съвместна инспекция.

В тези случаи съответната държава членка уведомява без ненужно забавяне Органа и другите заинтересовани държави членки в писмена форма, включително по електронен път, относно мотивите на своето решение и евентуално относно мерките, които възнамерява да предприеме за разрешаване на случая, както и относно резултатите от тези мерки, когато станат известни. Органът може да предложи държавата членка, която не е участвала в съгласувана или съвместна инспекция, да извърши собствена инспекция на доброволна основа.

5. Държавите членки и Органът запазват поверителността на информацията относно планираните инспекции по отношение на трети лица.

Член 9

Ред и условия за извършването на съгласувани и съвместни инспекции

1. Редът и условията за извършване на съгласувана или съвместна инспекция, включително обхватът и целта на инспекцията и, когато е целесъобразно, договореностите във връзка с участието на служители на Органа в инспекцията,

се установяват в споразумение за извършването на съответната инспекция между участващите държави членки и Органа. Споразумението може да съдържа разпоредби, които позволяват съгласуваните или съвместните инспекции, след като бъдат одобрени и планирани, да се извършват в кратък срок. Органът изготвя образец на споразумение в съответствие с правото на Съюза, както и с националното право и практика.

2. Съгласуваните и съвместните инспекции се извършват в съответствие с правото и практиката на държавите членки, в които те се извършват. Последващите действия във връзка с инспекциите се извършват в съответствие с правото и практиката на съответните държави членки.

3. Съгласуваните и съвместните инспекции се извършват по оперативен ефективен начин. За тази цел в споразумението за инспекцията държавите членки предвиждат за длъжностните лица от друга държава членка, която участва в такава инспекция, подходящи функции и правомощия в съответствие с правото и практиката на държавата членка, в която се извършва инспекцията.

4. Органът предоставя на държавите членки, извършващи съгласувани или съвместни инспекции, концептуална, логистична и техническа подкрепа и, когато е целесъобразно, експертна правна помощ, ако заинтересованата държава членка поиска това, включително услуги за писмен и устен превод.

5. Служители на Органа могат да присъстват на инспекциите като наблюдатели, могат да предоставят логистична подкрепа и могат да участват в съгласувана или съвместна инспекция с предварителното съгласие на държавата членка, на чиято територия те ще предоставят помощ за извършването на инспекцията, в съответствие с правото и практиката на съответната държава членка.

6. Националният орган на държавата членка, която извършва съгласувана или съвместна инспекция, докладва на Органа за резултатите от инспекцията в държавата членка и за цялостното оперативно протичане на съгласуваната или съвместната инспекция най-късно шест месеца след приключването на инспекцията.

7. Информацията, събрана по време на съгласувани или съвместни инспекции, може да бъде използвана като доказателство в съдебни производства в съответните държави членки съгласно правото и практиката в тези държави членки.

8. Информацията за съгласуваните и съвместните инспекции, координирани от Органа, както и информацията, предоставяна от държавите членки и от Органа съгласно член 8, параграфи 2 и 3, се включва в доклади, които се представят два пъти годишно на Управителния съвет. Тези доклади се изпращат и на Групата на заинтересованите страни, като чувствителната информация се редактира надлежно. В годишния отчет за дейността на Органа се включва годишен доклад за подкрепените от Органа инспекции.

9. Ако в хода на съгласувани или съвместни инспекции или на някоя от своите дейности Органът узнае за предполагаеми нередности при прилагането на правото на Съюза, той може да съобщи за тях на съответната държава членка и на Комисията, когато е целесъобразно.

Член 10

Анализи на трудовата мобилност и оценка на риска

1. Органът, в сътрудничество с държавите членки и, когато е целесъобразно, със социалните партньори, оценява рисковете и извършва анализи на трудовата мобилност и координацията на системите за социалната сигурност на цялата територия на Съюза. Оценката на риска и анализите се отнасят до въпроси, като например дисбалансите на пазара на труда, специфичните за сектора предизвикателства и системните проблеми, и Органът може да извършва тематични задълбочени анализи и проучвания с цел изследването на конкретни трудности. Когато прави оценки на риска и извършва анализи, Органът използва във възможно най-голяма степен относимите и актуални статистически данни от съществуващи проучвания, гарантира взаимно допълване с агенции и служби на Съюза и с национални органи, агенции и служби и ползва техните експертни знания и опит, включително в областите на борбата с измамите, експлоатацията, дискриминацията, изготвянето на прогнози във връзка с уменията и здравословните и безопасни условия на труд.

2. Органът организира партньорски проверки между държавите членки, които са съгласни да участват, с цел:

- а) разглеждане на всякакви въпроси, трудности и специфични проблеми, които могат да възникнат във връзка с изпълнението и практическото прилагане на правото на Съюза в рамките на компетентността на Органа, както и осигуряването на спазването му на практика;
 - б) подобряване на последователността при предоставянето на услуги за физическите лица и за предприятията;
 - в) подобряване на познаването и взаимното разбиране на различните системи и практики, както и оценяване на ефективността на различните мерки на политиката, включително превантивните и възпиращите мерки.
3. След приключването на работата по оценка на риска или извършване на анализ Органът съобщава констатациите си на Комисията, както и пряко на съответните държави членки, като очертава възможните мерки за отстраняване на установените слабости.

В годишните си доклади до Европейския парламент и до Комисията Органът включва резюме на своите констатации.

4. Когато е целесъобразно, Органът събира статистически данни, съставени и предоставени от държавите членки в областите на правото на Съюза в рамките на компетентността на Органа. По този начин Органът се стреми да рационализира съществуващите дейности за събиране на данни в тези области с цел избягване на дублирането при събирането на данни. В съответните случаи се прилага член 15. Органът поддържа връзка с Комисията (Евростат) и споделя резултатите от дейностите си по събиране на данни, когато е целесъобразно.

Член 11

Подкрепа за изграждането на капацитет

Органът подкрепя държавите членки при изграждането на капацитет, насочен към насърчаване на последователното прилагане на правото на Съюза във всички области, посочени в член 1. По-конкретно Органът извършва следните дейности:

- а) в сътрудничество с националните органи и, когато е целесъобразно, социалните партньори изготвя общи незадължителни насоки, предназначени за държавите членки и социалните партньори, включително насоки за инспекциите в случаите с трансгранично измерение, както и общоприети определения и общи понятия, като се основава на дейността, осъществена на национално равнище и на равнището на Съюза;
- б) насърчава и подкрепя взаимопомощта под формата на партньорски и групови дейности, както и схемите за обмен и командироване на служители между националните органи;
- в) насърчава обмена и разпространението на опит и добри практики, включително на примери за сътрудничество между съответните национални органи;
- г) разработва секторни и междусекторни програми за обучение, включително за инспекциите по труда, и специализирани учебни материали, включително чрез онлайн методи на обучение;
- д) насърчава организирането на кампании за повишаване на осведомеността, включително кампании за информиране на физическите лица и работодателите, особено МСП, за техните права и задължения и за възможностите, с които разполагат.

Член 12

Европейска платформа с цел за засилване на сътрудничеството за противодействие на недеклаирания труд

1. Европейската платформа за засилване на сътрудничеството за противодействие на недеклаирания труд (наричана по-долу „Платформата“), създадена в съответствие с член 16, параграф 2, подкрепя дейностите на Органа за противодействие на недеклаирания труд чрез:

- а) задълбочаване на сътрудничеството между съответните органи на държавите членки и другите участници с цел по-ефикасно и по-ефективно противодействие на недеklarирания труд в различните му форми и на невярно декларирания труд, свързан с недеklarиран труд, включително на фиктивната самостоятелна заетост;
- б) подобряване на капацитета на различните съответни органи и участници от държавите членки за противодействие на недеklarирания труд в трансграничните му аспекти, като по този начин се допринася за осигуряване на равнопоставеност;
- в) повишаване на обществената осведоменост по въпроси, свързани с недеklarирания труд и неотложната необходимост от предприемане на подходящи действия, както и насърчаване на държавите членки да увеличат усилията си за противодействие на недеklarирания труд;
- г) осъществяване на дейностите, посочени в приложението.

2. Органът насърчава сътрудничеството между държавите членки чрез:

- а) обмен на най-добри практики и информация;
- б) развиване на експертни познания и разработване на анализи, като се избягва дублирането на дейности;
- в) насърчаване и улесняване на новаторските подходи към ефективното и ефикасно трансгранично сътрудничество и оценяването на опита;
- г) осигуряване на принос към хоризонтално разбиране на въпросите, свързани с недеklarирания труд.

3. Платформата се състои от:

- а) високопоставен представител, назначен от всяка държава членка;
- б) представител на Комисията;
- в) най-много четирима представители на междуетраслови организации на социалните партньори на равнището на Съюза, които се определят от тези организации, с равен брой представители от профсъюзите и организациите на работодателите.

4. На заседанията на Платформата могат да присъстват като наблюдатели следните заинтересовани страни, като техният принос се взема надлежно предвид:

- а) най-много 14 представители на организации на социалните партньори от сектори, в които е широко разпространен недеklarираният труд, като тези представители се определят от тези социални партньори, с равен брой представители от профсъюзите и организациите на работодателите;
- б) по един представител от Eurofound, от EU-OSHA и от MOT;
- в) по един представител от всяка трета държава от Европейското икономическо пространство.

Други наблюдатели, различни от посочените в първа алинея, могат да бъдат поканени да присъстват на заседанията на Платформата, като техният принос се взема надлежно предвид.

Платформата се председателства от представител на Органа.

Член 13

Медиация между държавите членки

1. Органът може да улеснява намирането на решение при спор между две или повече държави членки във връзка с отделни случаи на прилагане на правото на Съюза в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, без да се засягат правомощията на Съда на ЕС. Целта на медиацията е да се помирят противоречащите гледни точки на държавите членки, които са страни по спора, и да се приеме необвързващо становище.
2. Ако спорът не може да бъде разрешен чрез преки контакти и диалог между държавите членки, които са страни по спора, Органът започва процедура по медиация по искане на една или повече от засегнатите държави членки. Органът може също да предложи да започне процедура по медиация по собствена инициатива. Медиацията се провежда само със съгласието на всички държави членки, които са страни по спора.
3. Първият етап на медиацията се провежда между държавите членки, които са страни по спора, и медиатор, който приема необвързващо становище по общо съгласие. Експерти от държавите членки, Комисията и Органа могат да участват в първия етап на медиацията с консултативна функция.
4. Ако не бъде намерено решение на първия етап на медиацията, Органът започва втори етап на медиация пред Съвета по медиация, при условие че бъде постигнато споразумение между всички държави членки, които са страни по спора.
5. Съветът по медиация, съставен от експерти от държавите членки, различни от тези, които са страни по спора, се стреми да помири гледните точки на държавите членки, които са страни по спора, и да се постигне съгласие по необвързващо становище. Експерти от Комисията и Органа могат да участват във втория етап на медиацията с консултативни функции.
6. Управителният съвет приема процедурния правилник за медиацията, включително работните правила и назначаването на медиатори, приложимите срокове, участието на експерти от държавите членки, Комисията и Органа, както и възможността Съветът по медиация да заседава в комисии, съставени от няколко членове.
7. Участието на държавите членки, които са страни по спора, в двата етапа на процедурата по медиация е доброволно. Ако държава членка реши да не участва в медиацията, тя уведомява писмено, включително по електронен път, Органа и останалите държави членки, които са страни по спора, за мотивите за своето решение в срока, определен в процедурния правилник, посочен в параграф 6.
8. Когато представят случай за медиация, държавите членки гарантират, че всички лични данни, свързани с този случай, са анонимизирани по такъв начин, че субектът на данните вече не може да бъде идентифициран. Органът не обработва личните данни на физическите лица, засегнати от случая, в нито един момент в хода на медиацията.
9. Не е допустима медиация от страна на Органа по спорове, по които има висящи съдебни производства на национално равнище или на равнището на Съюза. Ако в хода на медиацията бъде образувано съдебно производство, процедурата по медиация се спира.
10. Медиацията не засяга компетентността на Административната комисия, включително всички вземани от нея решения. При медиацията се вземат предвид всички относими решения на Административната комисия.

11. Когато спорът изцяло или частично се отнася до въпроси, свързани със социалната сигурност, Органът уведомява Административната комисия.

За да се осигури добро сътрудничество, да се координират дейностите по взаимно съгласие и да се избегне дублиране в случаи на медиация, които засягат както въпросите на социалната сигурност, така и трудовото право, Административната комисия и Органът сключват споразумение за сътрудничество.

По искане на Административната комисия и със съгласието на държавите членки, които са страни по спора, Органът препраща въпроси, свързани със социалната сигурност, на Административната комисия, в съответствие с член 74а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004. Медиацията може да продължи по въпроси, които не са свързани със социалната сигурност.

По искане на държава членка, която е страна по спора, Органът препраща въпроси, свързани с координацията на системите за социална сигурност, на Административната комисия. Препращането може да се извърши на всеки етап на медиацията. Медиацията може да продължи по въпроси, които не са свързани със социалната сигурност.

12. В срок от три месеца след приемането на необвързващото становище държавите членки, които са страни по спора, съобщават на Органа за мерките, които са предприели в резултат на становището, а ако не са предприели мерки — за причините, поради които не са го направили.

13. Органът докладва на Комисията два пъти годишно резултатите от случаите, в които е провел медиация, и случаите, които не са били разгледани.

Член 14

Сътрудничество с агенции и специализирани органи

Органът се стреми във всички свои дейности да осигурява сътрудничество, да избягва дублирането, да насърчава полезните взаимодействия и взаимното допълване с други децентрализирани агенции на Съюза и специализирани органи, като например Административната комисия. За тази цел Органът може да сключва споразумения за сътрудничество с компетентни агенции на Съюза, като например Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF, Европол и Евроюст.

Член 15

Оперативна съвместимост и обмен на информация

Органът координира, изготвя и прилага рамки за оперативна съвместимост с цел гарантиране на обмена на информация между държавите членки, а също и с него. Тези рамки за оперативна съвместимост се основават на европейската рамка за оперативна съвместимост и на европейската референтна архитектура за оперативна съвместимост, посочени в Решение (ЕС) 2015/2240, и се подкрепят от тях.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОРГАНА

Член 16

Административна и управленска структура

1. Административната и управленска структура на Органа се състои от:

а) Управителен съвет;

б) изпълнителен директор;

в) Група на заинтересованите страни.

2. За изпълнението на специфичните си задачи или за специфични области на политиката Органът може да създава работни групи или експертни комисии, които се състоят от представители на държавите членки или на Комисията или от външни експерти, определени с процедура за подбор, или от комбинация от посочените. Той създава Платформата, посочена в член 12, като постоянна работна група, и Съвета по медиация, посочен в член 13.

Процедурният правилник на тези работни групи и комисии се изготвя от Органа след консултация с Комисията.

Член 17

Състав на Управителния съвет

1. Управителният съвет се състои от:

- а) един член от всяка държава членка;
- б) двама членове, представляващи Комисията;
- в) един независим експерт, назначен от Европейския парламент;
- г) четирима членове, представляващи междуотраслови организации на социалните партньори на равнището на Съюза, с равен брой представители от профсъюзите и организациите на работодателите.

Само членовете, посочени в първа алинея, букви а) и б), имат право на глас.

2. Всеки член на Управителния съвет има заместник. Заместникът представлява члена при отсъствие на последния.

3. Членовете, посочени в параграф 1, първа алинея, буква а), и техните заместници се назначават от техните държави членки.

Комисията назначава членовете, посочени в параграф 1, първа алинея, буква б).

Европейският парламент назначава експерта, посочен в параграф 1, първа алинея, буква в).

Междуотрасловите организации на социалните партньори на равнището на Съюза назначават своите представители, а Европейският парламент назначава своя независим експерт, след като се уверят, че няма конфликт на интереси.

Членовете на Управителния съвет и техните заместници се назначават въз основа на познанията им в областите, посочени в член 1, като се вземат предвид съответните им умения в областта на управлението, администрацията и бюджетирането.

Всички страни, представени в Управителния съвет, се стремят да ограничат честите смени на своите представители, за да се осигури приемственост в работата на Управителния съвет. Всички страни се стремят да постигнат балансирано представителство на жените и мъжете в състава на Управителния съвет.

4. Всеки член и заместник подписват писмена декларация в момента на встъпването си в длъжност, в която заявяват, че не се намират в положение на конфликт на интереси. Всеки член и заместник актуализират своята декларация, когато има промяна в обстоятелствата във връзка с наличието на конфликт на интереси. Органът публикува декларациите и актуализациите им на своя уебсайт.

5. Мандатът на членовете и на техните заместници е четири години. Този мандат може да бъде подновяван.
6. Представителите на трети държави, които прилагат правото на Съюза в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, могат да участват в заседанията и обсъжданията на Управителния съвет като наблюдатели.
7. Представител на Eurofound, представител на EU-OSHA, представител на Cedefop и представител на Европейската фондация за обучение могат да бъдат поканени да участват като наблюдатели на заседанията на Управителния съвет, за да се повишат ефективността на агенциите и полезните взаимодействия между тях.

Член 18

Функции на Управителния съвет

1. Управителният съвет по-специално:
 - а) предоставя стратегически насоки и наблюдава дейността на Органа;
 - б) приема с мнозинство от две трети от членовете с право на глас годишния бюджет на Органа и упражнява други функции във връзка с бюджета на Органа съгласно глава IV;
 - в) разглежда и приема консолидиран годишен отчет за дейността на Органа, включващ преглед на изпълнението на задачите му, изпраща го до 1 юли всяка година на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Сметната палата и го публикува;
 - г) приема финансовите правила, приложими за Органа, в съответствие с член 29;
 - д) приема стратегия за борба с измамите, пропорционална на риска от измами, като взема предвид разходите, свързани с мерките, които трябва да бъдат предприети, и ползите от тях;
 - е) приема правила за предотвратяване и управление на конфликти на интереси по отношение на своите членове и независимите експерти, както и на членовете на Групата на заинтересованите страни и на работните групи и комисиите на Органа, посочени в член 16, параграф 2, а също и на командированите национални експерти и други служители, които не са наети от Органа, както е посочено в член 33, и ежегодно публикува на своя уебсайт декларациите за интереси на членовете на Управителния съвет;
 - ж) приема и редовно актуализира плановете за комуникация и за разпространение на информация по член 36, параграф 3 въз основа на анализ на потребностите;
 - з) приема своя процедурен правилник;
 - и) приема процедурния правилник за медиацията съгласно член 13;
 - й) създава работни групи и експертни комисии съгласно член 16, параграф 2 и приема техните процедурни правилници;
 - к) упражнява в съответствие с параграф 2 по отношение на персонала на Органа правомощията на органа по назначаването, предоставени с Правилника за персонала, и на органа, оправомощен да сключва трудови договори, предоставени с Условието за работа (наричани по-долу „правомощията на органа по назначаването“);

- л) приема правила за прилагане на Правилника за персонала и Условието за работа в съответствие с член 110 от Правилника за персонала;
- м) създава, когато е целесъобразно, структура за вътрешен одит;
- н) назначава изпълнителния директор и, когато е целесъобразно, удължава мандата му или го отстранява от длъжност в съответствие с член 31;
- о) в съответствие с условията на Правилника за персонала и Условието за работа назначава счетоводител, който се ползва с пълна независимост при изпълнението на своите задължения;
- п) установява процедурата за подбор на членовете и техните заместници, влизащи в състава на Групата на заинтересованите страни, създадена в съответствие с член 23, и назначава тези членове и техните заместници;
- р) осигурява подходящи последващи действия във връзка с констатациите и препоръките, произтичащи от вътрешните или външните одитни доклади и оценки, както и от разследванията на OLAF;
- с) взема всички решения за създаването на вътрешни комитети или други органи на Органа и когато е необходимо, за тяхното изменение, като взема предвид потребностите на Органа във връзка с дейността, както и доброто финансово управление;
- т) одобрява проекта на единния програмен документ на Органа, посочен в член 24, преди представянето му на Комисията за становище;
- у) приема, след като получи становището на Комисията, единния програмен документ на Органа с мнозинство от две трети от членовете на Управителния съвет с право на глас и в съответствие с член 24.

2. Управителният съвет, в съответствие с член 110 от Правилника за персонала, приема на основание член 2, параграф 1 от посочения правилник и член 6 от Условието за работа решение за делегиране на съответните правомощия на орган по назначаването на изпълнителния директор и за определяне на условията, при които делегираните правомощия може да бъдат временно отнети. Изпълнителният директор може да делегира вторично тези правомощия.

3. Когато изключителни обстоятелства го налагат, Управителният съвет може с решение временно да отнеме делегираните правомощия на органа по назначаването на изпълнителния директор, както и вторично делегираните от изпълнителния директор правомощия и да ги упражнява пряко или да ги делегира на един от своите членове или на служител, различен от изпълнителния директор.

Член 19

Председател на Управителния съвет

1. Управителният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове с право на глас и се стреми към постигане на баланс между половете. Председателят и заместник-председателят се избират с мнозинство от две трети от членовете на Управителния съвет с право на глас.

Ако при първото гласуване не бъде постигнато мнозинство от две трети, се организира второ гласуване, при което председателят и заместник-председателят се избират с обикновено мнозинство от членовете на Управителния съвет с право на глас.

Заместник-председателят автоматично замества председателя, ако председателят е възпрепятстван да изпълнява задълженията си.

2. Мандатът на председателя и на заместник-председателя е три години. Той може да бъде подновяван еднократно. Когато обаче членството на председателя и на заместник-председателя в Управителния съвет изтича по време на мандата им, мандатът им изтича автоматично на същата дата.

Член 20

Заседания на Управителния съвет

1. Заседанията на Управителния съвет се свикват от председателя.
2. Председателят организира обсъжданията съобразно точките в дневния ред. Членовете, посочени в член 17, параграф 1, първа алинея, букви в) и г), не участват в обсъжданията на въпроси, свързани с чувствителна информация по отделни случаи, съгласно процедурния правилник на Управителния съвет.
3. Изпълнителният директор на Органа участва в обсъжданията без право на глас.
4. Управителният съвет провежда най-малко две редовни заседания годишно. Освен това той заседава по искане на своя председател, на Комисията или на най-малко една трета от своите членове.
5. Управителният съвет свиква заседание с Групата на заинтересованите страни най-малко веднъж годишно.
6. Управителният съвет може да покани всяко лице или организация, чието становище може да представлява интерес, да присъства на заседанията му като наблюдател, включително членовете на Групата на заинтересованите страни.
7. Членовете на Управителния съвет и техните заместници могат, при спазване на неговия процедурен правилник, да бъдат подпомагани на заседанията от съветници или експерти.
8. Органът осигурява секретариата на Управителния съвет.

Член 21

Правила за гласуване в Управителния съвет

1. Без да се засягат член 18, параграф 1, букви б) и у), член 19, параграф 1 и член 31, параграф 8, Управителният съвет взема решения с мнозинство от членовете си с право на глас.
2. Всеки член с право на глас има един глас. Ако член с право на глас отсъства, неговият заместник може да упражни неговото право на глас.
3. Изпълнителният директор на Органа участва в обсъжданията без право на глас.
4. В процедурния правилник на Управителния съвет се определят по-подробно редът и условията за гласуване, по-специално обстоятелствата, при които член на Управителния съвет може да действа от името на друг негов член, както и обстоятелствата, при които за гласуване се използват писмени процедури.

Член 22

Задачи на изпълнителния директор

1. Изпълнителният директор управлява Органа и има за цел осигуряване на баланс между половете в рамките на Органа. Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет.
2. Изпълнителният директор докладва на Европейския парламент относно изпълнението на своите задължения, когато бъде поканен да направи това. Съветът може да покани изпълнителния директор да докладва за изпълнението на своите задължения.

3. Изпълнителният директор е законният представител на Органа.
4. Изпълнителният директор отговаря за изпълнението на задачите, които са възложени на Органа съгласно настоящия регламент, и по-специално:
 - а) за ежедневното административно управление на Органа;
 - б) за изпълнението на решенията, приети от Управителния съвет;
 - в) за изготвянето на проекта на единния програмен документ и за предаването му на Управителния съвет за одобрение;
 - г) за изпълнението на единния програмен документ и за докладването пред Управителния съвет за неговото изпълнение;
 - д) за изготвянето на проекта на консолидирания годишен отчет за дейността на Органа и за представянето му пред Управителния съвет за оценка и приемане;
 - е) за изготвянето на план за действие във връзка със заключенията от вътрешните или външните одитни доклади и оценки и от разследванията на OLAF и за докладването за напредъка два пъти годишно пред Комисията и редовно пред Управителния съвет;
 - ж) за защитата на финансовите интереси на Съюза чрез прилагане на превантивни мерки срещу измамите, корупцията и всички други незаконни дейности, без това да засяга правомощията на OLAF за разследване чрез ефективни проверки, а при установяване на нередности – чрез събиране на неправомерно платените суми и когато е приложимо, чрез налагане на ефективни, пропорционални и възпиращи административни, включително имуществени, санкции;
 - з) за изготвянето на стратегия за борба с измамите за Органа и за нейното представяне на Управителния съвет за одобрение;
 - и) за изготвянето на проекта на финансовите правила, приложими за Органа, и за представянето им на Управителния съвет;
 - й) за изготвянето на предварителната прогноза за приходите и разходите на Органа като част от единния програмен документ на Органа и за изпълнението на бюджета на Органа;
 - к) в съответствие с решението, посочено в член 18, параграф 2 – за вземането на решения по отношение на управлението на човешките ресурси;
 - л) за вземането на решения относно вътрешните структури на Органа, включително, когато е необходимо, относно изпълнението по заместване на функции, които могат да обхващат ежедневното управление на Органа, и когато е необходимо, за тяхното изменение, като се отчитат потребностите, свързани с дейността на Органа и доброто бюджетно управление;
 - м) когато е приложимо – за сътрудничеството с агенции на Съюза и за сключването на споразумения за сътрудничество с тях;
 - н) за изпълнението на мерките, определени от Управителния съвет за прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1725 от страна на Органа;
 - о) за информирането на Управителния съвет за представените мнения от Групата на заинтересованите страни.

5. Изпълнителният директор решава дали е необходимо един или повече служители да работят в една или повече държави членки, както и дали е необходимо да създаде представителство за връзка в Брюксел, което да подпомага сътрудничеството на Органа с компетентните институции и органи на Съюза. Преди да реши да създаде местно представителство или представителство за връзка, изпълнителният директор получава предварителното съгласие на Комисията, на Управителния съвет и на държавата членка, в която ще се намира представителството. В решението се конкретизира обхватът на дейностите, които ще се изпълняват в представителството, като това се прави по начин, чрез който се избягват ненужните разходи и дублирането на административни функции на Органа. Възможно е да е необходимо сключването на споразумение за седалището с държавата членка, в която ще се намира съответното представителство.

Член 23

Група на заинтересованите страни

1. За да се улеснят консултациите със съответните заинтересовани страни и да се извличат ползи от експертния им опит в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, се създава Група на заинтересованите страни. Групата на заинтересованите страни се създава към Органа и нейните функции са консултативни.

2. Групата на заинтересованите страни получава обобщена информация и може, по искане на Органа или по своя собствена инициатива, да представя становища пред Органа относно:

а) въпроси, свързани с прилагането и изпълнението на правото на Съюза в областите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, включително относно анализите и оценката на риска на трансграничната трудова мобилност, посочени в член 10;

б) проекта на консолидирания годишен отчет за дейността на Органа, посочен в член 18;

в) проекта на единния програмен документ, посочен в член 24.

3. Групата на заинтересованите страни се председателства от изпълнителния директор и заседава най-малко два пъти годишно, по инициатива на изпълнителния директор или по искане на Комисията.

4. Групата на заинтересованите страни се състои от двама представители на Комисията и 10 представители на социалните партньори на равнището на Съюза, с равно представителство на профсъюзите и организациите на работодателите, включително признати секторни социални партньори в Съюза, представляващи сектори, които са особено силно засегнати от въпросите на трудовата мобилност.

5. Кандидатите за членове на Групата на заинтересованите страни и за техни заместници се определят от организациите им и се назначават от Управителния съвет. Заместниците се назначават от Управителния съвет при същите условия като членовете и автоматично заместват членовете, които отсъстват. Доколкото е възможно, се постига подходящ баланс между половете и подходящо представителство на МСП.

6. Органът осигурява секретариата на Групата на заинтересованите страни. Групата на заинтересованите страни приема свой процедурен правилник с мнозинство от две трети от своите членове с право на глас. Процедурният правилник се одобрява от Управителния съвет.

7. Групата на заинтересованите страни може да кани на заседанията си експерти и представители на международни организации.

8. Органът прави публично достояние становищата, съветите и препоръките на Групата на заинтересованите страни, както и резултатите от консултациите с нея, освен когато се прилагат изисквания за поверителност.

ГЛАВА IV

СЪСТАВЯНЕ И УСТРОЙСТВО НА БЮДЖЕТА НА ОРГАНА

РАЗДЕЛ 1

Единен програмнен документ на органа

Член 24

Годишно и многогодишно програмиране

1. Всяка година изпълнителният директор изготвя проект на единен програмнен документ, в който се съдържат по-специално многогодишната и годишната програма в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията⁽²⁸⁾, като взема предвид насоките на Комисията и съветите, отправени от Групата на заинтересованите страни.

2. До 30 ноември всяка година Управителният съвет приема проекта за единен програмнен документ, посочен в параграф 1. Управителният съвет изпраща на Европейския парламент, Съвета и Комисията посочения документ до 31 януари на следващата година, както и всяка по-късна негова актуализирана версия.

Единният програмнен документ става окончателен след окончателното приемане на общия бюджет на Съюза и ако е необходимо, се коригира съответно.

3. Годишната работна програма включва подробни цели и очаквани резултати, включително показатели за изпълнението. Тя съдържа също така описание на дейностите, които ще се финансират, и количеството на финансовите и човешките ресурси, разпределени за всяка дейност. Годишната работна програма е съгласувана с многогодишната работна програма, посочена в параграф 4. В годишната работна програма се посочват ясно добавените, променените или заличените задачи в сравнение с предходната финансова година. Управителният съвет внася изменения в приетата годишна работна програма, когато на Органа бъде възложена нова задача в рамките на обхвата на настоящия регламент.

Всяко съществено изменение на годишната работна програма се приема в съответствие със същата процедура, по която е приета първоначалната годишна работна програма. Управителният съвет може да делегира на изпълнителния директор правомощие за внасяне на несъществени изменения в годишната работна програма.

4. В многогодишната работна програма се посочват общите стратегически програмни елементи, включително целите, очакваните резултати и показателите за изпълнението. За всяка дейност в нея също така се посочва индикативното разпределение на финансовите и човешките ресурси, които се считат за необходими за постигането на поставените цели.

Стратегическите програмни елементи се актуализират, когато е целесъобразно, по-специално за да се реагира на резултата от оценката, посочена в член 40.

Член 25

Съставяне на бюджета

1. Всяка година изпълнителният директор изготвя предварителна прогноза за приходите и разходите на Органа за следващата финансова година, която включва щатното разписание, и я изпраща на Управителния съвет.

2. Предварителната прогноза се основава на целите и очакваните резултати, заложи в годишния програмнен документ, посочен в член 24, параграф 3, и е съобразена с финансовите ресурси, необходими за постигането на тези цели и очаквани резултати, в съответствие с принципа на бюджетиране, основано на изпълнението.

⁽²⁸⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията от 30 септември 2013 г. относно рамковия Финансов регламент за органите, посочени в член 208 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 7.12.2013 г., стр. 42).

3. Въз основа на предварителната прогноза Управителният съвет приема прогноза за приходите на Органа за следващата финансова година и я изпраща на Комисията до 31 януари всяка година.
4. Комисията изпраща прогнозата за приходите на бюджетния орган заедно с проекта на общ бюджет на Съюза. Прогнозата се предоставя и на Органа.
5. Въз основа на прогнозата за приходите Комисията вписва в проекта на общ бюджет на Съюза прогнозите, които счита за необходими за шатното разписание и за размера на вноската за сметка на общия бюджет, който Комисията представя пред бюджетния орган в съответствие с членове 313 и 314 ДФЕС.
6. Бюджетният орган разрешава бюджетните кредити за вноската от общия бюджет на Съюза, предназначена за Органа.
7. Бюджетният орган приема шатното разписание на Органа.
8. Управителният съвет приема бюджета на Органа. Този бюджет става окончателен след окончателното приемане на общия бюджет на Съюза и ако е необходимо, се коригира съответно.
9. За всички строителни проекти, които биха могли да имат значително отражение върху бюджета на Органа, се прилага Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013.

РАЗДЕЛ 2

Представяне, изпълнение и контрол на бюджета на органа

Член 26

Структура на бюджета

1. За всяка финансова година се изготвя прогноза за всички приходи и разходи на Органа, която се отразява в бюджета на Органа. Финансовата година съвпада с календарната година.
2. Бюджетът на Органа е балансиран по отношение на приходите и разходите.
3. Без да се засягат други ресурси, приходите на Органа включват:
 - а) вноската на Съюза, вписана в общия бюджет на Съюза;
 - б) всички доброволни финансови вноски от държавите членки;
 - в) всички вноски от трети държави, участващи в работата на Органа съгласно член 42;
 - г) възможно финансиране от Съюза под формата на споразумения за делегиране или отпускане на *ad hoc* безвъзмездни средства в съответствие с финансовите правила на Органа, посочени в член 29, и с разпоредбите на съответните инструменти за подкрепа на политиките на Съюза;
 - д) таксите, получени за публикации и услуги, предоставени от Органа.

4. Разходите на Органа включват вознагражденията на персонала, административните и инфраструктурните разходи, както и оперативните разходи.

Член 27

Изпълнение на бюджета

1. Изпълнителният директор изпълнява бюджета на Органа.
2. Всяка година изпълнителният директор изпраща на бюджетния орган цялата информация, свързана с констатациите от процедурите по оценка.

Член 28

Представяне на отчетите и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

1. Счетоводителят на Органа изпраща предварителните отчети за финансовата година (година N) на счетоводителя на Комисията и на Сметната палата до 1 март на следващата финансова година (година N + 1).
2. До 1 март на година N + 1 счетоводителят на Органа предоставя и необходимата счетоводна информация за целите на консолидирането на счетоводителя на Комисията по начин и форма, указани от последния.
3. Органът изпраща доклада за управлението на бюджета и финансите за година N на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Сметната палата до 31 март на година N + 1.
4. След като получи забележките на Сметната палата по междинния отчет на Органа за година N, счетоводителят на Органа изготвя на своя отговорност окончателния отчет на Органа. Изпълнителният директор го представя на Управителния съвет за становище.
5. Управителният съвет дава становище по окончателния отчет на Органа за година N.
6. До 1 юли на година N + 1 счетоводителят на Органа изпраща окончателния отчет за година N заедно със становището на Управителния съвет на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Сметната палата.
7. До 15 ноември на година N + 1 в *Официален вестник на Европейския съюз* се публикува линк към уебсайта, съдържащ окончателния отчет на Органа.
8. До 30 септември на година N + 1 изпълнителният директор изпраща на Сметната палата отговор на забележките, направени в годишния ѝ доклад. Изпълнителният директор изпраща този отговор и до Управителния съвет и Комисията.
9. Изпълнителният директор представя на Европейския парламент, по негово искане, всяка информация, необходима за безпрепятственото прилагане на процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за година N, в съответствие с член 261, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁹⁾.
10. По препоръка на Съвета, който взема решение с квалифицирано мнозинство, преди 15 май на година N + 2 Европейският парламент освобождава изпълнителния директор от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за година N.

⁽²⁹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

*Член 29***Финансови правила**

Финансовите правила, приложими за Органа, се приемат от Управителния съвет след консултация с Комисията. Те не могат да се отклоняват от Делегиран регламент (ЕС) 1271/2013, освен когато това се налага по-специално за осъществяването на дейността на Органа и когато Комисията е дала предварително съгласие.

ГЛАВА V

ПЕРСОНАЛ*Член 30***Обща разпоредба**

За персонала на Органа се прилагат Правилникът за персонала и Условията за работа, както и правилата, приети чрез споразумение между институциите на Съюза за целите на прилагането на Правилника за персонала и Условията за работа.

*Член 31***Изпълнителен директор**

1. Изпълнителният директор се назначава като срочно нает служител на Органа в съответствие с член 2, буква а) от Условията за работа.

2. Изпълнителният директор се назначава от Управителния съвет от списък с кандидати, предложени от Комисията след открита и прозрачна процедура по подбор. Избраният кандидат се приканва да направи изявление пред Европейския парламент и да отговори на въпроси, поставени от неговите членове. Тази размяна на мнения не трябва да води до неоправдано забавяне на назначаването на изпълнителния директор.

3. За целите на сключване на договора с изпълнителния директор Органът се представлява от председателя на Управителния съвет.

4. Мандатът на изпълнителния директор е пет години. Преди изтичането на този срок Комисията прави оценка, при която взема предвид оценката на резултатите от работата на изпълнителния директор и бъдещите задачи и предизвикателства пред Органа.

5. Като взема предвид оценката, посочена в параграф 4, Управителният съвет може да удължи мандата на изпълнителния директор еднократно и за не повече от пет години.

6. Изпълнителен директор, чийто мандат е бил удължен съгласно параграф 5, не може да участва в друга процедура за подбор за същата длъжност след изтичането на общия срок.

7. Изпълнителният директор може да бъде отстранен от длъжност само с решение на Управителния съвет. В решението си Управителният съвет взема предвид оценката на Комисията относно работата на изпълнителния директор, посочена в параграф 4.

8. Управителният съвет взема решения относно назначаването, удължаването на мандата и освобождаването от длъжност на изпълнителния директор с мнозинство от две трети от членовете с право на глас.

Член 32

Национални служители за връзка

1. Всяка държава членка определя един национален служител за връзка, който да бъде командирован като национален експерт в Органа и да работи в неговото седалище в съответствие с член 33.
2. Националните служители за връзка допринасят за изпълнението на задачите на Органа, включително като улесняват сътрудничеството и обмена на информация, посочени в член 7, и подкрепата за инспекциите, посочена в член 8. Освен това те действат като национални звена за контакт по въпроси от техните държави членки и свързани с техните държави членки, като отговарят на тези въпроси пряко или като осъществяват връзка със своите държавни администрации.
3. Националните служители за връзка имат право да искат и да получават от своите държави членки цялата информация от значение съгласно настоящия регламент, при пълно зачитане на националното право и практика на техните държави членки, по-специално по отношение на защитата на данните и правилата за поверителност.

Член 33

Командировани национални експерти и други служители

1. Освен националните служители за връзка Органът може да използва във всички области на своята дейност други командировани национални експерти или други служители, които не са наети от Органа.
2. Управителният съвет приема решение за установяване на правилата относно командироването на национални експерти, включително на националните служители за връзка.

ГЛАВА VI

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 34

Привилегии и имунитети

По отношение на Органа и на неговия персонал се прилага Протокол № 7 за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз.

Член 35

Езиков режим

1. По отношение на Органа се прилагат разпоредбите, предвидени в Регламент № 1 на Съвета ⁽³⁰⁾.
2. Услугите за превод, необходими за дейността на Органа, се предоставят от Центъра за преводи.

Член 36

Прозрачност, защита на личните данни и комуникация

1. По отношение на документите, съхранявани от Органа, се прилага Регламент (ЕО) № 1049/2001. В срок от шест месеца от датата на първото си заседание Управителният съвет приема подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1049/2001.
2. Управителният съвет установява мерки с цел спазване на задълженията, установени в Регламент (ЕС) 2018/1725, по-специално тези, отнасящи се до назначаването на длъжностно лице за защита на данните на Органа, и тези, свързани със законосъобразността на обработването на данни, сигурността на дейностите по обработване, предоставянето на информация и правата на субектите на данни.

⁽³⁰⁾ Регламент № 1 от 15 април 1958 г. за определяне на езиковия режим на Европейската икономическа общност (ОВ L 7, 6.10.1958 г., стр. 385).

3. Органът може да участва в комуникационни дейности по своя собствена инициатива и в своята област на компетентност. Отпускането на ресурси за комуникационни дейности не може да бъде във вреда на ефективното изпълнение на задачите на Органа, посочени в член 4. Комуникационните дейности се осъществяват съгласно съответните планове за комуникация и разпространение на информация, приети от Управителния съвет.

Член 37

Борба с измамите

1. С цел да се улесни борбата с измамите, корупцията и други незаконни дейности съгласно Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 в рамките на шест месеца от началото на дейността си Органът се присъединява към Междунституционалното споразумение от 25 май 1999 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Комисията на Европейските общности относно вътрешните разследвания, провеждани от OLAF, и приема подходящи разпоредби, приложими по отношение на всички служители на Органа, като използва образаца, съдържащ се в приложението към това споразумение.

2. Сметната палата има правомощия за извършване на одит, по документи и въз основа на проверки на място, на всички бенефициери на безвъзмездни средства, изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Съюза чрез Органа.

3. OLAF може да извършва разследвания, включително проверки и инспекции на място, в съответствие с разпоредбите и процедурите, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 и в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁽³¹⁾, с оглед установяване дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза, във връзка с безвъзмездни средства или договор, финансирани от Органа.

4. Без да се засягат параграфи 1, 2 и 3, споразуменията за сътрудничество с трети държави и международни организации, договорите, споразуменията и решенията на Органа за отпускане на безвъзмездни средства съдържат разпоредби, с които Сметната палата и OLAF изрично се оправомощават да провеждат такива одити и разследвания съгласно съответната си компетентност.

Член 38

Правила за сигурност относно защитата на класифицирана информация и на чувствителна неклассифицирана информация

Органът приема свои правила за сигурност, равностойни на правилата за сигурност на Комисията за защита на класифицирана информация на Европейския съюз и на чувствителна неклассифицирана информация, установени в решения (ЕС, Евратом) 2015/443⁽³²⁾ и (ЕС, Евратом) 2015/444⁽³³⁾ на Комисията. Правилата за сигурност на Органа обхващат *inter alia* разпоредби относно обмена, обработването и съхранението на такава информация.

Член 39

Отговорност

1. Договорната отговорност на Органа се урежда от приложимото към договора право.

2. Съдът на ЕС е компетентен да се произнася съгласно арбитражни клаузи, съдържащи се в договори, сключени от Органа.

3. В случаи на извъндоговорна отговорност Органът, в съответствие с основните принципи, които са общи за правото на държавите членки, поправя вредите, причинени от неговите отдели или служители при изпълнението на техните задължения.

4. Съдът на ЕС е компетентен по спорове, свързани с обезщетения за вреди, посочени в параграф 3.

⁽³¹⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽³²⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията от 13 март 2015 г. относно сигурността в Комисията (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 41).

⁽³³⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

5. Личната отговорност на служителите на Органа спрямо него се урежда от приложимите към тях разпоредби на Правилника за персонала и Условиата за работа.

Член 40

Оценка и преразглеждане

1. До 1 август 2024 г. и на всеки пет години след това Комисията извършва оценка на работата на Органа спрямо неговите цели, правомощия и задачи. В оценката по-специално се разглежда опитът, придобит от процедурата по медиация съгласно член 13. Извършва се също така оценка на необходимостта от изменение на правомощията на Органа и обхвата на дейностите му, включително разширяването на този обхват, така че да се включат специфичните за сектора потребности, както и на финансовите последици от такова изменение, като се вземе предвид работата, извършвана от агенциите на Съюза в тези области. В оценката се разглеждат също така възможностите за допълнително полезно взаимодействие и съгласуване с агенции на Съюза, осъществяващи дейност в областта на заетостта и социалната политика. Въз основа на оценката Комисията може да представи, когато е целесъобразно, законодателно предложение за преразглеждане на обхвата на настоящия регламент.

2. Ако Комисията сметне, че запазването на Органа вече не е оправдано от гледна точка на целите, правомощията и задачите му, тя може да предложи настоящият регламент да бъде съответно изменен или отменен.

3. Комисията докладва на Европейския парламент, Съвета и Управителния съвет заключенията от оценката. Резултатите от оценката се оповестяват публично.

Член 41

Административни разследвания

Европейският омбудсман може да провежда разследвания на дейностите на Органа в съответствие с член 228 ДФЕС.

Член 42

Сътрудничество с трети държави и международни организации

1. Доколкото това е необходимо за постигането на целите, посочени в настоящия регламент, и без да се засяга компетентността на държавите членки и на институциите на Съюза, Органът може да си сътрудничи с компетентните органи на трети държави и с международни организации.

За тази цел Органът може, с разрешение на Управителния съвет и след получаване на одобрение от Комисията, да установява работни договорености с компетентните органи на трети държави и с международни организации. Тези договорености не създават правни задължения за Съюза или държавите членки.

2. Органът е отворен за участието на трети държави, които са сключили споразумения със Съюза за тази цел.

Съгласно съответните разпоредби на споразуменията, посочени в първа алинея, се постигат договорености за определяне по-специално на характера, мащаба и начина, по който съответните трети държави участват в работата на Органа, включително разпоредбите, свързани с участието в инициативите, предприети от Органа, финансовите вноски и персонала. По въпросите, свързани с персонала, посочените договорености при всички случаи трябва да са в съответствие с Правилника за персонала и Условиата за работа.

3. Комисията гарантира, че Органът действа в рамките на своите правомощия и съществуващата институционална рамка, като сключва подходящи работни договорености с изпълнителния директор на Органа.

Член 43

Споразумение за седалището и условия за дейността

1. Необходимите разпоредби за установяването на Органа в държавата членка домакин, както и конкретните правила, приложими в държавата членка домакин по отношение на изпълнителния директор, членовете на Управителния съвет, членовете на персонала и членовете на техните семейства, се установяват в споразумение за седалището между Органа и държавата членка, в която се намира седалището, което се сключва след получаването на одобрение от Управителния съвет и не по-късно от 1 август 2021 г.
2. Държавата членка домакин, в която е седалището на Органа, осигурява възможно най-добрите условия за безпроблемната и ефективна дейност на Органа, включително многоезиково училищно обучение с европейска насоченост и подходящи транспортни връзки.

Член 44

Започване на дейността на Органа

1. Органът започва своята дейност с капацитет за изпълнение на собствения си бюджет до 1 август 2021 г.
2. Комисията отговаря за създаването и първоначалната дейност на Органа, докато последният започне да извършва дейността си самостоятелно. За тази цел:
 - а) докато изпълнителният директор поеме своите задължения след назначаването си от Управителния съвет в съответствие с член 31, Комисията може да назначи свой служител, който да действа като временен изпълнителен директор и да изпълнява задълженията, възложени на изпълнителния директор;
 - б) чрез дерогация от член 18, параграф 1, буква к) и до приемането на решение съгласно член 18, параграф 2, временният изпълнителен директор упражнява правомощията на органа по назначаването;
 - в) Комисията може да предоставя помощ на Органа, по-специално чрез командироването на свои длъжностни лица за осъществяване на дейностите на Органа под ръководството на временния изпълнителен директор или на изпълнителния директор;
 - г) временният изпълнителен директор може да разрешава всички плащания, извършвани с бюджетните кредити, вписани в бюджета на Органа, след получаването на одобрение от Управителния съвет, и може да сключва договори, включително договори за наемане на персонал, след приемането на щатното разписание на Органа.

Член 45

Изменения на Регламент (ЕО) № 883/2004

Регламент (ЕО) № 883/2004 се изменя, както следва:

- 1) В член 1 се вмъква следната буква:

„на) „Европейски орган по труда“ е органът, създаден с Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета (*), и посочен в член 74а;

(*) Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за създаване на Европейски орган по труда, за изменение на регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) 2016/589 и за отмяна на Решение (ЕС) 2016/344 (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 21).“

2) Въмква се следният член:

„Член 74а

Европейски орган по труда

1. Без да се засягат задачите и дейностите на Административната комисия, Европейският орган по труда подкрепя прилагането на настоящия регламент в съответствие със задачите, които са му възложени с Регламент (ЕС) 2019/1149. Административната комисия си сътрудничи с Европейския орган по труда, за да се координират техните дейности по взаимно съгласие и да се избягва дублиране. За тази цел тя сключва споразумение за сътрудничество с Европейския орган по труда.

2. В съответствие с член 13, параграф 11, трета алинея от Регламент (ЕС) 2019/1149 Административната комисия може да поиска от Европейския орган по труда да препрати даден въпрос, свързан със социалната сигурност, за медиация.“

Член 46

Изменения на Регламент (ЕС) № 492/2011

Регламент (ЕС) № 492/2011 се изменя, както следва:

1) В член 26 се добавя следната алинея:

„Европейският орган по труда, създаден с Регламент (ЕС) 2019/1149 (*) на Европейския парламент и на Съвета, участва в заседанията на Консултативния комитет като наблюдател, като предоставя техническо съдействие и експертен опит, когато е целесъобразно.

(*) Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за създаване на Европейски орган по труда, за изменение на регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) 2016/589 и за отмяна на Решение (ЕС) 2016/344 (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 21).“

2) Членове 29—34 се заличават, считано от датата, на която Органът започне да извършва дейността си съгласно член 44, параграф 1 от настоящия регламент;

3) Член 35 се заменя със следното:

„Член 35

Правилникът за дейността на Консултативния комитет, в сила към 8 ноември 1968 г., продължава да се прилага.“

4) Член 39 се заменя със следното:

„Член 39

Административните разходи на Консултативния комитет се включват в общия бюджет на Европейския съюз в раздела, отнасящ се до Комисията.“

Член 47

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/589

Регламент (ЕС) 2016/589 се изменя, както следва:

1) Член 1 се изменя, както следва:

а) буква а) се заменя със следното:

„а) организацията на мрежата EURES между Комисията, Европейския орган по труда и държавите членки;“

б) буква б) се заменя със следното:

„б) сътрудничеството между Комисията, Европейския орган по труда и държавите членки по отношение на обмена на съответни налични данни относно свободни работни места, заявления за работа и автобиографии;“

в) буква е) се заменя със следното:

„е) популяризиране на мрежата EURES на равнището на Съюза чрез ефективни мерки за комуникация от страна на Комисията, Европейския орган по труда и държавите членки.“

2) В член 3 се добавя следната точка:

„8) „Европейски орган по труда“ е органът, създаден с Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Регламент (ЕС) 2019/1149 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за създаване на Европейски орган по труда, за изменение на регламенти (ЕО) № 883/2004, (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) 2016/589 и за отмяна на Решение (ЕС) 2016/344 (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 21).“

3) В член 4 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Осигурява се достъп за хората с увреждания до информацията, предоставяна на портала EURES, и услугите за подпомагане на национално равнище. Комисията, Европейското бюро за координация и членовете и партньорите на EURES определят средствата за осигуряването на достъп в зависимост от съответните си задължения.“

4) Член 7, параграф 1 се изменя, както следва:

а) буква а) се заменя със следното:

„а) Европейско бюро за координация, което се създава в рамките на Европейския орган по труда и което отговаря за оказването на съдействие на мрежата EURES при извършването на дейностите ѝ;“

б) добавя се следната буква:

„д) Комисията.“

5) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) уводната част се заменя със следното:

„Европейското бюро за координация съдейства на мрежата EURES в извършването на нейната дейност, по-специално като разработва и провежда, в тясно сътрудничество с НБК и Комисията, следните дейности:“;

ii) в буква а) подточка i) се заменя със следното:

„i) като собственик на системата за портала EURES и на свързаните с него ИТ услуги, определяне на нуждите на потребителите и бизнес изискванията, които ще бъдат предадени на Комисията за функционирането и разработването на портала, включително неговите системи и процедури за обмен на информация за свободни работни места, заявления за работа, автобиографии, придружаващи документи и друга информация, в сътрудничество с други компетентни информационни и консултантски служби или мрежи на Съюза и инициативи;“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Европейското бюро за координация се управлява от Европейския орган по труда. Европейското бюро за координация поддържа редовен диалог с представителите на социалните партньори на равнището на Съюза.“;

в) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Европейското бюро за координация изготвя своите многогодишни работни програми след консултация с групата за координация, посочена в член 14, и с Комисията.“

б) В член 9, параграф 2 буква б) се заменя със следното:

„б) сътрудничеството с Комисията, Европейския орган по труда и държавите членки по отношение на комплексното обслужване във връзка със свободни работни места в рамката, установена в глава III;“

7) В член 14 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Групата за координация се състои от представители на подходящо равнище от Комисията, Европейското бюро за координация и националните бюра за координация.“

8) В член 16 параграф 6 се заменя със следното:

„6. Държавите членки, съвместно с Комисията и Европейското бюро за координация, разглеждат всяка възможност за даване на предимство на граждани на Съюза при заемането на свободни работни места, за да се постигне баланс между търсенето и предлагането на работа в Съюза. Държавите членки могат да приемат необходимите за тази цел мерки.“

9) В член 19 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки сътрудничат помежду си, с Комисията и с Европейското бюро за координация в областта на оперативната съвместимост между националните системи и европейската класификация, разработена от Комисията. Комисията информира редовно държавите членки за промените в европейската класификация.“

10) Член 29 се заменя със следното:

„Член 29

Обмен на информация относно потоците и моделите

Комисията и държавите членки следят и оповестяват данни за потоците и моделите на трудовата мобилност в Съюза въз основа на докладите на Европейския орган по труда, като използват статистическите данни на Евростат и наличните национални данни.“

Член 48

Отмяна

Решение (ЕС) 2016/344 се отменя, считано от датата, на която Органът започне да извършва дейността си съгласно член 44, параграф 1 от настоящия регламент.

Позоваванията на отмененото решение се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 49

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент
Председател
A. TAJANI

За Съвета
Председател
G. CIAMBA

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДЕЙНОСТИ НА ПЛАТФОРМАТА, СЪЗДАДЕНА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 16, ПАРАГРАФ 2

В подкрепа на целите на Органа за противодействие на недеklarирания труд Платформата по-специално се стреми да:

- 1) подобри познанията за недеklarирания труд, включително причините, регионалните различия и трансграничните му аспекти, посредством общи определения и общи понятия, основани на доказателства инструменти за измерване, и насърчаване на сравнителния анализ; да изгради взаимно разбиране за различните системи и практики за противодействие на недеklarирания труд и да анализира ефективността на политическите мерки, включително превантивните мерки и санкциите;
 - 2) улесни и оцени различните форми на сътрудничество между държавите членки и, когато е целесъобразно, трети държави, като например обмен на персонал, използване на бази данни, съвместни дейности и съвместни обучения, и да създаде система за обмен на информация за административно сътрудничество чрез използване на специален модул за недеklarирания труд в рамките на ИСВП;
 - 3) създаде инструменти, например база от знания, за ефективно споделяне на информация и опит и разработване на насоки за правоприлагане, наръчници за добри практики, общоприети принципи за инспекции за противодействие на недеklarирания труд и общи дейности, като например европейски кампании; да оцени опита от такива инструменти;
 - 4) разработи програма за партньорско обучение с цел набелязване на добри практики във всички области, свързани с противодействието на недеklarирания труд, и да организира партньорски проверки за проследяване на напредъка в противодействието на недеklarирания труд в държавите членки, които избират да участват в подобни проверки;
 - 5) осигурява обмен на опит между националните органи в прилагането на правото на Съюза, свързано с противодействието на недеklarирания труд.
-

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/1150 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 20 юни 2019 година****за насърчаване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Посредническите онлайн услуги са от ключово значение за предприемачеството и новите бизнес модели, търговията и иновациите — те могат да подобрят благосъстоянието на потребителите и се използват все по-масово както от частния, така и от публичния сектор. Тези услуги предоставят достъп до нови пазари и търговски възможности, така че предприятията да се възползват от предимствата на вътрешния пазар. Те позволяват на потребителите в Съюза да се възползват от тези предимства — по-конкретно като увеличават избора им на стоки и услуги и като допринасят за предлагане на конкурентно ценообразуване онлайн, а също и създават предизвикателства, които трябва да бъдат преодоляни, за да се гарантира правната сигурност.
- (2) Посредническите онлайн услуги могат да бъдат от решаващо значение за търговския успех на предприятията, които разчитат на такива услуги, за да достигнат до потребителите. За да се възползват пълноценно от икономиката на онлайн платформите, е важно предприятията да могат да имат доверие в посредническите онлайн услуги, с които встъпват в търговски отношения. Това е важно най-вече защото все по-широкото използване на посреднически онлайн услуги при извършването на сделки, за което решаваща роля оказват силните непреки мрежови ефекти от генерирането на данни, води до по-висока зависимост на бизнес ползвателите, особено на микро-, малките и средните предприятия (МСП), от тези услуги, за да могат те да достигнат до потребителите. Предвид тази нарастваща зависимост доставчиците на посреднически онлайн услуги често имат много по-силни позиции при договаряне, което на практика им позволява да действат едностранно по начин, който може да бъде несправедлив и да уврежда законните интереси на бизнес ползвателите на такива услуги, а оттам косвено — и на потребителите в Съюза. Например те могат едностранно да налагат на бизнес ползвателите практики, които грубо се отклоняват от доброто търговско поведение или са в разрез с понятията „добросъвестност“ и „лоялност“. С настоящия регламент се уреждат подобни потенциални противоречия в рамките на икономиката на онлайн платформите.
- (3) Потребителите възприеха използването на посредническите онлайн услуги. Наличието на една конкурентоспособна, справедлива и прозрачна онлайн екосистема, в която дружествата имат отговорно поведение, също е от съществено значение за благосъстоянието на потребителите. Осигуряването на прозрачност и доверие в икономиката на онлайн платформите при отношенията между предприятията може косвено да спомогне за повишаване на доверието на потребителите в икономиката на онлайн платформите. Преките последици от развитието на икономиката на онлайн платформите върху потребителите обаче са предмет на други правни актове на Съюза, най-вече на достиженията на правото на Съюза в областта на защитата на потребителите.

⁽¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 177.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 14 юни 2019 г.

- (4) По аналогичен начин онлайн търсачките могат да бъдат важни източници на интернет трафик за предприятията, които предлагат стоки или услуги на потребителите чрез уебсайтове и в резултат на това могат да оказват значително влияние върху търговския успех на ползвателите на корпоративни уебсайтове, предлагащи онлайн своите стоки или услуги на вътрешния пазар. Във връзка с това класирането на уебсайтове, извършвано от доставчици на онлайн търсачки — включително класирането на уебсайтове, чрез които ползвателите на корпоративни уебсайтове предлагат своите стоки и услуги на потребителите — оказва съществено въздействие върху избора на потребителите и търговския успех на ползвателите на корпоративни уебсайтове. Дори при липсата на договорни отношения с ползвателите на корпоративни уебсайтове доставчиците на онлайн търсачки могат на практика да действат едностранно по начин, който може да бъде несправедлив и да уврежда законните интереси на ползвателите на корпоративни уебсайтове, а оттам косвено — и на потребителите в Съюза.
- (5) Наред с това естеството на отношенията между доставчиците на посреднически онлайн услуги и бизнес ползвателите може да доведе до положения, при които бизнес ползвателите често имат ограничени възможности да търсят защита при спорове, възникнали в резултат на едностранни действия на доставчиците на такива услуги. В много случаи доставчиците на посреднически онлайн услуги не предлагат достъпни и ефективни вътрешни системи за разглеждане на жалби. Съществуващите алтернативни механизми за извънсъдебно уреждане на спорове също могат да се окажат неефективни поради ред причини, включително липсата на специализирани медиатори и страха на бизнес ползвателите от ответни мерки.
- (6) Посредническите онлайн услуги и онлайн търсачките, както и сделките, извършвани с помощта на тези услуги, се отличават с изначално присъщия си трансграничен потенциал и имат особено значение за правилното функциониране на вътрешния пазар на Съюза в съвременните икономически условия. Потенциално неелюяните и вредни търговски практики на някои доставчици на такива услуги и липсата на ефективни механизми за защита възпрепятстват пълното реализиране на този потенциал и оказват отрицателно въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар.
- (7) На равнището на Съюза следва да се създаде целенасочен набор от задължителни правила, с които да се осигури справедлива, предвидима, устойчива и надеждна онлайн бизнес среда в рамките на вътрешния пазар. По-конкретно следва да се гарантира, че бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги разполагат с подходящо равнище на прозрачност и ефективни възможности за защита в целия Съюз, за да се улесни трансграничната стопанска дейност в рамките на Съюза и по този начин да се подобри правилното функциониране на вътрешния пазар и да се преодолее евентуалното възникване на фрагментация в конкретните области, обхванати от настоящия регламент.
- (8) Тези правила следва да предвиждат и подходящи стимули за насърчаване на справедливост и прозрачност, по-специално по отношение на класирането на ползвателите на корпоративни уебсайтове в резултатите от търсенето, генерирани от онлайн търсачките. Наред с това с тези правила следва да се признава и гарантира в по-широк план важният иновационен потенциал на икономиката на онлайн платформите и да се създадат условия за здравословна конкуренция, водеща до по-голям избор за потребителите. Целесъобразно е да се поясни, че настоящият регламент не следва да засяга националното гражданско право, по-специално договорното право, като например правилата относно действителността, сключването, последиците или прекратяването на договорите, доколкото правилата на националното гражданско право са в съответствие с правото на Съюза и доколкото съответните аспекти не са обхванати от настоящия регламент. Държавите членки следва да запазят правото си да прилагат националното право, което забранява или санкционира едностранното поведение или неелюяните търговски практики, доколкото съответните аспекти не са обхванати от настоящия регламент.
- (9) Тъй като посредническите онлайн услуги и онлайн търсачките се характеризират с глобално измерение, настоящият регламент следва да се прилага спрямо доставчиците на такива услуги, независимо дали те са установени в държава членка или извън Съюза, при условие че са изпълнени две кумулативни условия. На първо място, бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове следва да бъдат установени в Съюза. На второ място, при предоставянето на такива услуги бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове следва да предлагат своите стоки или услуги на потребители, намиращи се в Съюза, за поне част от сделката. За да се определи дали бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративен уебсайт предлагат стоки или услуги на потребители в Съюза, е необходимо да се установи дали е очевидно, че те насочват дейностите си към потребители, намиращи се в една или повече държави членки. Този критерий следва да се тълкува в съответствие с приложимата съдебна практика на Съда на Европейския съюз във връзка с член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ и член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾. Потребителите следва да се намират в Съюза, но не е необходимо тяхното местопребиваване да е на територията на Съюза, нито да са граждани на държава членка. Поради това настоящият регламент не следва да се прилага, ако бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове не са установени в Съюза или ако са установени в Съюза, но използват посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки, за да предлагат стоки или услуги единствено на потребители, намиращи се извън Съюза, или на лица, които не са потребители. Освен това настоящият регламент следва да се прилага независимо от правото, което би било приложимо към конкретния договор.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6).

- (10) В широк спектър от взаимоотношения между предприятия и потребители се използва онлайн посредничеството на доставчици, предлагащи многостранни услуги, които по същество се основават на един и същ бизнес модел, чиято цел е изграждането на екосистема. За да бъдат обхванати съответните услуги, посредническите онлайн услуги следва да са определени по прецизен и технологично неутрален начин. По-конкретно те следва да са услуги на информационното общество, които се характеризират с това, че целят да улеснят встъпването в преки търговски отношения между бизнес ползвателите и потребителите, без значение дали самите сделки се сключват онлайн — на интернет портала на съответния доставчик на посреднически услуги или на бизнес ползвателя, офлайн или на практика изобщо не се сключват, което означава, че не следва да съществува изискване за каквито и да било договорни отношения между бизнес ползвателите и потребителите като предварително условие за включването на посредническите онлайн услуги в обхвата на настоящия регламент. Включването на услуга, която има само странично естество, не следва да означава, че целта на даден уебсайт или услуга е улесняването на сделките по смисъла на посредническите онлайн услуги. Услугите следва също така да се предоставят на основата на договорни отношения между доставчиците и бизнес ползвателите, които предлагат стоки или услуги на потребителите. Следва да се счита, че такива договорни отношения съществуват, когато и двете страни изразят намерението си да бъдат обвързани по недвусмислен начин на траен носител, без непременно да е необходимо изрично писмено съгласие.
- (11) В контекста на гореизложеното примерите за посреднически онлайн услуги, които попадат в обхвата на настоящия регламент, следва да включват онлайн пазарите за електронна търговия, в това число платформите за споделяне, на които осъществяват дейност бизнес ползвателите, онлайн услугите на софтуерни приложения, като магазините за приложения, и онлайн услугите на социалните медии, независимо от използваната технология за предоставянето на тези услуги. В този смисъл посредническите онлайн услуги може да се предоставят и посредством технология за гласова помощ. Също така не следва да има значение дали при тези сделки между бизнес ползвателите и потребителите има парично плащане, нито дали са сключени отчасти офлайн. Настоящият регламент не следва обаче да се прилага спрямо посредническите онлайн услуги между партньори, когато не участват бизнес ползватели, посредническите онлайн услуги само между предприятия, които не се предлагат на потребители, инструментите за онлайн реклама и онлайн рекламните борси, които не се предоставят с цел да улесняват встъпването в преки търговски отношения и при които не се изискват договорни отношения с потребителите. По същата причина услугите за софтуерно оптимизиране на търсачки, както и услугите, свързани със софтуер за блокиране на реклами, не следва да попадат в обхвата на настоящия регламент. Технологичните функционалности и интерфейси, които само свързват хардуер и приложения, не следва да попадат в обхвата на настоящия регламент, тъй като по правило не отговарят на изискванията за посреднически онлайн услуги. Такива функционалности и интерфейси обаче могат да бъдат пряко свързани или съпътстващи към някои посреднически онлайн услуги и, когато това е така, съответните доставчици на посреднически онлайн услуги следва да изпълняват изисквания за прозрачност, свързани с диференцираното третиране въз основа на тези функционалности и интерфейси. Настоящият регламент не следва да се прилага и за платежните онлайн услуги, тъй като те по същество не отговарят на приложимите изисквания, а по-скоро подпомагат сделката за доставяне на стоки и услуги до съответните потребители.
- (12) В съответствие с приложимата съдебна практика на Съда на Европейския съюз и предвид факта, че зависимото положение на бизнес ползвателите се наблюдава главно по отношение на посредническите онлайн услуги, които служат като мост към потребителите — физически лица, понятието „потребител“, използвано при определянето на обхвата на настоящия регламент, следва да се разбира като отнасящо се единствено до физическите лица, когато те действат извън сферата на тяхната търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия.
- (13) Като се има предвид бързият темп на иновациите, определението за „онлайн търсачка“, използвано в настоящия регламент, следва да бъде технологично неутрално. По-специално определението следва да се разбира като включващо и гласови запитвания.
- (14) Сред доставчиците на посреднически онлайн услуги съществува тенденция да се използват предварително съставени общи условия и с цел да се осигури ефективна защита на бизнес ползвателите, когато такава е необходима, настоящият регламент следва да се прилага, когато общите условия на дадено договорно отношение — независимо от тяхното наименование или форма — са едностранно определени от доставчика на посреднически онлайн услуги. Критерият за това дали общите условия са били едностранно определени следва да се преценява за всеки отделен случай въз основа на цялостна оценка. При тази цялостна оценка относителният размер на засегнатите лица, фактът, че е проведено договаряне, или фактът, че някои разпоредби от общите условия може да са били предмет на такова договаряне и да са били определени заедно от съответния доставчик и бизнес ползвателя, не следва сам по себе си да бъде решаващ. Освен това задължението на доставчиците на посреднически онлайн услуги да направят общите си условия лесно достъпни за бизнес ползвателите, включително в преддоговорния етап на техните търговски отношения, означава, че бизнес ползвателите няма да бъдат лишени от прозрачността, произтичаща от настоящия регламент, в резултат от това, че са в състояние по какъвто и да било начин да преговарят успешно.

- (15) За да се гарантира, че общите условия на дадено договорно отношение позволяват на бизнес ползвателите да определят търговските условия за използването, спирането и прекратяването на посредническите онлайн услуги и за да се постигне предвидимост в търговските им отношения, текстът на общите условия следва да е съставен на ясен и разбираем език. Текстът на общите условия не следва да се счита за ясен и разбираем, ако в него се съдържат неясноти и твърде общи формулировки или ако липсват подробности по важни търговски въпроси, в резултат на което бизнес ползвателите не получават предвидимост в разумна степен относно най-важните аспекти на договорното отношение. Освен това подвеждащият език не следва да се счита за ясен и разбираем.
- (16) За да се гарантира, че бизнес ползвателите имат достатъчна яснота относно това къде и на кого се предлагат на пазара стоките или услугите си, доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да гарантират на своите бизнес ползватели прозрачност относно всички допълнителни канали за дистрибуция и потенциални свързани програми, които могат да използват за предлагане на посочените стоки или услуги на пазара. Допълнителните канали и свързаните програми следва да се разбират по технологично неутрален начин, но биха могли, наред с другото, да включват и други уебсайтове, приложения или други посреднически онлайн услуги, които се използват за предлагане на пазара на стоките или услугите, предлагани от бизнес ползвателя.
- (17) Собствеността и контролът на правата върху интелектуалната собственост онлайн могат да имат значително икономическо значение за доставчиците на посреднически онлайн услуги и за техните бизнес ползватели. За да се гарантират яснота и прозрачност за бизнес ползвателите и за да могат те да разбират по-добре, доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да включват в общите си условия обща или, ако желаят, по-подробна информация, относно цялостното въздействие, ако има такова, на тези условия върху собствеността и контрола на правата върху интелектуалната собственост на бизнес ползвателя. Тази информация може, наред с другото, да включва информация, като например общото използване на лога, търговски марки или търговски наименования.
- (18) Гарантирането на прозрачност в общите условия може да е от съществено значение за насърчаването на устойчиви бизнес отношения и за предотвратяване на нелоялно поведение в ущърб на бизнес ползвателите. Доставчиците на посреднически онлайн услуги следва също така да гарантират, че общите условия са лесно достъпни на всички етапи на търговското отношение, включително за бъдещите бизнес ползватели на предоговорния етап, и че всички изменения на тези условия се съобщават на траен носител на съответните бизнес ползватели в рамките на определен срок на предизвестие, който е разумен и пропорционален предвид конкретните обстоятелства и който е най-малко 15 дни. Следва да бъдат определени пропорционални по-дълги срокове на предизвестие от повече от 15 дни, когато предложените изменения на общите условия налагат бизнес ползвателите да направят технически или търговски адаптации, за да се съобразят с изменението, например като се изисква от тях да направят значителни технически корекции на своите стоки или услуги. Срокът на предизвестие не следва да се прилага, когато и доколкото съответният бизнес ползвател се е отказал от него по недвусмислен начин или когато и доколкото необходимостта от прилагането на изменението без спазване на срока на предизвестие произтича от правно или регулаторно задължение, наложено на доставчика на услуги съгласно правото на Съюза или националното право. Предложените редакционни промени обаче не следва да попадат в обхвата на понятието „изменение“, доколкото те не променят съдържанието или смисъла на общите условия. Изискването за уведомяване за предложените изменения на траен носител следва да даде възможност на бизнес ползвателите действително да прегледат тези изменения на по-късен етап. Бизнес ползвателите следва да имат право да прекратят своя договор в срок от 15 дни от датата на получаване на предизвестията за изменение, ако по отношение на договора не се прилага по-кратък срок, например на основание националното гражданско право.
- (19) Като цяло, представянето на нови стоки или услуги, включително софтуерни приложения, на посредническите онлайн услуги следва да се счита за ясно потвърждаващо действие, водещо до отмяната от страна на бизнес ползвателя на срока на предизвестие, който се изисква за изменение на общите условия. Въпреки това в случаите, когато разумният и пропорционален срок на предизвестие е по-дълъг от 15 дни, тъй като измененията в общите условия налагат бизнес ползвателя да извърши значителни технически корекции на своите стоки или услуги, срокът на предизвестие не следва да се счита автоматично за отменен, когато бизнес ползвателят представя нови стоки и услуги. Доставчикът на посреднически онлайн услуги следва да очаква, че измененията на общите условия ще наложат на бизнес ползвателя да извърши значителни технически корекции, когато например цели характеристики на посредническите онлайн услуги, до които бизнес ползвателите са имали достъп, се премахват или добавят, или когато може да е необходимо бизнес ползвателите да адаптират стоките си или да препрограмират услугите си, за да продължат да работят, използвайки посредническите онлайн услуги.
- (20) С цел да се осигури защитата на бизнес ползвателите, както и правна сигурност и за двете страни, общите условия, които не отговарят на приложимите правила, следва да се считат за нищожни и недействителни, т.е. да се счита, че изобщо не са съществували, с действие *erga omnes* и *ex tunc*. Това обаче следва да се отнася единствено до конкретните разпоредби на общите условия, които не отговарят на приложимите правила. Останалите разпоредби следва да продължат да действат и да се прилагат, доколкото те могат да бъдат отделени от разпоредбите, неотговарящи на приложимите правила. Внезапните изменения на съществуващите общи условия могат да доведат до значителни смущения в дейността на бизнес ползвателите. С цел да бъдат ограничени такива отрицателни последици за бизнес ползвателите и да бъде възпряно подобно поведение, измененията, извършени в нарушение на задължението за предоставяне на определен срок на предизвестие, следва да се считат за нищожни и недействителни, т.е. да се счита, че изобщо не са съществували, с действие *erga omnes* и *ex tunc*.

- (21) За да се гарантира, че бизнес ползвателите могат да се възползват в пълна степен от търговските възможности, които се предоставят от посредническите онлайн услуги, доставчиците на тези услуги не следва напълно да лишат бизнес ползвателите от възможността да изтъкват търговската си идентичност като част от предлагането или присъствието си на съответните посреднически онлайн услуги. При все това тази забрана за намеса не следва да се разбира като право на бизнес ползвателите едностранно да определят представянето на своето предлагане или присъствие на съответните посреднически онлайн услуги.
- (22) Доставчикът на посреднически онлайн услуги може да има основателни причини за решението си да ограничи, спре или прекрати предоставянето на своите услуги на даден бизнес ползвател, включително чрез преустановяване на предлагането на отделни стоки или услуги на този ползвател или чрез премахване на резултатите от търсенето. Ако не спрат предоставянето на услугите, доставчиците на посреднически онлайн услуги могат също да ограничат предлагането на отделни стоки или услуги на бизнес ползвателите, например чрез тяхното понижаване или като се повлияе отрицателно на видимостта на бизнес ползвателя („затъмняване“), което може да включва понижаване на неговото класиране. Въпреки това, предвид обстоятелството, че такова решение може сериозно да засегне интересите на съответния бизнес ползвател, преди ограничението или спирането да породи действие или в момента, в който ограничението или спирането поражда действие, на бизнес ползвателя следва да се предостави изложение на мотивите за това решение на траен носител. За да се сведе до минимум отрицателното въздействие на такива решения върху бизнес ползвателите, доставчиците на посреднически онлайн услуги следва също така да предоставят възможност за изясняване на фактите, довели до това решение, в рамките на вътрешната процедура за разглеждане на жалби, с която на бизнес ползвателя ще се помогне, когато това е възможно, да възстанови съответствието. Освен това, когато доставчикът на посреднически онлайн услуги отменя решението за ограничаване, спиране или прекратяване, например тъй като то е било постановено погрешно или нарушението на общите условия, довели до него, не е било недобросъвестно и е било коригирано по задоволителен начин, доставчикът следва да възстанови положението на съответния бизнес ползвател без ненужно забавяне, включително като предостави на бизнес ползвателя достъп до лични данни или други данни, или и двете, налични преди решението.

Изложението на мотивите относно решението за ограничаване, спиране или прекратяване на предоставянето на онлайн посреднически услуги следва да позволява на бизнес ползвателите да преценяват дали има възможност за обжалване на посоченото решение, с което биха се подобрили възможностите за бизнес ползвателите при необходимост да потърсят ефективна защита. В изложението на мотивите следва да се посочат основанията за решението на доставчика, въз основа на предварително определените от този доставчик основания в неговите общи условия, и по пропорционален начин да се изтъкнат конкретните обстоятелства, включително сигналите от трети лица, довели до решението. Доставчикът на посреднически онлайн услуги обаче не следва да е длъжен да предоставя изложение на мотивите за ограничаване, спиране или прекратяване, доколкото това би нарушило правно или регулаторно задължение. Освен това не следва да се изисква изложение на мотивите, когато доставчикът на посреднически онлайн услуги може да докаже, че съответният бизнес ползвател е нарушил многократно приложимите общи условия, което е довело до прекратяване на предоставянето на всички въпросни посреднически онлайн услуги.

- (23) Прекратяването на всички посреднически онлайн услуги и свързаното с това заличаване на данните, предоставени за използването на посреднически онлайн услуги или генерирани чрез предоставянето на посреднически онлайн услуги, представляват загуба на съществена информация, което може да има значителни последици за бизнес ползвателите и освен това може да засегне способността им да упражняват по подходящ начин други права, предоставени им с настоящия регламент. Ето защо доставчикът на посреднически онлайн услуги следва да предостави на съответния бизнес ползвател изложение на мотивите на траен носител, най-малко 30 дни преди да породи действие прекратяването на предоставянето на всички свои посреднически онлайн услуги. В случаите обаче, когато правно или регулаторно задължение налага на доставчиците на посреднически онлайн услуги да прекратят предоставянето на всички свои посреднически онлайн услуги за даден бизнес ползвател, този срок на предизвестие не следва да се прилага. Тридесетдневният срок на предизвестие не следва да се прилага и когато доставчикът на посреднически онлайн услуги се позовава на права на прекратяване на договора по силата на националното право в съответствие с правото на Съюза, което позволява незабавно прекратяване, когато, след като бъдат отчетени всички обстоятелства на конкретния случай и се претеглят интересите и на двете страни, не може разумно да се очаква договорните отношения да продължат до изтичане на договорения срок или до изтичане на определен срок на предизвестие. На последно място, срокът на предизвестие от 30 дни не следва да се прилага, когато доставчикът на посреднически онлайн услуги може да докаже повторно нарушение на общите условия. Различни изключения от срока на предизвестие от 30 дни могат да възникнат в частност във връзка с незаконно или неподходящо съдържание, безопасността на стока или услуга, подправяне, измама, зловреден софтуер, спам, нарушения на сигурността на данните, други рискове, свързани с киберсигурността, или пригодността на стоката или услугата за ненавършилите пълнолетие лица. С цел да се гарантира пропорционалност, доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да преустановят предлагането само на отделни стоки или услуги на бизнес ползвателите, когато това е разумно и технически осъществимо. Прекратяването на всички посреднически онлайн услуги представлява най-строгата мярка.
- (24) Класирането на стоки и услуги, извършвано от доставчиците на посреднически онлайн услуги, оказва значително въздействие върху избора на потребителите, а оттам — и върху търговския успех на бизнес ползвателите, които предлагат тези стоки и услуги на потребителите. Класирането се отнася до относителната приоритетна позиция на офертите на бизнес ползвателите или значимостта на резултатите от търсенето, които са представени, организирани или съобщени от доставчиците на посреднически онлайн услуги или от доставчиците на онлайн търсачки, произтичащи от използването на алгоритмична последователност, механизъм за класиране или механизъм за

оценка, визуално осветяване или други инструменти за подчертаване на значимостта, или комбинация от тях. Предвидимостта предполага, че доставчиците на посреднически онлайн услуги определят класирането по непроизволен начин. Поради това доставчиците следва предварително да набележат основните параметри, определящи класирането, така че да се подобри предвидимостта за бизнес ползвателите, да им се предостави по-ясна представа за начина на функциониране на механизма на класиране и да им се даде възможност да сравняват практиките за класиране на различни доставчици. Специфичният замисъл на това задължение за прозрачност е важен за бизнес ползвателите, тъй като предполага определянето на ограничен набор от параметри, които са най-подходящите сред много по-голям брой параметри, оказващи известно въздействие върху класирането. Това мотивирано описание следва да помогне на бизнес ползвателите да подобрят представянето на своите стоки и услуги или някои присъщи характеристики на тези стоки или услуги. Понятието „основни параметри“ следва да се разбира като отнасящо се до всички общи критерии, процеси и конкретни сигнали, включени в алгоритмите или другите механизми за промяна или понижаване в класирането.

- (25) Описанието на основните параметри, определящи класирането, следва да включва и обяснение на всяка възможност бизнес ползвателите да оказват активно влияние върху класирането срещу възнаграждение, както и обяснение на относителните ефекти от него. Във връзка с това възнаграждението може да се отнася до плащания, извършени с основната или изключителната цел да се подобри класирането, както и непряко възнаграждение под формата на приемане от бизнес ползвателите на допълнителни задължения от всякакъв вид, които на практика може да имат такъв ефект, като например използването на съпътстващи услуги или допълнителни функции. Съдържанието на описанието, включително броят и видът на основните параметри, може съответно да варира силно в зависимост от конкретните посреднически онлайн услуги, но следва да предоставя на бизнес ползвателите подходяща представа за начина, по който механизмът на класиране отчита характеристиките на самите стоки или услуги, предлагани от бизнес ползвателя, и за степента на значимост на тези характеристики за потребителите на конкретните посреднически онлайн услуги. Показателите, използвани за измерване на качеството на стоките или услугите на бизнес ползвателите, използването на редактори и способността им да оказват влияние върху класирането на тези стоки или услуги, степента на въздействие на възнаграждението върху класирането, както и елементите, които нямат връзка със самата стока или услуга или имат само далечна връзка с нея, като характеристиките на визуалното оформление на онлайн предлагането, биха могли да бъдат примери за основни параметри, които, когато са включени в общото описание на механизма за класиране на ясен и разбираем език, следва да помагат на бизнес ползвателите да получат необходимото адекватно разбиране за това как функционира класирането.
- (26) По аналогичен начин класирането на уебсайтове, извършено от доставчиците на онлайн търсачки, и по-конкретно класирането на уебсайтове, чрез които предприятията предлагат стоки и услуги на потребителите, оказва съществено въздействие върху избора на потребителите и търговския успех на ползвателите на корпоративни уебсайтове. Поради това доставчиците на онлайн търсачки следва да предоставят описание на основните параметри, определящи класирането, за всички индексирани уебсайтове и относителната важност на тези основни параметри в сравнение с други параметри — включително тези, които се използват от ползвателите на корпоративни уебсайтове, както и други уебсайтове. В допълнение към характеристиките на стоките и услугите и степента на тяхната значимост за потребителите, конкретно при онлайн търсачките с посоченото описание на ползвателите на корпоративни уебсайтове следва да се даде подходяща представа дали са взети под внимание някои от спецификите, свързани с дизайна на използвания уебсайт, като например оптимизация за показване на мобилни устройства, и ако отговорът е утвърдителен, как и в каква степен. Описанието следва да включва и обяснение на всяка възможност за ползвателите на корпоративни уебсайтове да оказват активно влияние върху класирането срещу възнаграждение, както и обяснение на относителните ефекти от него. При липсата на договорни отношения между доставчиците на онлайн търсачките и ползвателите на корпоративни уебсайтове следва да се осигури лесен и публичен достъп до това описание, публикувано на видно място на уебсайта на съответната онлайн търсачка. В този смисъл зоните на уебсайтовете, изискващи от ползвателите да влязат или да се регистрират, не следва да се считат за места с лесен и публичен достъп.

За да се осигури предвидимост за ползвателите на корпоративни уебсайтове, описанието следва също така да се актуализира редовно, като се предвиди възможността за лесно идентифициране на всички промени в основните параметри. Наличието на актуално описание на основните параметри ще бъде от полза и за ползвателите, които не са ползватели на корпоративни уебсайтове на онлайн търсачката. В някои случаи доставчиците на онлайн търсачки могат да решат да повлияят на класирането в конкретен случай или да премахнат определен уебсайт от списъка с класирането въз основа на сигнали от трети лица. За разлика от доставчиците на посреднически онлайн услуги, от доставчиците на онлайн търсачки не може да се очаква, поради липсата на договорни отношения между страните, да уведомяват пряко ползвателя на корпоративни уебсайтове за промяна в реда на класирането или за премахването на уебсайта от списъка с класирането поради получен сигнал от трето лице. Независимо от това ползвателят на корпоративни уебсайтове следва да може да провери съдържанието на сигнала, който е довел до промяна в реда на класирането в конкретен случай или до премахването на уебсайта от списъка с класирането, като проучи съдържанието на сигнала, например в публично достъпна онлайн база данни. Това би допринесло за намаляване на евентуалните злоупотреби със сигнали от страна на конкуренти, които могат да доведат до премахването на уебсайта от списъка с класирането.

- (27) Съгласно настоящия регламент от доставчиците на посреднически онлайн услуги и доставчиците на онлайн търсачки не следва да се изисква да оповестяват подробното функциониране на механизмите си за класиране, включително алгоритмите. Способността им да действат срещу недобросъвестното манипулиране на класирането от трети лица, включително в интерес на потребителите, също следва да не бъде засегната. Общото описание на основните параметри на класирането следва да опазва тези интереси, като същевременно предоставя на бизнес ползвателите

и на ползвателите на корпоративни уебсайтове подходящо разбиране за това как функционира класирането в контекста на използваните от тях специфични посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки. Следователно, за да се гарантира постигането на целта на настоящия регламент, съобразяването с търговските интереси на доставчиците на посреднически онлайн услуги или с търговските интереси на доставчиците на онлайн търсачки следва да не води никога до отказ за оповестяване на основните параметри, определящи класирането. Във връзка с това, въпреки че настоящият регламент не засяга разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, предоставеното описание следва да се основава поне на действителните данни за значимостта на използваните параметри.

- (28) Комисията следва да разработи насоки, които да помагат на доставчиците на посреднически онлайн услуги и доставчиците на онлайн търсачки в прилагането на изискванията за прозрачност на класирането, определени в настоящия регламент. Разработването на насоки следва да допринесе за оптимизиране на начина, по който основните параметри, определящи класирането, се посочват и представят на бизнес ползвателите и ползвателите на корпоративни уебсайтове.
- (29) Съпътстващите стоки или услуги следва да се разбират като стоки или услуги, предлагани на потребителите непосредствено преди извършването на сделката, иницирана в рамките на посреднически онлайн услуги, с цел да се допълни основната стока или услуга, предлагана на бизнес ползвателя. Съпътстващите стоки и услуги са продукти, които обичайно зависят от основната стока или услуга или са пряко свързани с нея, за да функционират. Поради това терминът не следва да включва стоките и услугите, които по-скоро само се продават заедно с основната стока или услуга и по естеството си нямат допълваща функция. Сред примерите за съпътстващи услуги са ремонтните услуги за конкретна стока или финансовите продукти, като например застраховката на автомобили под наем, които се предлагат с цел да се допълват конкретни стоки или услуги, предлагани от бизнес ползвателя. По същия начин съпътстващите стоки могат да включват стоки, които допълват конкретен продукт, предлаган от бизнес ползвателя, и представляват продукт с по-висок клас или средство за персонализацията на конкретния продукт. Доставчиците на посреднически онлайн услуги, които предлагат стоки или услуги на потребителите, чиято функция е съпътстваща спрямо стоката или услугата, продавана от бизнес ползвателя, който използва посредническите им онлайн услуги, следва да включат в общите си условия описание на съпътстващите стоки и услуги, които предлагат. Това описание следва да е част от общите условия независимо от това дали съпътстващата стока или услуга се предлага от доставчика на посредническите онлайн услуги или от трето лице. Описанието следва да съдържа достатъчно информация, за да може бизнес ползвателят да разбере дали продаваната стока или услуга е съпътстваща спрямо стоката или услугата на бизнес ползвателя. В описанието не следва непременно да се посочва конкретната стока или услуга, а по-скоро — видът продукт, който се предлага като допълващ основния продукт на бизнес ползвателя. Освен това в описанието следва при всяко положение да се посочи дали и при какви условия на бизнес ползвателя се разрешава да предлага собствените си съпътстващи стоки или услуги в допълнение към основната стока или услуга, която се предлага чрез посредническите онлайн услуги.
- (30) Когато доставчик на посреднически онлайн услуги предлага на потребителите определени стоки или услуги чрез собствените си посреднически онлайн услуги или чрез контролиран от него бизнес ползвател, този доставчик може да се конкурира пряко с други бизнес ползватели на посредническите му онлайн услуги, които не са под негов контрол, което може да даде на този доставчик икономически стимул и възможност да използва контрола си върху посредническата онлайн услуга или онлайн търсачката, за да осигурява технически или икономически предимства за собственото си предлагане, или за предлаганите от контролиран от него бизнес ползвател стоки и услуги, които може да отказва на конкурентни бизнес ползватели. Подобно поведение може да подкопае лоялната конкуренция и да ограничи избора на потребителите. В тези случаи е особено важно доставчикът на посреднически онлайн услуги да действа по прозрачен начин и да осигурява подходящо описание и изложение на основанията си за всяко диференцирано третиране — чрез правни, търговски или технически средства, като например функционалности на оперативните системи — което би могъл да прилага по отношение на предлаганите от него стоки или услуги в сравнение с тези, предлагани от бизнес ползвателите. За да се гарантира пропорционалност, това задължение следва да се прилага по-скоро по отношение на посредническите онлайн услуги като цяло, отколкото по отношение на отделните стоки или услуги, предлагани чрез такива посреднически услуги.
- (31) Когато доставчик на онлайн търсачки предлага на потребителите определени стоки или услуги чрез собствените си онлайн търсачки или чрез контролиран от него ползвател на корпоративен уебсайт, този доставчик може да се конкурира пряко с други ползватели на корпоративни уебсайтове, които използват неговите онлайн търсачки, които не се контролират от него. В тези случаи е особено важно доставчикът на онлайн търсачки да действа по прозрачен начин и да осигурява описание на всяко диференцирано третиране — чрез правни, търговски или технически средства — което би могъл да прилага по отношение на предлаганите от самия него стоки или услуги или чрез контролиран от него ползвател на корпоративен уебсайт в сравнение с тези, предлагани от конкурентни ползватели на корпоративни уебсайтове. За да се гарантира пропорционалност, това задължение следва да се прилага по-скоро по отношение на онлайн търсачките като цяло, отколкото по отношение на отделните стоки или услуги, предлагани чрез тези услуги.

⁽⁵⁾ Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1).

- (32) В настоящия регламент следва да бъдат разгледани конкретни договорни условия, по-специално в положения на дисбаланс в преговорните позиции, за да се гарантира добросъвестност и почтеност на договорните отношения. Предвидимостта и прозрачността изискват на бизнес ползвателите да се предоставя реална възможност да се запознават с промените в общите условия, които поради това не следва да влизат в сила със задна дата, освен ако се основават на правно или регулаторно задължение или са в полза на тези бизнес ползватели. Освен това на бизнес ползвателите следва да се предоставя яснота относно условията, при които техните договорни отношения с доставчиците на посреднически онлайн услуги могат да бъдат прекратени. Доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да гарантират, че условията за прекратяване са винаги пропорционални и могат да бъдат прилагани без неоправдани затруднения. И накрая, бизнес ползвателите следва да бъдат напълно информирани за всякакъв достъп, който доставчиците на посреднически онлайн услуги поддържат след изтичането на срока на договора, до информацията, която бизнес ползвателите предоставят или генерират в контекста на използването на посреднически онлайн услуги.
- (33) Възможността за достъп до данни – включително лични данни – и за тяхното използване може да бъде важен фактор при създаването на стойност в контекста на икономиката на онлайн платформите, както като цяло, така и за участващите бизнес ползватели и посреднически онлайн услуги. Във връзка с това е важно доставчиците на посреднически онлайн услуги да предоставят на бизнес ползвателите ясно описание на обхвата, естеството и условията на техния достъп до определени категории данни и използването им. Описанието следва да бъде пропорционално и може да се основава по-скоро на общи условия за достъп, отколкото на изчерпателно определяне на самите данни или категории данни. При все това определянето и конкретните условия за достъп до определени видове актуални данни, които могат да бъдат от голямо значение за бизнес ползвателите, може също да се включат в описанието. Тези данни биха могли да включват рейтинги и отзиви за посредническите онлайн услуги, натрупани от бизнес ползвателите. Като цяло описанието следва да даде възможност на бизнес ползвателите да разберат дали могат да използват данните за да повишат създаването на стойност, включително като евентуално използват услуги за данни на трети лица.
- (34) В същия ред на мисли е важно бизнес ползвателите да разберат дали доставчикът обменя с трети лица данни, генерирани чрез използването на посредническите услуги от бизнес ползвателя. Бизнес ползвателите следва по-специално да бъдат информирани за всеки обмен на данни с трети лица за цели, които не са необходими за правилното функциониране на посредническите онлайн услуги, например когато доставчикът извлича парична печалба от данните в рамките на търговски взаимоотношения. За да могат бизнес ползвателите да упражняват в пълна степен наличните права за оказване на влияние върху такъв обмен на данни, доставчиците на посреднически онлайн услуги следва също така изрично да посочат всички възможности за неучастие в обмена на данни, когато такива съществуват в рамките на договорните им отношения с бизнес ползвателя.
- (35) Тези изисквания не следва да се разбират като задължение за доставчиците на посреднически онлайн услуги да разпространяват или да не разпространяват лични или нелични данни сред своите бизнес ползватели. При все това мерките за прозрачност биха могли да допринесат за увеличаване на обмена на данни, както и да способстват за постигането на целите за създаване на общо европейско пространство на данни като основен източник на иновации и растеж. Обработването на лични данни следва да се извършва при спазване на правната рамка на Съюза относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно зачитането на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения, и по-специално на Регламент (ЕС) 2016/679 ⁽⁶⁾, Директива (ЕС) 2016/680 ⁽⁷⁾ и Директива 2002/58/ЕО ⁽⁸⁾ на Европейския парламент и на Съвета.
- (36) В определени случаи доставчиците на посреднически онлайн услуги могат да предвидят в общите си условия ограничения за възможността на бизнес ползвателите да предлагат на потребителите стоки или услуги при по-благоприятни условия чрез други средства, различни от посочените посреднически онлайн услуги. В тези случаи съответните доставчици следва да определят основанията за ограниченията, по-конкретно във връзка с основните икономически, търговски и правни съображения за тяхното налагане. Задължението за прозрачност не следва обаче да се тълкува като засягащо преценката на законосъобразността на тези ограничения по силата на други правни актове на Съюза или на държавите членки, които са в съответствие с правото на Съюза, включително в областта на конкуренцията и нелоялните търговски практики, нито като засягащо прилагането на тези актове.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

⁽⁸⁾ Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

- (37) С цел да се осигури възможност за достъп до незабавна, подходяща и ефективна защита за бизнес ползвателите — включително за тези, чието използване на съответните посреднически онлайн услуги може да е било ограничено, спрямо или прекратено — доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да предвидят вътрешна система за разглеждане на жалби. Тази система следва да бъде основана на принципите на прозрачност и равно третиране при еднакви ситуации, и с нея следва да се гарантира, че по отношение на значителен дял от жалбите е възможно постигането на решение на двустранна основа между доставчика на посредническите онлайн услуги и съответния бизнес ползвател в рамките на разумен срок от време. Доставчиците на посреднически онлайн услуги могат да оставят в сила решението, което са взели, докато трае разглеждането на жалбата. Опитите за постигане на споразумение чрез вътрешната процедура за разглеждане на жалби не засягат правата на доставчиците на посреднически онлайн услуги или бизнес ползвателите да започнат съдебно производство във всеки един момент по време на или след вътрешната процедура за разглеждане на жалбата. Освен това доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да публикуват и проверяват поне веднъж годишно информация относно функционирането и ефективността на своята вътрешна система за разглеждане на жалби, за да имат бизнес ползвателите представа за основните видове проблеми, които могат да възникнат в контекста на предоставянето на различните посреднически онлайн услуги и за възможността да бъде постигнато своевременно и ефективно решение на двустранна основа.
- (38) Целта на предвидените в настоящия регламент изисквания по отношение на вътрешните системи за разглеждане на жалби е да се осигури разумна степен на гъвкавост за доставчиците на посреднически онлайн услуги при прилагането на тези системи и разглеждането на индивидуални жалби, така че административната тежест да бъде сведена до минимум. Тези вътрешни системи за разглеждане на жалби следва също така да позволяват на доставчиците на посреднически онлайн услуги при необходимост да предприемат пропорционални действия спрямо всеки евентуален случай на недобросъвестно използване на тези системи от страна на някои бизнес ползватели. Що се отнася до разходите, необходими за създаването и функционирането на тези системи, по силата на съответните разпоредби на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията е целесъобразно от въпросните задължения да бъдат освободени доставчиците на посреднически онлайн услуги, които са малки предприятия ⁽⁹⁾. Правилата за консолидиране, изложени в посочената препоръка, гарантират, че разпоредбите няма да бъдат заобиколени. Това освобождаване не следва да засяга правото на тези предприятия да създадат, на доброволна основа, вътрешна система за разглеждане на жалби, която отговаря на критериите, посочени в настоящия регламент.
- (39) Използването на думата „вътрешни“ не следва да се разбира като изключващо възможността за възлагане на вътрешна система за разглеждане на жалби на външен доставчик на услуги или на друга корпоративна структура, при условие че доставчикът на услуги или друга корпоративна структура има пълни правомощия и способност да гарантира съответствието на вътрешната система за разглеждане на жалби с изискванията на настоящия регламент.
- (40) Медиацията може да предложи на доставчиците на посреднически онлайн услуги и техните бизнес ползватели средство за решаването на споровете между тях по задоволителен начин, без да е необходимо да прибегват до съдебно производство, което може да е продължително и скъпо. Поради това използването на медиация следва да бъде улеснено от доставчиците на посреднически онлайн услуги чрез посочването на най-малкото двама публични или частни медиатори, към които са готови да се обърнат. Целта на изискването да се посочи минимален брой медиатори е да гарантира тяхната неутралност. Медиаторите, които предоставят своите услуги от място извън територията на Съюза, следва да бъдат посочвани само когато се гарантира, че използването на техните услуги няма по никакъв начин да лиши съответните бизнес ползватели от правната защита, която им се полага съгласно правото на Съюза или на държавите членки, включително изискванията на настоящия регламент и приложимото право относно защитата на личните данни и търговските тайни. С цел да бъдат достъпни, справедливи и възможно най-бързи, ефикасни и ефективни, посочените медиатори следва да отговарят на определени критерии. Независимо от това доставчиците на посреднически онлайн услуги и техните бизнес ползватели следва да имат свободата да посочват съвместно медиатор по техен избор след възникването на спор между тях. В съответствие с Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾ медиацията, предвидена в настоящия регламент, следва да бъде доброволен процес, в смисъл че страните отговарят за процеса и могат да го започнат и да го прекратят по всяко време. Въпреки незадължителния ѝ характер доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да разглеждат добросъвестно исканията за откриване на процедурата по медиация, предвидена в настоящия регламент.
- (41) Доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да поемат разумен дял от общите разходи за медиация, като се вземат под внимание всички значими аспекти по разглеждания случай. За тази цел медиаторът следва да предложи какъв дял би бил разумен при конкретните обстоятелства. Предвид разходите и административната тежест, свързани с необходимостта от посочване на медиаторите в общите условия, съобразно съответните разпоредби на Препоръка 2003/361/ЕО е целесъобразно от това задължение да бъдат освободени доставчиците на посреднически онлайн услуги, които са малки предприятия. Правилата за консолидиране, изложени в посочената препоръка, гарантират, че разпоредбите няма да бъдат заобиколени. Това обаче не следва да засяга правото на тези предприятия да посочат медиатори в своите общи условия, които отговарят на критериите, определени в настоящия регламент.

⁽⁹⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определенията за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси (ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3).

- (42) Тъй като от доставчиците на посреднически онлайн услуги следва винаги да се изисква да посочат медиаторите, с които желаят да работят, и тъй като те следва да бъдат задължени да участват добросъвестно по време на всички опити за медиация, извършвани съгласно настоящия регламент, тези задължения следва да бъдат установени по начин, който предотвратява злоупотребата със системата за медиация от страна на бизнес ползвателите. Бизнес ползвателите следва също да бъдат задължени да участват в медиацията добросъвестно. Доставчиците на посреднически онлайн услуги не следва да са задължени да участват в медиация, когато бизнес ползвател иска откриването на процедура по въпрос, по отношение на който същият бизнес ползвател вече е започнал процедура по медиация, и медиаторът по този спор е определил, че бизнес ползвателят не е действал добросъвестно. Доставчиците на посреднически онлайн услуги също така не следва да са длъжни да участват в медиация с бизнес ползватели, които са направили повтарящи се неуспешни опити за медиация. Тези изключителни случаи не следва да ограничават възможността на бизнес ползвателя да представя спорове за медиация, когато според медиатора предметът на медиацията не е свързан с предишните случаи.
- (43) С цел да се улесни уреждането на спорове относно предоставянето на посреднически онлайн услуги, като се използва медиация в Съюза, Комисията следва, в тясно сътрудничество с държавите членки, да насърчава учредяването на специализирани организации, предлагащи услуги по медиация, каквито организации понастоящем не съществуват. Участието на медиатори със специализирани познания в областта на посредническите онлайн услуги и конкретните сектори, в които се предоставят тези услуги, следва да повиши доверието на двете страни в процеса на медиация и да увеличи вероятността той да доведе до бързи, справедливи и задоволителни резултати.
- (44) Редица фактори — например ограничените финансови средства, страхът от ответни мерки и изключителният избор на приложимо право и орган за решаване на спорове, определени в общите условия — могат да ограничат ефективността на съществуващите възможности за получаване на защита по съдебен път, особено когато се налага бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове да действат самостоятелно и да бъдат идентифицирани. С оглед на ефективното прилагане на настоящия регламент организациите и сдруженията, представляващи бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове, както и някои публични органи в държавите членки, следва да разполагат с възможността да предявяват иски пред националните съдилища в съответствие с националното право, включително националните процесуални правила. Целта на тези иски е да се прекратят или забранят нарушения на правилата, установени в настоящия регламент, и да се предотвратят бъдещите вреди, които биха могли да застрашат трайните бизнес отношения в икономиката на онлайн платформите. С цел да се гарантира, че организациите или сдруженията упражняват това право ефективно и по подходящ начин, те следва да отговарят на някои критерии. По-специално, те трябва да са надлежно установени съгласно правото на държава членка, да са с нестопанска цел и да преследват своите цели по устойчив начин. С тези изисквания следва да се предотврати всяко *ad hoc* учредяване на организации или сдружения за целите на специфично действие или специфични действия, или с цел реализиране на печалба. Освен това следва да се гарантира, че не е налице неправомерно влияние от страна на трети лица, предоставящи финансиране във връзка с вземането на решения от тези организации или сдружения.

За да се избегне конфликт на интереси, следва по-специално да се предотврати възможността организациите или сдруженията, които представляват бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове, да са обект на неправомерно влияние от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги или на онлайн търсачки. Пълното публично оповестяване на информацията относно членството и източника на финансиране следва да улесни националните съдилища в преценката им за това дали тези критерии за допустимост са изпълнени. Предвид особеностите на статута на съответните публични органи в държавите членки, в които са учредени такива органи, следва единствено да се изисква те да бъдат натоварени с конкретното задължение — в съответствие с приложимите правила на националното законодателство — да предявяват иски в името на колективния интерес на съответните лица или в общ интерес, без да е необходимо посочените критерии да се прилагат по отношение на тези публични органи. Тези иски не следва по никакъв начин да засягат правата на бизнес ползвателите и ползвателите на корпоративни уебсайтове да предявяват индивидуални съдебни иски.

- (45) Наименованията на организациите, сдруженията и публичните органи, на които според държавите членки следва да бъде предоставено правото да предявят иск в съответствие с настоящия регламент, следва да се съобщават на Комисията. Съобщавайки ги, държавите членки следва да се позовават на съответните национални разпоредби, съгласно които организацията, сдружението или публичният орган са учредени, и където е целесъобразно, да посочват съответния публичен регистър, в който организацията или сдружението са вписани. Тази допълнителна възможност за посочване от държавите членки следва да осигури определено равнище на правна сигурност и предвидимост, на които бизнес ползвателите и ползвателите на корпоративни уебсайтове да могат да разчитат. Същевременно тя има за цел да направи съдебните производства по-ефективни и по-кратки, което изглежда уместно в настоящия контекст. Комисията следва да осигури публикуването на списък на тези организации, сдружения и публични органи в *Официален вестник на Европейския съюз*. Включването в този списък следва да служи като оборио доказателство за правоспособността на организацията, сдружението или публичния орган при

предявяване на иск. В случай че са изразени опасения във връзка с посочване, държавата членка, посочила организацията, сдружението или публичния орган, следва да проучи тези опасения. Организацията, сдружението и публичните органи, които не са посочени от държава членка, следва да имат възможността да предявят иск пред националните съдилища, като подлежат проверка на тяхната правоспособност съобразно критериите, посочени в настоящия регламент.

- (46) От държавите членки следва да се изисква да гарантират адекватното и ефективно прилагане на настоящия регламент. В държавите членки вече съществуват различни системи на правоприлагане и те не следва да бъдат задължавани да създават нови национални правоприлагащи органи. Държавите членки следва да имат възможността да възлагат на съществуващите органи, включително съдилищата, прилагането на настоящия регламент. Настоящият регламент не следва да задължава държавите членки да предвиждат *ex officio* правоприлагане или да налагат глоби.
- (47) Комисията следва непрекъснато да наблюдава прилагането на настоящия регламент в тясно сътрудничество с държавите членки. В този контекст Комисията следва да се стреми да създаде широка мрежа за обмен на информация чрез привличане на съответните експертни органи, центрове за високи постижения, както и Обсерваторията по икономиката на онлайн платформите. При поискване държавите членки следва да предоставят на Комисията цялата съответна информация, с която разполагат в този контекст. И накрая, тази дейност следва да се извършва в условията на цялостна повишена прозрачност на търговските отношения между бизнес ползвателите и доставчиците на посреднически онлайн услуги и между ползвателите на корпоративни уебсайтове и онлайн търсачките, която настоящият регламент има за цел да постигне. За да изпълнява ефективно задълженията си за мониторинг и преглед съгласно настоящия регламент, Комисията следва да се стреми да събира информация от доставчиците на посреднически онлайн услуги. Доставчиците на посреднически онлайн услуги следва да си сътрудничат добросъвестно, като създават условия за събирането на такива данни, когато това е приложимо.
- (48) Правилното прилагане на настоящия регламент може да бъде подпомогнато чрез кодекси за поведение, изготвени от съответните доставчици на посреднически онлайн услуги или от организацията или сдружението, които ги представяват, поради което тези кодекси следва да се насърчават. При тяхното изготвяне, след консултации с всички заинтересовани лица, следва да се вземат под внимание специфичните характеристики както на съответните сектори, така и на МСП. Текстът на кодексите за поведение следва да бъде изготвен по обективен и недискриминационен начин.
- (49) Комисията следва да извършва периодична оценка на настоящия регламент и да следи отблизо неговото въздействие върху икономиката на онлайн платформите, с цел да се определи необходимостта от изменения в контекста на съответните технологични или търговски промени. Тази оценка следва да включва въздействието, което общоприетото използване в общите условия на разпоредби за изключителен избор на приложимо право и орган за решаване на спорове, едностранно определени от доставчика на посреднически онлайн услуги, може да има върху бизнес ползвателите. За да се получи широка представа за развитието на сектора, в оценката следва да се вземе предвид опитът на държавите членки и съответните заинтересовани лица. Експертната група за Обсерваторията по икономиката на онлайн платформите, учредена в съответствие с Решение С(2018)2393 на Комисията, има ключов принос за оценката на настоящия регламент, извършвана от Комисията. Поради това Комисията следва надлежно да разглежда становищата и докладите, представени ѝ от групата. След извършване на оценката Комисията следва да предприеме подходящи мерки. Може да се наложи приемането на допълнителни мерки, включително от законодателен характер, ако и когато разпоредбите, установени в настоящия регламент, се окажат недостатъчни за адекватното преодоляване на дисбалансите и нелоялните търговски практики, които продължават да съществуват в сектора.
- (50) При предоставяне на информацията, изисквана съгласно настоящия регламент, следва да се вземат под внимание във възможно най-голяма степен специфичните потребности на хората с увреждания в съответствие с целите на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания⁽¹¹⁾.
- (51) Доколкото целта на настоящия регламент — а именно да се осигури справедлива, предвидима, устойчива и надеждна онлайн бизнес среда в рамките на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради своя мащаб и последици може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (52) Настоящият регламент е насочен към гарантиране на пълното зачитане на правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и да се насърчава прилагането на свободата на извършване на стопанска дейност, установена в член 16 от Хартата,

⁽¹¹⁾ Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. за сключване от Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 37).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и обхват

1. Целта на настоящия регламент е да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар чрез определяне на правила, които гарантират предоставянето на подходящо равнище на прозрачност, справедливост и ефективни възможности за защита на бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги и на ползвателите на корпоративни уебсайтове във връзка с онлайн търсачките.
2. Настоящият регламент се прилага по отношение на посредническите онлайн услуги и онлайн търсачките, предоставяни или предлагани съответно на бизнес ползвателите и на ползвателите на корпоративни уебсайтове, които са установени или пребивават в Съюза и които предлагат стоки или услуги на потребителите в Съюза с помощта на тези посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки, независимо от мястото на установяване или на пребиваване на доставчиците на тези услуги и независимо от правото, което иначе е приложимо.
3. Настоящият регламент не се прилага за платежните онлайн услуги, инструментите за онлайн реклама или онлайн рекламните борси, които нямат за цел улесняването на встъпването в преки търговски отношения и при които не се изискват договорни отношения с потребителите.
4. Настоящият регламент не засяга националните правила, които в съответствие с правото на Съюза забраняват или санкционират едностранното поведение или нелоялните търговски практики, доколкото съответните аспекти не са обхванати от настоящия регламент. Настоящият регламент не засяга националното гражданско право, по-специално договорното право, като например правилата относно действителността, сключването, последиците или прекратяването на договорите, доколкото правилата на националното гражданско право са в съответствие с правото на Съюза и доколкото съответните аспекти не са обхванати от настоящия регламент.
5. Настоящият регламент не засяга правото на Съюза, и по-специално правото на Съюза, приложимо в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси, конкуренцията, защитата на данни, защитата на търговски тайни, защитата на потребителите, електронната търговия и финансовите услуги.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „бизнес ползвател“ означава всяко частно лице, което действа в търговско или професионално качество, или всяко юридическо лице, което използва посреднически онлайн услуги, за да предлага на потребителите стоки или услуги, свързани с неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- 2) „посреднически онлайн услуги“ означава услуги, които отговарят на всяко едно от следните изисквания:
 - а) представляват услуги на информационното общество по смисъла на член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾;
 - б) позволяват на бизнес ползвателите да предлагат на потребителите стоки или услуги, така че да се улесни встъпването в преки търговски отношения между посочените бизнес ползватели и потребителите, без значение от мястото на окончателно сключване на сделката;
 - в) предоставят се на бизнес ползвателите въз основа на договорни отношения между доставчика на посочените услуги и бизнес ползвателите, които предлагат стоки или услуги на потребителите;
- 3) „доставчик на посреднически онлайн услуги“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или предлага предоставянето на посреднически онлайн услуги за бизнес ползватели;

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

- 4) „потребител“ означава всяко физическо лице, което извършва дейност, различна от неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- 5) „онлайн търсачка“ означава цифрова услуга, която дава възможност на ползвателите на интернет да въвеждат запитване, за да извършват търсене по правило на всички уебсайтове или на всички уебсайтове на даден език въз основа на запитване по всякакви теми под формата на ключова дума, гласово запитване, израз или друг вид въведени данни, в отговор на което се връщат резултати във всякакъв формат, съдържащи информация, свързана с исканото съдържание;
- 6) „доставчик на онлайн търсачка“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или предлага предоставянето на онлайн търсачки за потребителите;
- 7) „ползвател на корпоративни уебсайтове“ означава всяко физическо или юридическо лице, което използва онлайн интерфейс, т.е. всякакъв софтуер, включително уебсайт или част от него, и приложения, включително мобилни приложения, за да предлага на потребителите стоки или услуги, свързани с неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- 8) „класиране“ означава относителната приоритетна позиция на стоките или услугите, предлагани чрез посреднически онлайн услуги, или степента на значимост, придадена на резултатите от търсенето от онлайн търсачките, които са представени, организирани или съобщени от доставчиците на посреднически онлайн услуги или от доставчиците на онлайн търсачки, независимо от техническите средства, използвани за това представяне, организиране или съобщаване;
- 9) „контрол“ означава собствеността или възможността за упражняване на решаващо влияние върху дадено предприятие по смисъла на член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета ⁽¹³⁾;
- 10) „общи условия“ означава всички условия и клаузи или спецификации – независимо от тяхното наименование или форма — които уреждат договорните отношения между доставчика на посредническите онлайн услуги и бизнес ползвателите на тези услуги и които се определят едностранно от доставчика на посреднически онлайн услуги; това едностранно определяне се преценява въз основа на цялостна оценка, за която относителният размер на засегнатите лица, фактът, че е проведено договаряне или че някои разпоредби от общите условия може да са били предмет на такова договаряне и да са били определени заедно от съответния доставчик и бизнес ползвател, сами по себе си не са решаващи;
- 11) „съпътстващи стоки и услуги“ означава стоки и услуги, предлагани на потребителя преди извършването на сделка, инициирана в рамките на посредническите онлайн услуги, в допълнение към и успоредно с основната стока или услуга, предлагана от бизнес ползвателя чрез посредническите онлайн услуги;
- 12) „медиация“ означава всяка структурирана процедура по смисъла на член 3, буква а) от Директива 2008/52/ЕО;
- 13) „траен носител“ означава всеки инструмент, който дава възможност на бизнес ползвателите да съхраняват информация, адресирана лично до тях, по начин, достъпен за бъдещо ползване, и за период от време, достатъчен за целите на информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

Член 3

Общи условия

1. Доставчиците на посреднически онлайн услуги гарантират, че техните общи условия:
 - а) са изложени ясно и разбираемо;
 - б) са лесно достъпни за бизнес ползвателите на всички етапи на техните търговски отношения с доставчика на посреднически онлайн услуги, включително на преддоговорния етап;

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

- в) включват основанията за решенията за спиране, прекратяване или налагане на друг вид ограничение, изцяло или частично, на предоставянето на посреднически онлайн услуги за бизнес ползвателите;
- г) включват информация относно всякакви допълнителни канали за дистрибуция и потенциални свързани програми, чрез които доставчиците на посреднически онлайн услуги биха могли да предлагат на пазара стоки и услуги, предлагани от бизнес ползвателите;
- д) включват обща информация относно въздействието на общите условия върху собствеността и контрола върху правата на интелектуална собственост на бизнес ползвателите.

2. Доставчиците на посреднически онлайн услуги уведомяват на траен носител съответните бизнес ползватели за всяко предложено изменение на своите общи условия.

Предложените изменения не могат да се прилагат преди изтичането на срока на предизвестие, който трябва да е разумен и пропорционален на естеството и степента на предвидените изменения и на техните последици за съответния бизнес ползвател. Този срок на предизвестие трябва да е най-малко 15 дни от датата, на която доставчикът на посреднически онлайн услуги е уведомил съответните бизнес ползватели за предложените изменения. Доставчиците на посреднически онлайн услуги предоставят по-дълги срокове на предизвестие, когато това е необходимо, за да осигурят възможност на бизнес ползвателите да направят технически или търговски адаптации, за да се съобразят с измененията.

Съответният бизнес ползвател има право да прекрати договора с доставчика на посреднически онлайн услуги преди изтичането на срока на предизвестие. Прекратяването поражда действие в срок от 15 дни от датата на получаване на предизвестие съгласно първа алинея освен в случаите, когато спрямо договора се прилага по-кратък срок.

Съответните бизнес ползватели могат да се откажат от посочения във втора алинея срок на предизвестие чрез писмено изявление или ясно утвърдително действие във всеки момент от получаването на уведомлението съгласно първа алинея.

По време на срока на предизвестие предлагането на нови стоки или услуги чрез посредническите онлайн услуги се счита за ясно утвърдително действие за отказ от срока на предизвестие, освен в случаите, когато разумният и пропорционален срок на предизвестие е по-дълъг от 15 дни, тъй като поради измененията на общите условия е необходимо бизнес ползвателят да извърши значителни технически корекции на своите стоки или услуги. В такива случаи, когато бизнес ползвателят предлага нови стоки и услуги, срокът на предизвестие не се счита за автоматично отменен.

3. Общите условия или специфични разпоредби от тях, които не отговарят на изискванията на параграф 1, както и измененията на общите условия, прилагани от даден доставчик на посреднически онлайн услуги в нарушение на разпоредбите на параграф 2, се считат за нищожни.

4. Срокът на предизвестие, посочен в параграф 2, втора алинея, не се прилага в случаите, когато доставчикът на посреднически онлайн услуги:

- а) е обвързан с правно или регулаторно задължение, по силата на което той трябва да измени своите общи условия по начин, който не му позволява да спазва срока на предизвестие, посочен в параграф 2, втора алинея;
- б) трябва по изключение да измени своите общи условия, за да преодолее непредвидена и непосредствена опасност, свързана със защитата на посредническите онлайн услуги, потребителите или бизнес ползвателите от измами, зловреден софтуер, спам, нарушения на сигурността на данните или от други рискове, свързани с киберсигурността.

5. Доставчиците на посреднически онлайн услуги гарантират, че идентификацията на бизнес ползвателя, който предоставя стоките или услугите чрез посредническите онлайн услуги, е ясно видима.

Член 4

Ограничаване, спиране и прекратяване

1. Когато доставчик на посреднически онлайн услуги вземе решение да ограничи или спре предоставянето на своите посреднически онлайн услуги за даден бизнес ползвател във връзка с отделни стоки или услуги, предлагани от този бизнес ползвател, той представя на съответния бизнес ползвател изложение на мотивите за това решение на траен носител, преди ограничението или спирането да породи действие или в момента, в който то породи действие.
2. Когато доставчик на посреднически онлайн услуги вземе решение да прекрати предоставянето на всички свои посреднически онлайн услуги за даден бизнес ползвател, той представя на съответния бизнес ползвател изложение на мотивите за това решение на траен носител, най-малко 30 дни преди прекратяването да породи действие.
3. В случай на ограничаване, спиране или прекратяване доставчикът на посреднически онлайн услуги предоставя на бизнес ползвателя възможност да изясни фактите и обстоятелствата в рамките на вътрешната процедура за разглеждане на жалби, посочена в член 11. Когато ограничаването, спирането или прекратяването се отмени от доставчика на посреднически онлайн услуги, той без ненужно забавяне възстановява положението на бизнес ползвателя, включително предоставя на бизнес ползвателя достъп до лични или други данни, или до двата вида данни, които са се появили в резултат на използването от негова страна на съответните посреднически онлайн услуги, преди ограничаването, спирането или прекратяването да породи действие.
4. Срокът на предизвестие по параграф 2 не се прилага, когато доставчикът на посреднически онлайн услуги:
 - a) е обвързан с правно или регулаторно задължение, по силата на което той трябва да прекрати предоставянето на всички свои посреднически онлайн услуги за даден бизнес ползвател по начин, който не му позволява да спазва този срок на предизвестие, или
 - b) упражнява право на прекратяване по силата на императивни съображения съгласно националното право, които са в съответствие с правото на Съюза;
 - в) може да докаже, че съответният бизнес ползвател е нарушил многократно приложимите общи условия, поради което доставчикът е прекратил предоставянето на всички въпросни посреднически онлайн услуги.

В случаите, когато срокът на предизвестие по параграф 2 не се прилага, доставчикът на посреднически онлайн услуги без ненужно забавяне предоставя на съответния бизнес ползвател изложение на мотивите за това решение на траен носител.

5. Изложението на мотивите, посочено в параграфи 1 и 2 и в параграф 4, втора алинея, съдържа конкретните факти или обстоятелства, включително съдържанието на сигналите от трети лица, довели до решението на доставчика на посреднически онлайн услуги, както и приложимите обективни основания за това решение в съответствие с член 3, параграф 1, буква в).

Доставчикът на посреднически онлайн услуги не е длъжен да предоставя изложение на мотивите, когато е обвързан с правно или регулаторно задължение да не предоставя конкретните факти или обстоятелства или да не посочва приложимото основание или основания, или когато даден доставчик на посреднически онлайн услуги може да докаже, че съответният бизнес ползвател е нарушил многократно приложимите общи условия, което е довело до прекратяване на предоставянето на всички въпросни посреднически онлайн услуги

Член 5

Класиране

1. В своите общи условия доставчиците на посреднически онлайн услуги посочват основните параметри, определящи класирането, както и причините за тяхната относителна важност в сравнение с други параметри.
2. Доставчиците на онлайн търсачки посочват основните параметри, които заедно или поотделно са от най-голямо значение при определянето на класирането, и относителната важност на тези основни параметри, като за целта на уебсайта на съответната онлайн търсачка на даден доставчик се публикува посоченото описание на тези параметри, до което трябва да е осигурен лесен и публичен достъп и чийто текст трябва да е ясен и разбираем. Това описание трябва да се актуализира редовно.

3. Когато основните параметри включват възможността за оказване на влияние върху класирането срещу пряко или непряко възнаграждение, което съответният доставчик е получил от бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове, този доставчик предоставя на ползвателите и описание на тези възможности и на начините, по които възнаграждението се отразява върху класирането, в съответствие с изискванията, посочени в параграфи 1 и 2.

4. Когато даден доставчик на онлайн търсачка в конкретен случай е променил реда на класиране или е премахнал от списъка с класирането даден уебсайт след сигнал от трето лице, доставчикът предоставя възможност на ползвателя на корпоративни уебсайтове да се запознае със съдържанието на сигнала.

5. Описанието, посочено в параграфи 1, 2 и 3, трябва да е достатъчно, за да получат бизнес ползвателите и ползвателите на корпоративни уебсайтове подходяща представа дали в механизма на класиране са взети предвид указаните по-долу елементи и, ако случаят е такъв, как и в каква степен:

а) характеристиките на стоките и услугите, предлагани на потребителите чрез посредническите онлайн услуги или онлайн търсачката;

б) значимостта на тези характеристики за потребителите;

в) във връзка с онлайн търсачките — спецификите, свързани с дизайна на уебсайта, който се използва от ползвателите на корпоративни уебсайтове.

6. При изпълнение на изискванията на настоящия член от доставчиците на посреднически онлайн услуги и доставчиците на онлайн търсачки не се изисква да разкриват алгоритми, нито информация, която с разумна степен на сигурност би довела до заблуда или вреда за потребителите чрез манипулирането на резултатите от търсенето. Настоящият член не засяга Директива (ЕС) 2016/943.

7. За да се улесни спазването на изискванията на настоящия член от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги и доставчиците на онлайн търсачки и за да улесни прилагането им, Комисията прилага насоки към изискванията за прозрачност, определени в настоящия член.

Член 6

Съпътстващи стоки и услуги

Когато чрез посредническите онлайн услуги на потребителите се предлагат съпътстващи стоки и услуги, включително финансови продукти – или от доставчика на посреднически онлайн услуги, или от трети лица – доставчикът на посреднически онлайн услуги включва в своите общи условия описание на предлаганите съпътстващи стоки и услуги и описание дали и при какви условия бизнес ползвателят също може да предлага свои съпътстващи стоки и услуги чрез посредническите онлайн услуги.

Член 7

Диференцирано третиране

1. Доставчиците на посреднически онлайн услуги включват в общите си условия описание на всяко диференцирано третиране, което предоставят или биха могли да предоставят по отношение на стоките или услугите, предлагани на потребителите чрез посреднически онлайн услуги, от една страна, от самите тях или от всеки контролиран от тях бизнес ползвател, и, от друга страна, от други бизнес ползватели. В това описание се посочват основните икономически, търговски или правни съображения за такова диференцираното третиране.

2. Доставчиците на онлайн търсачки правят описание на всяко диференцирано третиране, което те предоставят или биха могли да предоставят по отношение на стоките или услугите, предлагани на потребителите чрез тези онлайн търсачки, от една страна, от самите доставчици или от евентуални контролирани от тях ползватели на корпоративни уебсайтове, и, от друга страна, от други ползватели на корпоративни уебсайтове.

3. Когато е приложимо, посочените в параграфи 1 и 2 описания трябва да обхващат по-специално всяко диференцирано третиране, което е предоставено чрез конкретни мерки, предприети от доставчика на посреднически онлайн услуги или доставчика на онлайн търсачки, или чрез неговото поведение, свързани с който и да е от следните въпроси:

- а) достъпа, който доставчикът или контролираните от него бизнес ползватели или ползватели на корпоративни уебсайтове могат да имат до всички лични данни, други данни или лични и други данни, които бизнес ползвателите, ползвателите на корпоративни уебсайтове или потребителите предоставят за използването на съответните посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки или които се генерират чрез предоставянето на такива услуги;
- б) класирането или други настройки, прилагани от доставчика, които влияят на достъпа на потребителите до стоки или услуги, предлагани чрез тези посреднически онлайн услуги от други бизнес ползватели или чрез тези онлайн търсачки от други ползватели на корпоративни уебсайтове;
- в) всяко пряко или непряко възнаграждение, което се налага за използването на съответните посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки;
- г) достъпа, условията или всяко пряко или непряко възнаграждение, което се налага за използването на услуги, функционалности или технически интерфейси, които са от значение за бизнес ползвателя или за ползвателя на корпоративни уебсайтове и които са пряко свързани със или съпътстват използването на съответните посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки.

Член 8

Специфични договорни условия

За да се гарантира, че договорните отношения между доставчиците на посреднически онлайн услуги и бизнес ползвателите се осъществяват добросъвестно и се основават на почтени търговски отношения, доставчиците на посреднически онлайн услуги:

- а) не налагат промени със задна дата на общите условия, освен когато от тях се изисква да спазват правно или регулаторно задължение или когато промените със задна дата са в полза за бизнес ползвателите;
- б) гарантират, че техните общи условия включват информация относно условията, при които бизнес ползвателите могат да прекратят договорното отношение с доставчика на посреднически онлайн услуги; както и
- в) включват в общите си условия описание на техническия и договорния достъп – или на липсата на такъв достъп – до информацията, предоставена или генерирана от бизнес ползвателя, който те поддържат след изтичането на договора между доставчика на посреднически онлайн услуги и бизнес ползвателя.

Член 9

Достъп до данни

1. Доставчиците на посреднически онлайн услуги включват в общите си условия описание на техническия и договорния достъп — или на липсата на такъв достъп — на бизнес ползвателите до всички лични данни, други данни или лични и други данни, които бизнес ползвателите или потребителите предоставят за използването на съответните посреднически онлайн услуги или които се генерират чрез предоставянето на такива услуги.

2. Чрез описанието, посочено в параграф 1, доставчиците на посреднически онлайн услуги предоставят подходяща информация на бизнес ползвателите, включваща по-специално следното:

- а) дали доставчикът на посреднически онлайн услуги има достъп до личните данни, другите данни или личните и другите данни, които бизнес ползвателите или потребителите предоставят за използването на тези услуги или които се генерират чрез предоставянето на такива услуги, и ако отговорът е утвърдителен, за кои категории от тези данни се отнася достъпът и при какви условия се предоставя той;
- б) дали даден бизнес ползвател има достъп до личните данни, другите данни или личните и другите данни, които този бизнес ползвател предоставя във връзка с използваните от него посреднически онлайн услуги или които се генерират чрез предоставянето на такива услуги на посочения бизнес ползвател и на потребителите на неговите стоки или услуги, и ако отговорът е утвърдителен, за кои категории от тези данни се отнася достъпът и при какви условия се предоставя той;

- в) в допълнение към буква б), дали даден бизнес ползвател има достъп до личните данни, другите данни или личните и другите данни, включително в агрегиран вид, които се предоставят или генерират чрез предоставянето на посреднически онлайн услуги на всички бизнес ползватели и потребители на такива услуги, и ако отговорът е утвърдителен, за кои категории от тези данни се отнася достъпът и при какви условия се предоставя той; и
- г) дали данните по буква а) са предоставени на трети лица, както и — когато предоставянето на тези данни на трети лица не е необходимо за правилното функциониране на посредническите онлайн услуги — информация за целта на този обмен на данни, както и за възможностите, които бизнес ползвателите имат, за да се откажат от участие в този обмен на данни.
3. Настоящият член не засяга прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, Директива (ЕС) 2016/680 и Директива 2002/58/ЕО.

Член 10

Ограничения за предлагането на различни условия чрез други средства

1. Когато при предоставянето на своите услуги доставчиците на посреднически онлайн услуги ограничават възможността на бизнес ползвателите да предлагат на потребителите едни и същи стоки и услуги при различни условия чрез други средства, различни от посочените услуги, те трябва да включат основанията за това ограничение в общите си условия и да осигурят лесен и публичен достъп до тези основания. В посочените основания трябва да бъдат включени основните икономически, търговски или правни съображения за наложените ограничения.
2. Задължението, посочено в параграф 1, не засяга забраните или бариерите, свързани с налагането на тези ограничения, които произтичат от прилагането на други правни актове на Съюза или на държавите членки, които са в съответствие с правото на Съюза и се отнасят до доставчиците на посреднически онлайн услуги.

Член 11

Вътрешна система за разглеждане на жалби

1. Доставчиците на посреднически онлайн услуги осигуряват вътрешна система за разглеждане на жалбите, подадени от бизнес ползвателите.

Системата за разглеждане на жалби трябва да е лесно достъпна и безплатна за бизнес ползвателите и да гарантира разглеждане на жалбите в разумен срок. Тя се основава на принципите на прозрачност и равно третиране, прилагани при еднакви ситуации, и на разглеждането на жалбите по начин, който е пропорционален на тяхната важност и сложност. Тя трябва да позволява на бизнес ползвателите да подават жалби директно до съответния доставчик във връзка с който и да е от следните проблеми:

- а) предполагаемо неизпълнение от страна на доставчика на някое от задълженията, определени в настоящия регламент, което води до последствия за бизнес ползвателя, който подава на жалба („жалбоподателя“);
- б) технологични проблеми, които са пряко свързани с предоставянето на посреднически онлайн услуги и които водят до последствия за жалбоподателя;
- в) мерки или поведение на съответния доставчик, които са пряко свързани с предоставянето на посреднически онлайн услуги и които водят до последствия за жалбоподателя.

2. В рамките на своята вътрешна система за разглеждане на жалби доставчиците на посреднически онлайн услуги:

- а) надлежно разглеждат подадените жалби и последващите действия, които може да се наложи да предприемат по отношение на съответната жалба, за да намерят подходящо решение на съобщения проблем;
- б) разглеждат жалбите бързо и ефикасно, като вземат под внимание значимостта и сложността на съобщения проблем;

в) съобщават на жалбоподателя резултата от вътрешната процедура за разглеждане на жалби, като прилагат индивидуален подход и използват ясен и разбираем език.

3. Доставчиците на посреднически онлайн услуги предоставят в своите общи условия цялата необходима информация относно достъпа до вътрешната си система за разглеждане на жалби и относно функционирането на тази система.

4. Доставчиците на посреднически онлайн услуги изготвят информация относно функционирането и ефективността на своята вътрешна система за разглеждане на жалби и осигуряват лесен и публичен достъп до тази информация. Те проверяват информацията поне веднъж годишно и когато са необходими значителни промени, актуализират тази информация.

Тази информация трябва да включва общия брой на подадените жалби, основните видове жалби, средния период от време, необходим за разглеждане на жалбите, и обобщената информация относно резултата от жалбите.

5. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат по отношение на доставчиците на посреднически онлайн услуги, които са малки предприятия по смисъла на приложението към Препоръка 2003/361/ЕО.

Член 12

Медиация

1. Доставчиците на посреднически онлайн услуги посочват в своите общи условия двама или повече медиатори, към които са готови да се обърнат при опитите за постигане на споразумение с бизнес ползвателите за извънсъдебно уреждане на споровете между доставчика и даден бизнес ползвател, възникнали във връзка с предоставянето на съответните посреднически онлайн услуги, включително на жалби, чието решаване не е било възможно посредством вътрешната система за разглеждане на жалби, посочена в член 11.

Доставчиците на посреднически онлайн услуги могат да посочват медиатори, предоставящи своите услуги от място извън територията на Съюза, само когато се гарантира, че при тази медиация съответните бизнес ползватели няма да бъдат лишени от възможността да използват всички законови гаранции, установени в правото на Съюза или на държавите членки.

2. Медиаторите, посочени в параграф 1, трябва да отговарят на следните изисквания:

а) да са безпристрастни и независими;

б) предоставяните от тях услуги по медиация да са финансово достъпни за бизнес ползвателите на съответните посреднически онлайн услуги;

в) да са в състояние да предоставят своите услуги по медиация на езика на общите условия, които уреждат договорните отношения между съответния доставчик на посреднически онлайн услуги и съответния бизнес ползвател;

г) да осигуряват възможност за лесен контакт — чрез физическо присъствие на мястото на установяване или на пребиваване на бизнес ползвателя, или дистанционно, чрез използване на комуникационни технологии;

д) да са в състояние да предоставят своите услуги по медиация без ненужно забавяне;

е) да имат достатъчно познания за общите търговски отношения между предприятията, така че да могат да участват ефективно в опитите за уреждане на споровете.

3. Независимо от доброволния характер на медиацията доставчиците на посреднически онлайн услуги и бизнес ползвателите участват добросъвестно по време на всички опити за медиация, извършвани съгласно настоящия член.
4. Доставчиците на посреднически онлайн услуги поемат разумен дял от общите разходи за медиация във всеки отделен случай. Този разумен дял се определя въз основа на предложение на медиатора, който взема под внимание всички важни аспекти на конкретния случай, и по-специално относителната тежест на аргументите, представени от страните по спора, тяхното поведение, както и сравнението между мащаба и финансовата сила на двете страни.
5. Опитите за постигане на споразумение за уреждане на спор чрез медиация в съответствие с настоящия член не засягат правото на съответните доставчици на посреднически онлайн услуги и бизнес ползватели да започнат съдебно производство по всяко време преди, по време на процедурата по медиация или след нейното приключване.
6. При поискване от бизнес ползвател, преди започване на медиация или по време на медиация, доставчикът на посреднически онлайн услуги предоставя на бизнес ползвателя информация за функционирането и ефективността на медиацията, свързана с неговите дейности.
7. Задължението, посочено в параграф 1, не се прилага по отношение на доставчиците на посреднически онлайн услуги, които са малки предприятия по смисъла на приложението към Препоръка 2003/361/ЕО.

Член 13

Специализирани медиатори

Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, насърчава доставчиците на посреднически онлайн услуги, както и организациите и сдруженията, които ги представляват, да учредят поотделно или съвместно една или повече организации, предоставящи услуги по медиация, които отговарят на изискванията, посочени в член 12, параграф 2, със специалната цел да се улесни извънсъдебното уреждане на спорове с бизнес ползватели във връзка с предоставянето на посреднически онлайн услуги, като се обърне специално внимание на трансграничния характер на тези услуги.

Член 14

Съдебни производства по инициатива на представителни организации или сдружения и на публични органи

1. Организациите и сдруженията, които имат законен интерес да представляват бизнес ползватели или ползватели на корпоративни уебсайтове, както и учредените в държавите членки публични органи, имат право да сезират компетентните национални съдилища в Съюза в съответствие със законодателството на държавата членка, в която се предявява искът, с цел да бъде прекратено или забранено всяко неизпълнение на съответните изисквания, определени в настоящия регламент, от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги или на доставчиците на онлайн търсачки.
2. Комисията насърчава държавите членки да обменят най-добри практики и информация с други държави членки въз основа на регистрите на незаконните действия, които са били предмет на разпореждания за забрана от национални съдилища, ако съответните публични органи са създали такива регистри.
3. Организациите или сдруженията разполагат с правото, посочено в параграф 1, само ако отговарят на всяко едно от следните изисквания:
 - а) учредени са надлежно съгласно правото на държава членка;
 - б) преследват цели от колективен интерес за всички участници в групата на бизнес ползвателите или ползвателите на корпоративни уебсайтове, които те представляват трайно;

- в) имат нестопански характер;
- г) процесът им на вземане на решения не се влияе по неправилен начин от трети лица, предоставящи финансиране, поспециално от доставчици на посреднически онлайн услуги или онлайн търсачки.

За тази цел организациите или сдруженията оповестяват напълно и публично информацията относно членството в тях и източника им на финансиране.

4. В държавите членки, в които са учредени публични органи, правото, посочено в параграф 1, се предоставя на публичните органи в случаите, когато те отговарят за защитата на колективните интереси на бизнес ползвателите или на ползвателите на корпоративни уебсайтове или за осигуряване на изпълнението на изискванията, определени в настоящия регламент, в съответствие с националното законодателство на съответната държава членка.

5. Държавите членки могат да посочват:

- а) организации или сдружения, установени на тяхна територия, които отговарят най-малко на изискванията по параграф 3, при поискване от страна на тези организации или сдружения;
- б) публични органи, учредени на тяхна територия, които отговарят на изискванията на параграф 4,

на които е предоставено правото, посочено в параграф 1. Държавите членки съобщават на Комисията наименованието и целта на така посочените организации, сдружения или публични органи.

6. Комисията съставя списък на организациите, сдруженията и публичните органи, които са посочени съгласно параграф 5. В списъка се уточнява целта на тези организации, сдружения и публични органи. Списъкът се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. Всяка промяна в този списък се публикува без забава като при всички положения на всеки шест месеца се съставя и публикува актуализиран списък.

7. Съдилищата приемат списъка, посочен в параграф 6, като доказателство за правоспособността на организацията, сдружението или публичния орган, без това да засяга правомощието на съда да проверява дали целта на ищеца оправдава предявяването на иск в конкретно производство.

8. Ако държава членка или Комисията изрази опасения във връзка със спазването от страна на дадена организация или сдружение на критериите, посочени в параграф 3, или от страна на публичен орган на критериите, посочени в параграф 4, държавата членка, която е посочила тази организация, сдружение или публичен орган в съответствие с параграф 5, проучва опасенията и ако е целесъобразно, отменя посочването, ако един или повече от критериите не са изпълнени.

9. Правото, посочено в параграф 1, се упражнява, без да се засягат правата на бизнес ползвателите и ползвателите на корпоративни уебсайтове да сезират компетентните национални съдилища в съответствие със законодателството на държавата членка, в която предявен искът, което се основава на индивидуални права и има за цел прекратяването на всяко неизпълнение на съответните изисквания, определени в настоящия регламент, от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги или от доставчиците на онлайн търсачки.

Член 15

Прилагане

1. Всяка държава членка гарантира адекватното и ефективно прилагане на настоящия регламент.
2. Държавите членки установяват правилата, с които се определят мерките, приложими при нарушаване на настоящия регламент, и гарантират тяхното прилагане. Предвидените мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 16

Мониторинг

Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, следи отблизо въздействието на настоящия регламент върху взаимоотношенията между посредническите онлайн услуги и техните бизнес ползватели и между онлайн търсачките и ползвателите на корпоративни уебсайтове. За тази цел Комисията събира съответната информация, за да наблюдава промените в тези взаимоотношения, включително чрез извършване на необходимите проучвания. Държавите членки подпомагат Комисията, като предоставят, при поискване, цялата необходима информация, която са събрали, включително във връзка с конкретни случаи. За целите на настоящия член и на член 18 Комисията може да се стреми да събира информация от доставчиците на посреднически онлайн услуги.

Член 17

Кодекси за поведение

1. Комисията насърчава изготвянето на кодекси за поведение от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги и организациите и сдруженията, които ги представляват, съвместно с бизнес ползвателите, включително МСП, и техните представителни организации, чиято цел е да се подпомогне правилното прилагане на настоящия регламент, като се вземат под внимание специфичните характеристики на различните сектори, в които се предоставят посредническите онлайн услуги, и специфичните характеристики на МСП.
2. Комисията насърчава доставчиците на онлайн търсачки и организациите и сдруженията, които ги представляват, да изготвят кодекси за поведение, които имат изрична цел да се подпомогне правилното прилагане на член 5.
3. Комисията насърчава доставчиците на посреднически онлайн услуги да приемат и прилагат специфични за сектора кодекси за поведение, когато такива съществуват и са широко използвани.

Член 18

Преглед

1. В срок до 13 януари 2022 г. и на всеки три години след това Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя съответния доклад на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет.
2. Първата оценка на настоящия регламент се извършва по-специално с оглед на следното:
 - а) оценка на спазването на задълженията, предвидени в членове 3—10, и тяхното въздействие върху икономиката на онлайн платформите;
 - б) оценка на въздействието и ефективността на всички установени кодекси за поведение с цел подобряване на справедливостта и прозрачността;
 - в) по-нататъшно проучване на проблемите, причинени от зависимостта на бизнес ползвателите от посредническите онлайн услуги, и проблемите, причинени от нелоялни търговски практики от страна на доставчиците на посреднически онлайн услуги, и допълнително определяне на степента, до която тези практики продължават да са широко разпространени;
 - г) проучване дали конкуренцията между стоки или услуги, предлагани от бизнес ползвател, и стоки или услуги, предлагани или контролирани от доставчик на посреднически онлайн услуги, представлява лоялна конкуренция и дали доставчиците на посреднически онлайн услуги злоупотребяват с привилегировани данни в това отношение;

- д) оценка на въздействието на настоящия регламент върху евентуални дисбаланси във взаимоотношенията между доставчиците на операционни системи и техните бизнес ползватели;
- е) оценка на това дали обхватът на регламента, особено по отношение на определението за „бизнес ползвател“, е подходящ, доколкото не насърчава фиктивна самостоятелна заетост.

С първата и последващите оценки се установява необходимостта от допълнителни правила, включително по отношение на прилагането, с които да се осигури справедлива, предвидима, устойчива и надеждна онлайн бизнес среда в рамките на вътрешния пазар. След извършване на оценките Комисията предприема подходящите мерки, които може да включват законодателни предложения.

3. Държавите членки предоставят цялата необходима информация, с която разполагат, която Комисията може да изиска за целите на изготвяне на доклада, посочен в параграф 1.

4. При извършването на оценката на настоящия регламент Комисията взема под внимание, наред с другото, становищата и докладите, представени ѝ от групата от експерти към Обсерваторията по икономика на онлайн платформите. При необходимост тя взема също така под внимание съдържанието и прилагането на всички кодекси за поведение, посочени в член 17.

Член 19

Влизане в сила и прилагане

- 1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- 2. Прилага се от 12 юли 2020 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

A. TAJANI

За Съвета

Председател

G. CIAMBA

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1151 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 юни 2019 година

за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 50, параграф 1 и член 50, параграф 2, букви б), в), е) и ж) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) С Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ се установяват, *inter alia*, правилата относно оповестяването и взаимното свързване на централните, търговските и дружествените регистри на държавите членки.
- (2) Използването на цифрови инструменти и процеси с оглед на по-лесно, по-бързо и по-ефективно от времева и разходна гледна точка започване на стопанска дейност чрез учредяване на дружество или откриване на клон на дружество в друга държава членка и осигуряване на изчерпателна и достъпна информация относно дружествата е една от предпоставките за ефективно функциониране, модернизиране и намаляване на бюрокрацията на конкурентния вътрешен пазар и за осигуряване на конкурентоспособността и надеждността на дружествата.
- (3) Осигуряването на правна и административна среда, пригодена към новите социални и икономически предизвикателства на глобализацията и цифровизацията, има решаващо значение, от една страна, за осигуряването на необходимите гаранции за борба със злоупотребите и измамите, а от друга – за постигането на цели като насърчаването на икономическия растеж, създаването на работни места и привличането на инвестиции в Съюза, като всички тези елементи могат да донесат икономически и социални ползи за обществото като цяло.
- (4) Понастоящем се наблюдават съществени разлики между държавите членки по отношение на наличието на онлайн инструменти, позволяващи на предприемачите и дружествата да осъществят връзка с органите по въпроси в областта на дружественото право. Електронните административни услуги се различават в отделните държави членки. Някои държави членки предлагат богата гама от услуги, които са изцяло онлайн и които са лесни за използване, докато други не могат да предложат онлайн решения за някои от най-важните етапи от жизнения цикъл на дружествата. Така например, някои държави членки разрешават учредяването на дружества или внасянето на промени в документите и информацията в регистъра единствено с лично явяване, в някои е разрешено тези действия да бъдат предприети както с лично явяване, така и онлайн, а в трети те могат да бъдат предприети само онлайн.

⁽¹⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 24.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 юни 2019 г.

⁽³⁾ Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46).

- (5) Освен това по отношение на онлайн достъпа до информация за дружествата правото на Съюза предвижда, че винаги се предоставя безплатно минимален набор от данни. Обхватът на тази информация обаче остава ограничен. Достъпът до тази информация е различен, като в някои държави членки се предоставя безплатно по-голям обем информация, отколкото в други, което създава дисбаланс в рамките на Съюза.
- (6) В съобщенията си „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“ и „План за действие на ЕС за електронно управление през периода 2016 — 2020 г. Ускоряване на цифровото преобразуване на управлението“ Комисията подчерта ролята на публичните администрации за оказването на помощ на предприятията за лесното започване на дейност, за извършването на дейност онлайн и за разширяване на дейността им зад граница. В Плана за действие на ЕС за електронно управление изрично бе признато значението на по-успешното използване на цифрови инструменти във връзка със спазването на изискванията в областта на дружественото право. Освен това в „Декларацията от Талин относно електронното управление“ от 6 октомври 2017 г. държавите членки отправиха настойчив призив за засилване на усилията за въвеждане на ефикасни и насочени към потребителите електронни процедури в Съюза.
- (7) През юни 2017 г. бе внедрено взаимното свързване на централните, търговските и дружествените регистри на държавите членки, което много улеснява презграничния достъп до информация относно дружествата в Съюза и позволява регистрите в държавите членки да обменят по електронен път съобщения помежду си във връзка с някои презгранични операции, засягащи дружествата.
- (8) С цел да се улесни учредяването на дружествата и регистрацията на клонове и да се намалят разходите, времето и административната тежест, свързани с тези процеси, особено за микро-, малките и средните предприятия (МСП) по смисъла на определенията в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ⁽⁴⁾, следва да се въведат процедури, които да позволяват учредяването на дружества и регистрацията на клонове да се извършват изцяло онлайн. Настоящата директива не следва да задължава дружествата да използват тези процедури. Държавите членки обаче следва да могат да решат да направят някои или всички онлайн процедури задължителни. Сегашните разходи и тежести, свързани с процедурите по учредяване и регистрация, произтичат не само от административните такси, събирани за учредяването на дружество или регистрацията на клон, но и от други изисквания, поради които завършването на цялостния процес отнема повече време, особено когато се изисква физическото присъствие на заявителя. Освен това информацията за тези процедури следва да бъде достъпна онлайн и да е безплатна.
- (9) Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, с който се създава единна цифрова платформа, предвижда общи правила за онлайн предоставяне на информация, процедури и услуги за оказване на помощ, които са от значение за функционирането на вътрешния пазар. С настоящата директива се въвеждат специални правила за онлайн учредяването на дружествата с ограничена отговорност, регистрацията на клонове и подаването на документи и информация от дружества и клонове (наричани по-долу „онлайн процедури“), които не попадат в приложното поле на посочения регламент. По-специално държавите членки следва да предоставят конкретна информация относно онлайн процедурите, предвидени в настоящата директива, и относно моделите на учредителни актове (наричани по-долу „образци“) на уебсайтовете, достъпни чрез единната цифрова платформа.
- (10) Въвеждането на възможност учредяването на дружествата и регистрацията на клоновете и подаването на документи и информация да се извършват изцяло онлайн ще позволи на дружествата да използват цифрови инструменти в контактите си с компетентните органи на държавите членки. С цел засилване на доверието държавите членки следва да осигурят възможност за сигурна електронна идентификация и за използване на удостоверителни услуги, както за националните, така и за трансграничните потребители, в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾. Освен това, за да се даде възможност за презгранична електронна идентификация, държавите членки следва да въведат схеми за електронна идентификация, които включват позволените средства за електронна идентификация. Тези национални схеми ще бъдат използвани като основа за признаване на средствата за електронна идентификация, прилагани в друга държава членка. За да се гарантира висока степен на доверие при презграничните ситуации, следва да се признават само средства за електронна идентификация, които отговарят на изискванията, предвидени в член 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014. При всички случаи настоящата директива следва да задължава държавите членки само да създадат възможност за онлайн учредяване на дружества, за онлайн регистрация на клонове и за онлайн подаване на документи и информация от заявители, които са граждани на Съюза чрез признаването на средствата за електронна идентификация на държавите членки. Държавите членки следва да вземат решение относно начина, по който се осигурява публичен достъп до средствата за идентификация, които те признават, включително онези, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 910/2014.

⁽⁴⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

- (11) Държавите членки следва да запазят правото си да решат кои лица съгласно националното право се считат за заявители във връзка с онлайн процедурите, при условие че това не ограничава обхвата и целта на настоящата директива.
- (12) С цел улесняване на онлайн процедурите за дружествата регистрите на държавите членки следва да гарантират, че правилата относно таксите, които се прилагат за онлайн процедурите, предвидени в настоящата директива, са прозрачни и се прилагат по недискриминационен начин. Изискването за прозрачност на правилата относно таксите обаче не следва да засяга свободата на договаряне, когато е приложима, между заявителите и лицата, които ги подпомагат в която и да е част от онлайн процедурите, включително свободата на договаряне на подходяща такса за такива услуги.
- (13) Таксите, приложими за онлайн процедурите, включително събираните от регистрите, следва да се изчисляват въз основа на разходите за тези услуги. Тези такси могат да покриват по-специално и разходите за услуги с второ-степенно значение, извършвани безплатно. При изчисляването на техния размер държавите членки следва да могат да вземат предвид всички разходи, свързани с извършването на онлайн процедурите, включително съответния дял на общите разходи, произтичащ от тях. Освен това държавите членки следва да могат да налагат фиксирани такси и да определят размера на тези такси за неопределен срок, при условие че през редовни интервали от време проверяват дали тези такси продължават да не надвишават средните разходи за съответните услуги. Таксите за онлайн процедури, събирани от регистрите в държавите членки, не следва да надвишават сумите, необходими за възстановяване на разходите по предоставянето на тези услуги. Освен това, когато приключването на процедурата изисква плащане, следва да е възможно плащането да се извърши чрез широко достъпни презгранични платежни услуги, като кредитни карти и банкови преводи.
- (14) Държавите членки следва да помагат на лицата, които искат да учредят дружество или да регистрират клон, като им предоставят чрез единната цифрова платформа и когато е приложимо — в портала за електронно правосъдие, по сбит и лесен за използване начин, определена информация относно процедурите и изискванията за учредяване на дружества с ограничена отговорност, регистрацията на клонове и подаването на документи и информация, правилата, свързани с лишаването от права на управителите и директорите, и описание на правомощията и отговорностите на административните, управителните и надзорни органи на дружествата.
- (15) Следва да е възможно учредяването на дружествата да се извършва изцяло онлайн. Въпреки това държавите членки следва обаче да могат да ограничават онлайн учредяването до определени видове дружества с ограничена отговорност, посочени в настоящата директива, поради сложността на учредяването на други видове дружества в националното право. При всички положения държавите членки следва да предвидят подробни правила за онлайн учредяването. Следва да бъде възможно учредяването да се извършва онлайн с подаване на документи или информация в електронен формат, без да се засягат материалните и процесуалните изисквания на държавите членки, включително изискванията, които се отнасят до правните процедури за съставяне на учредителни актове и до автентичността, точността, надеждността, достоверността и подходящата правна форма на документите и данните, които се подават. Тези материални и процесуални изисквания обаче не следва да водят до невъзможност за извършването на онлайн процедурите, по-специално процедурите относно онлайн учредяването на дружество или онлайн регистрацията на клон. Когато получаването на електронни копия на документи, отговарящи на изискванията на държавата членка, не е възможно технически, по изключение може да бъдат изисквани документи на хартиен носител.
- (16) Когато са изпълнени всички формалности, изисквани за онлайн учредяването на дружество, включително изискването всички документи и информация да са правилно подадени от дружеството, онлайн учредяването пред органи или пред лица или организации, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите, следва да бъде бързо. Когато обаче съществуват съмнения относно изпълнението на необходимите формалности, включително относно идентификационните данни на заявителя, законосъобразността на наименованието на дружеството, лишаването от права на управител или директор или съответствието на всяка друга информация или документ със законовите изисквания, или в случай на съмнение за измама или злоупотреба, онлайн учредяването може да отнеме повече време и срокът за органите не следва да започва да тече, преди да са спазени тези формалности. При всички случаи, когато не е възможно процедурата да бъде приключена в определените срокове, държавите членки следва да гарантират, че заявителят бива уведомен незабавно за причините за това.
- (17) С цел да се гарантира своевременното онлайн учредяване на дружествата или онлайн регистрацията на клоновете държавите членки не следва да обвързват учредяването или регистрацията с изискване за получаване на лиценз или разрешение, преди да е приключило учредяването на дружеството или регистрацията на клон, освен ако това не е предвидено в националното право с цел осигуряване на надлежен контрол върху определени дейности. След учредяването или регистрацията ситуацията, в която дружествата или клоновете не могат да извършват определени дейности, без да са получили лиценз или разрешение, следва да се уреждат от националното право.

- (18) С цел да се окаже помощ на предприятията, и по-специално на МСП, при създаването им следва да съществува възможност учредяването на частно дружество с ограничена отговорност да се извършва чрез използване на образци, които следва да са достъпни онлайн. Държавите членки следва да гарантират, че тези образци могат да бъдат използвани за онлайн учредяване, и следва да запазят правото да определят тяхната правна стойност. Тези образци могат да съдържат предварително определен набор от възможности, съобразени с националното право. Заявителите следва да могат да избират между това да използват тези образци или да учредят дружество чрез специално изготвен за целта учредителен акт, а държавите членки следва да разполагат с възможността за въвеждане на образци и за други видове дружества.
- (19) За да бъдат зачетени традициите в областта на дружественото право, съществуващи в държавите членки, е важно да се осигури гъвкавост по отношение на начина, по който държавите членки осигуряват изцяло онлайн система за учредяване на дружества, за регистрация на клонове и за подаване на документи и информация, включително във връзка с функциите на нотариусите или адвокатите във всяка фаза на онлайн процедурите. Въпросите, свързани с онлайн процедури, които не са уредени в настоящата директива, следва да продължат да се уреждат от националното право.
- (20) Наред с това, с цел справяне с измамите и с „превземането на дружества“ и с цел осигуряване на гаранции за надеждността и верността на документите и информацията, съдържащи се в националните регистри, разпоредбите относно онлайн процедурите, предвидени в настоящата директива, следва да включват и идентификация и проверки на дееспособността на лицата, които желаят да учредят дружество или да регистрират клон, или да подадат документи или информация. Тези проверки могат да бъдат част от проверката за законосъобразност, която се изисква от някои държави членки. Средствата и методите за извършване на тези проверки следва да се уреждат от държавите членки. За тази цел държавите членки следва да могат да изискват участието на нотариуси или адвокати във всяка фаза на онлайн процедурите. Това участие обаче не следва да пречи на приключването на цялата процедура онлайн.
- (21) Когато това е обосновано от съображения, свързани с обществения интерес от предотвратяване на злоупотреби със самоличност или промени на самоличността, или за да се гарантира спазването на правилата относно дееспособността и правата на заявителите да представляват дружество, следва да бъде допустимо държавите членки да вземат мерки в съответствие с националното право, с които могат да изискват физическото присъствие на заявителя пред орган или пред лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите на държавата членка, в която ще бъде учредено дружеството или регистриран клонът. Такова физическо присъствие обаче не следва да се изисква систематично, а само в отделни случаи, когато има основания за съмнение за неистинска самоличност или за нарушение на правилата относно дееспособността и относно правата на заявителите да представляват дружество. Това съмнение следва да се основава на информацията, която е на разположение на органите или на лицата или организациите, оправомощени съгласно националното право да извършват такъв вид проверки. Когато се изисква физическо присъствие, държавите членки следва да гарантират, че всички други етапи на процедурата могат да бъдат извършени онлайн. Понятието дееспособност следва да се разбира като включващо способността за предприемане на действия.
- (22) Държавите членки следва да могат също така да оправомощат своите компетентни органи, лица или организации да проверяват дали са изпълнени всички условия за учредяването на дружествата чрез допълнителен електронен контрол на идентификационните данни, дееспособността и законосъобразността. Тези проверки могат да включват, *inter alia*, видеоконференции или други онлайн средства, осигуряващи аудиовизуална връзка в реално време.
- (23) С цел да се осигури защита на всички лица, които влизат във взаимоотношения с дружествата, държавите членки следва да могат да предотвратяват измами или други злоупотреби, като отказват назначаването на управител или директор на дружество, като вземат предвид не само предходното поведение на това лице на тяхна територия, но когато националното право го предвижда — и информацията, предоставена от друга държава членка. Поради това държавите членки следва да могат да изискват информация от други държави членки. Отговорът може да се състои от информация за текущо лишаване от права или друга информация, която е от значение за лишаване от права в получената искането държава членка. Подобни искания за информация следва да могат да се отправят посредством системата за взаимно свързване на регистрите. В това отношение държавите членки следва да могат да избират как най-удачно да събират тази информация, например като получават съответната информация от всички регистри или други места, където тя се съхранява, в съответствие с националното си право или чрез създаване на специализирани регистри или специализирани отделения в търговските регистри. Когато е необходима допълнителна информация, например относно срока и основанията за лишаване от права, държавите членки следва да могат да я предоставят чрез всички налични системи за обмен на информация в съответствие с националното право. Настоящата директива обаче следва да не поражда задължение за изискването на такава информация във всички случаи. Освен това фактът, че им е позволено да вземат предвид информация за лишаване от права в друга държава членка, не следва да задължава държавите членки да признават текущо лишаване от права в други държави членки.

- (24) С цел да се гарантира защитата на всички лица, които влизат във взаимоотношения с дружества и клонове, и да се предотвратяват измами или други злоупотреби, е важно компетентните органи в държавите членки да могат да проверяват дали на лицето, което ще бъде назначено за управител или директор, не е наложена забрана да изпълнява функциите на управител или директор. За тази цел компетентните органи следва също така да знаят дали лицето е вписано в някой от регистрите, свързани с лишаването от права на управители и директори в други държави членки, чрез системата за взаимно свързване на търговските регистри. Регистрите, органите или лицата или организациите, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите, не следва да съхраняват такива лични данни по-дълго от необходимото, за да се оцени допустимостта на лицето, което ще бъде назначено за управител или директор. Може да бъде необходимо обаче тези субекти да съхраняват тази информация за по-дълъг срок за целите на евентуалния контрол на отрицателно решение. При всички случаи срокът на съхранение не следва да надвишава срока, определен в националните правила за съхранение на лични данни, свързани с учредяването на дружество или регистрацията на клон или свързаното с него подаване на документи и информация.
- (25) Задълженията, предвидени в настоящата директива, свързани с онлайн учредяването на дружества и онлайн регистрацията на клонове, следва да не засягат други несвързани с дружественото право формалности, които дружеството трябва да изпълни, за да започне да извършва дейност съгласно правото на Съюза и националното право.
- (26) Както при онлайн учредяването на дружества и онлайн регистрацията на клонове, с цел да се намалят разходите и тежестите за тях следва също така да бъде възможно през целия жизнен цикъл на дружествата подаването на документи и информация до националните регистри да се извършва изцяло онлайн. Същевременно държавите членки следва да могат да допускат документи и информация да се подават и по други начини, включително на хартиен носител. Освен това, информацията за дружеството следва да се оповести, след като до информацията е осигурен публичен достъп в националните регистри, тъй като сега те са взаимно свързани и осигуряват основен източник на подробна информация за потребителите. За да се избегне нарушаване на функционирането на съществуващите системи за оповестяване, държавите членки следва да могат да изберат да публикуват също така цялата или част от информацията за дружеството в официален вестник, като същевременно гарантират, че информацията се изпраща по електронен път от регистъра до този официален вестник. Настоящата директива не следва да засяга националните правила, свързани с правната стойност на регистъра и функциите на официалния вестник.
- (27) С цел да се улеснят начините, по които съхраняваната от националните регистри информация може да се търси и обменя с други системи, държавите членки следва да гарантират, че след изтичането на съответния срок за транспониране всички документи и информация, подадени до орган или до лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите, като част от онлайн процедурите, предвидени в настоящата директива, могат да бъдат съхранявани от регистрите в машинночитаем и позволяващ търсене формат или под формата на структурирани данни. Това означава, че форматът на файловете следва да бъде структуриран по такъв начин, че софтуерните приложения да могат лесно да идентифицират, разпознават и извличат конкретни данни и тяхната вътрешна структура. Изискването да се гарантира, че форматът на документите и данните позволява търсене, не следва да включва сканирани подписи или други данни, които не са подходящи за машинно четене. Тъй като за тази цел може да са необходими промени в съществуващите информационни системи на държавите членки, за това изискване следва да се предвиди по-дълъг срок на транспониране.
- (28) С цел намаляване на разходите, административната тежест и продължителността на процедурите за дружествата държавите членки следва да прилагат в областта на дружественото право принципа на еднократност, който е установен в Съюза, за което свидетелстват, *inter alia*, Регламент (ЕС) 2018/1724, Планът за действие за електронно управление на Европейската комисия или Декларацията от Талин относно електронното управление. Прилагането на принципа на еднократност означава, че от дружествата няма да се изисква да подават една и съща информация до публичните органи повече от веднъж. Така например, дружествата следва да не се налага да подават една и съща информация както до националния регистър, така и до официален вестник. Вместо това, регистърът следва да предава вече подадената информация директно на официалния вестник. По подобен начин, когато дадено дружество е учредено в една държава членка и иска да регистрира клон в друга държава членка, то следва да може да използва документите или информацията, които преди това са били подадени в някой регистър. Освен това, когато дадено дружество е учредено в една държава членка, но има клон в друга държава членка, то следва да може да подава данни за някои промени в свързаната с него информация само пред регистъра, в който дружеството е регистрирано, без да е необходимо да подава същата информация в регистъра, в който е регистриран клонът. Вместо това, информацията, като например промяна на фирмата или на седалището на дружеството, следва да се обменя по електронен път между регистъра, в който е регистрирано дружеството, и регистъра, в който е регистриран клонът на дружеството, чрез системата за взаимно свързване на регистрите.

- (29) За да се гарантира наличието на последователна и актуална информация за дружествата в Съюза и да се увеличи прозрачността, следва да бъде възможно взаимното свързване на регистрите да бъде използвано за обмен на информация за всички видове дружества, регистрирани в регистрите на държавите членки в съответствие с националното право. Държавите членки следва да имат възможност да предоставят електронни копия на наличните документи и информация за другите видове дружества и чрез тази система за взаимно свързване на регистрите.
- (30) В интерес на прозрачността и защитата на интересите на служителите, кредиторите и миноритарните акционери и за повишаване на доверието в бизнес сделките, включително в тези с презграничен характер, в рамките на единния пазар, е важно инвеститорите, заинтересованите страни, бизнес партньорите и държавните органи да могат лесно да получават достъп до информацията за дружествата. За да се повиши достъпността на тази информация, във всички държави членки повече информация следва да бъде поставяна на разположение безплатно. Тази информация следва да включва състоянието на дружеството и информация за неговите клонове в други държави членки, както и информация относно лицата, които в качеството си на орган или на членове на такъв орган към съответния момент имат право да представляват дружеството. Освен това таксата за получаване на копие от всички или от част от документите и информацията, оповестявани от дружеството, независимо дали на хартиен носител или по електронен път, не следва да надхвърля размера на административните разходи за тази услуга, включително разходите за разработване и поддръжка на регистрите, при условие че таксата не е несъразмерна по отношение на исканата информация.
- (31) Понастоящем държавите членки могат да установят точки за достъп по избор, свързани със системата за взаимно свързване на регистрите. Въпреки това Комисията не може да свързва други заинтересовани страни към системата за взаимно свързване на регистрите. За да могат други заинтересовани страни да се възползват от взаимното свързване на регистрите и да се гарантира, че техните системи съдържат точна, актуална и надеждна информация за дружествата, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да създава допълнителни точки за достъп. Тези точки за достъп следва да бъдат достъпни за системите, които Комисията или други институции, органи, служби или агенции на Съюза са разработили и ползват за изпълнение на административните си функции или с оглед спазване на разпоредбите на правото на Съюза.
- (32) За да се помогне на дружествата, установени на вътрешния пазар, да разширяват по-лесно стопанската си дейност през граница, следва те да могат да откриват и регистрират клонове в други държави членки онлайн. Ето защо държавите членки следва, както при дружествата, да осигурят възможност за онлайн регистрация на клоновете и за онлайн подаване на документи и информация, като по този начин допринесат за намаляването на разходите и същевременно на административната тежест и продължителността за изпълнение на формалностите при презгранично разширяване на стопанската дейност.
- (33) При регистрацията на клон на дружество, регистрирано в друга държава членка, държавите членки следва да могат да проверяват и определена информация за дружеството, като използват системата за взаимно свързване на регистрите. Освен това при закриване на клон в една държава членка нейният регистър следва да информира за това закриване държавата членка, в която е регистрирано дружеството, посредством системата за взаимно свързване на регистрите, като тази информация следва да бъде отразена и в двата регистъра.
- (34) За да се гарантира съответствие с правото на Съюза и националното право е необходимо да се заличи разпоредбата относно Комитета за връзка, който престана да съществува, и да се актуализират видовете дружества, посочени в приложения I и II към Директива (ЕС) 2017/1132.
- (35) С цел да се съобразят бъдещи промени в законодателството на държавите членки и в законодателството на Съюза по отношение на видовете дружества на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с актуализирането на списъците на видовете дружества, съдържащи се в приложения I, II и III към Директива (ЕС) 2017/1132. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложили в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽⁷⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (36) Разпоредбите на настоящата директива, включително задълженията за регистрация на дружествата, не засягат националното право в областта на данъчните мерки на държавите членки или на техните териториални или административни подразделения.

⁽⁷⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (37) Настоящата директива не следва да засяга правомощията на държавите членки да отхвърлят заявления за учредяване на дружества и регистрация на клонове в случай на измама или злоупотреба, както и действията им по разследване и правоприлагане, включително от страна на полицията или други компетентни органи. Други задължения съгласно правото на Съюза и националното право, включително такива, които възникват съгласно правилата за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и правилата относно действителните собственици, също следва да не бъдат засягани. Настоящата директива не засяга разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, съдържаща мерки за справяне с рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, и по-специално задълженията, свързани с прилагането на подходящи мерки за комплексна проверка на клиента при отчитане на риска и с идентификацията и регистрирането на действителния собственик на всеки новосъздаден субект в държавата членка на учредяване.
- (38) Настоящата директива следва да се прилага в съответствие със правото на Съюза за защита на данните и с принципите на защита на неприкосновеността на личния живот и защита на личните данни, предвидени в членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Всяко обработване на личните данни на физически лица съгласно настоящата директива следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾.
- (39) В съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾ беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който прие становище на 26 юли 2018 г.
- (40) Доколкото целта на настоящата директива, а именно да се осигурят повече цифрови решения за дружествата на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради нейния обхват и последици може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (41) Съгласно Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи ⁽¹¹⁾, държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че е обосновано да се представят такива документи.
- (42) Предвид сложността на промените, които е необходимо да бъдат внесени в националните системи, за да се постигне съответствие с разпоредбите на настоящата директива, и съществуващите в момента съществени различия между държавите членки по отношение на използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право, е целесъобразно да се предвиди, че държавите членки, които се сблъскват с особени трудности при транспонирането на определени разпоредби на настоящата директива, могат да уведомят Комисията за необходимостта от удължаване на срока до една година след края на съответния срок за въвеждането на промените. Държавите членки следва да посочат своите обективни причини да приложат това удължаване.
- (43) Комисията следва да извърши оценка на настоящата директива. Съгласно точка 22 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество тази оценка следва да се извършва въз основа на петте критерия – ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавена стойност, и следва да служи като основа за оценки на въздействието на евентуални по-нататъшни мерки. Държавите членки следва да съдействат за извършването на тази оценка, като предоставят на Комисията данните за това как функционира на практика онлайн учредяването на дружества, с които разполагат, например относно броя на онлайн учредяванията, броя на случаите, в които са използвани образци, или случаите, в които е било необходимо физическо присъствие, и средната продължителност на онлайн процедурите за учредяване и средните разходи за тях.

⁽⁸⁾ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (44) Следва да се събира информация, за да се оценят резултатите от настоящата директива спрямо целите, които се преследват с нея, и за оценката на законодателството в съответствие с точка 22 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
- (45) Поради това Директива (ЕС) 2017/1132 следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2017/1132

Директива (ЕС) 2017/1132 се изменя, както следва:

- 1) В член 1 след второ тире се вмъква следното тире:

„— правилата за онлайн учредяването на дружества, онлайн регистрацията на клонове и онлайн подаването на документи и информация от дружествата и клоновете,“.

- 2) В дял I заглавието на глава III се заменя със следното:

„Онлайн процедури (учредяване, регистрация и подаване на документи и информация), оповестяване и регистри“.

- 3) Член 13 се заменя със следното:

„Член 13

Обхват

Мерките за координиране, предвидени в настоящия раздел и в раздел 1А, се прилагат относно законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки, отнасящи се за видовете дружества, посочени в приложение II, и когато това е изрично посочено – за видовете дружества, посочени в приложения I и IIА.“

- 4) Вмъкват се следните членове:

„Член 13а

Определения

За целите на настоящата глава:

- 1) „средство за електронна идентификация“ означава средство за електронна идентификация съгласно определението в член 3, точка 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета (*);
- 2) „схема за електронна идентификация“ означава схема за електронна идентификация съгласно определението в член 3, точка 4 от Регламент (ЕС) № 910/2014;
- 3) „електронни средства“ означава електронно оборудване, използвано за обработване, включително цифрово компресиране, и съхраняване на данни, чрез което се изпраща първоначално и се получава информацията по местоназначение; тази информация се предава, съобщава и получава изцяло по начин, определен от държавите членки;

- 4) „учредяване“ означава целият процес на създаване на дружество в съответствие с националното право, включително съставянето на учредителните актове на дружествата и всички необходими действия за вписването на дружествата в регистъра;
- 5) „регистрация на клон“ означава процес, който води до оповестяване на документи и информация, свързани с новооткрит в държава членка клон;
- 6) „образец“ означава модел на учредителен акт на дружество, изготвен от държавите членки в съответствие с националното право, който се използва за онлайн учредяването на дружество в съответствие с член 13ж.

Член 13б

Признаване на средствата за идентификация за целите на онлайн процедурите

1. Държавите членки гарантират, че при онлайн процедурите, посочени в настоящата глава, заявителите, които са граждани на Съюза, могат да използват следните средства за електронна идентификация:

- a) средства за електронна идентификация, издадени в рамките на схема за електронна идентификация, одобрена от тяхната държава членка;
- б) средства за електронна идентификация, издадени в друга държава членка и признати за целите на трансграничното удостоверяване на автентичност съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

2. Държавите членки могат да откажат да признаят средства за електронна идентификация, когато нивата на осигуреност на средствата за електронна идентификация не съответстват на условията, установени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

3. Всички средства за идентификация, признати от държавите членки, са публично достъпни.

4. Когато това е обосновано от съображения, свързани с обществен интерес от предотвратяване на злоупотреби със самоличност или промени на самоличността, държавите членки, с цел идентификация на даден заявител, могат да вземат мерки, с които може да се изисква физическото присъствие на този заявител пред орган или пред лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите, посочени в настоящата глава, включително съставянето на учредителните актове на дружествата. Държавите членки гарантират, че физическото присъствие на заявител може да се изисква само в отделни случаи, когато има основания за съмнение за неистинска самоличност, и че всички други етапи на процедурата могат да бъдат извършени онлайн.

Член 13в

Общи разпоредби относно онлайн процедурите

1. Настоящата директива не засяга националното законодателство, което в съответствие с правните системи и правните традиции на държавите членки определя органите, лицата и организациите, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн учредяването на дружества, онлайн регистрацията на клонове и онлайн подаването на документи и информация.

2. Настоящата директива не засяга процедурите и изискванията, предвидени в националното право, включително тези, които са свързани с правните процедури за съставянето на учредителни актове, при условие че са възможни онлайн учредяването на дружество съгласно в член 13ж, онлайн регистрацията на клон съгласно член 28а, както и онлайн подаването на документи и информация съгласно членове 13й и 28б.

3. Настоящата директива не засяга изискванията на приложимото национално право относно автентичността, точността, надеждността, достоверността и подходящата правна форма на подадените документи и информация, при условие че са възможни онлайн учредяването съгласно в член 13ж, онлайн регистрацията съгласно член 28а, както и онлайн подаването на документи и информация съгласно членове 13й и 28б.

Член 13з

Такси за онлайн процедури

1. Държавите членки гарантират, че правилата относно таксите, приложими за онлайн процедурите, посочени в настоящата глава, са прозрачни и се прилагат по недискриминационен начин.

2. Всички такси за онлайн процедури, събирани от регистрите, посочени в член 16, не надвишават сумите, необходими за възстановяването на разходите за предоставянето на тези услуги.

Член 13д

Плащания

Когато за приключването на процедура, предвидена в настоящата глава, се изисква извършване на плащане, държавите членки гарантират, че това плащане може да бъде направено чрез широко достъпна онлайн платежна услуга, която може да бъде използвана за презгранични плащания, която позволява идентификацията на лицето, направило плащането, и която се предоставя от финансова институция или доставчик на платежни услуги, установени в държава членка.

Член 13е

Изисквания за предоставяне на информация

Държавите членки гарантират, че на регистрационните портали или уебсайтове, които са достъпни чрез единната цифрова платформа, е достъпна сбита и лесна за използване информация, която се предоставя безплатно и най-малко на език, който в голяма степен се разбира от възможно най-широк кръг трансгранични потребители, с цел да се подпомогне учредяването на дружества и регистрацията на клонове. Информацията включва най-малко следното:

- а) правила за учредяването на дружества, включително онлайн процедурите, посочени в членове 13ж и 13й, и изискванията във връзка с използването на образци и на други учредителни документи, идентификацията на лица, използването на езици и приложимите такси;
- б) правила за регистрацията на клонове, включително онлайн процедури, посочени в членове 28а и 28б, и изискванията във връзка с документите за регистрация, идентификацията на лица и използването на езици;
- в) описание на приложимите правила за членство в административните, управителните и надзорните органи на дружествата, включително правилата за лишаване от права на управителите и директорите, и правилата за органите или организациите, отговорни за съхраняване на информацията за управителите и директорите, които са лишени от права;
- г) описание на правомощията и отговорностите на административните, управителните и надзорните органи на дружествата, включително правата да представляват дружествата в отношенията с трети лица.

(*) Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).“

5) В дял I, глава III се вмъква следният раздел:

„Раздел 1А

Онлайн учредяване, онлайн подаване на документи и информация и оповестяване

Член 13ж

Онлайн учредяване на дружества

1. Държавите членки гарантират, че онлайн учредяването на дружества може да се извършва изцяло онлайн, без да е необходимо заявителите да се явяват лично пред орган или пред лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн учредяването на дружества, включително да съставят учредителните актове на дружествата, при спазване на разпоредбите на член 13б, параграф 4 и параграф 8 от настоящия член.

Държавите членки могат обаче да решат да не въвеждат процедури за онлайн учредяване за видовете дружества, различни от изброените в приложение IIА.

2. Държавите членки приемат подробни правила за онлайн учредяването на дружества, включително правила относно използването на образците, посочени в член 13з, и относно документите или информацията, които се изискват за учредяването на дружество. С тези правила държавите членки осигуряват и възможност онлайн учредяването да се извършва чрез подаването на документи или информация в електронна форма, включително електронни копия на документите и информацията, посочени в член 16а, параграф 4.

3. С правилата, посочени в параграф 2, се уреждат най-малко:

- а) процедурите за гарантиране, че заявителите разполагат с необходимата дееспособност и имат право да представляват дружеството;
- б) средствата за идентификация на заявителите в съответствие с член 13б;
- в) изискванията за заявителите да използват удостоверителните услуги, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014;
- г) процедурите за проверка на законосъобразността на предмета на дейност на дружеството, доколкото такива проверки са предвидени в националното право;
- д) процедурите за проверка на законосъобразността на фирмата на дружеството, доколкото тези проверки са предвидени в националното право;
- е) процедурите за проверка на назначаването на управители и директори.

4. С правилата, посочени параграф 2 могат, по-специално, да бъдат уредени също така:

- а) процедурите за гарантиране на законосъобразността на учредителните актове, включително проверка за правилното използване на образците;
- б) последиците от лишаването от права на управители и директори, извършено от компетентен орган на някоя държава членка;
- в) функциите на нотариусите или други лица или организации, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн учредяването на дружество;
- г) изключването на онлайн учредяването, в случай че дяловият капитал на дружеството е внесен под формата на апортни вноски.

5. Държавите членки не обвързват онлайн учредяването на дружествата с условие за получаване на лиценз или разрешение преди регистрацията на дружеството, освен когато това условие е абсолютно необходимо за упражняването на надлежащия контрол върху определени дейности, предвиден в националното право.

6. Държавите членки гарантират, че когато като част от процедурата по учредяване на дружеството се изисква внасяне на дяловия капитал, вноската може да се направи онлайн по банкова сметка в банка, извършваща дейност в Съюза, при спазване на член 13д. Държавите членки гарантират също така, че доказателствата за извършването на тези плащания също могат да се представят онлайн.

7. Държавите членки гарантират, че онлайн учредяването се извършва в срок от пет работни дни, когато дружество се учредява само от физически лица и тези лица използват образците, посочени в член 13з, или в срок от десет работни дни — в останалите случаи, считано от настъпването на по-късното от следните събития:

- а) датата на изпълнението на всички формалности, изисквани за онлайн учредяването, включително получаването на всички документи и информация, в съответствие с националното право, от страна на орган или на лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия по учредяването на дружеството;
- б) датата на плащането на таксата за регистрация, плащането в брой за дяловия капитал или внасянето на дяловия капитал под формата на апортна вноска съгласно предвиденото в националното право.

Когато не е възможно процедурата да бъде приключена в сроковете, посочени в настоящия параграф, държавите членки гарантират, че заявителят се уведомява за причините за забавянето.

8. Когато това е обосновано от съображения, свързани с обществения интерес от гарантиране на спазването на правилата относно дееспособността и относно правата на заявителите да представляват дружеството, всеки орган или всяко лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия по онлайн учредяването на дружествата, включително съставянето на учредителните актове, могат да изискат физическото присъствие на заявителя. Държавите членки гарантират, че в такива случаи физическото присъствие на заявителя може да се изисква само в отделни случаи, когато са налице основания за съмнение за нарушение на правилата, посочени в параграф 3, буква а). Държавите членки гарантират, че въпреки това всички други етапи на процедурата могат да бъдат извършени онлайн.

Член 13з

Образци за онлайн учредяването на дружества

1. Държавите членки осигуряват достъп до образците за видовете дружества, изброени в приложение ПА, чрез порталите за регистрация или уебсайтовете, които са достъпни чрез единната цифрова платформа. Държавите членки могат също така да осигурят онлайн образци за учредяването на други видове дружества.

2. Държавите членки гарантират, че образците, посочени параграф 1 от настоящия член, могат да се използват от заявителите като част от процедурата за онлайн учредяване, посочена в член 13ж. Когато образците се използват от заявителите в съответствие с правилата, посочени в член 13ж, параграф 4, буква а), се счита, че е изпълнено предвиденото в член 10 изискване за съставяне и заверка на учредителните актове на дружествата в надлежна правна форма, когато не е предвиден предварителен административен или съдебен контрол.

Настоящата директива не засяга предвидени в националното право изисквания за определена правна форма за съставянето на учредителните актове, при условие че е възможно онлайн учредяването, посочено в член 13ж.

3. Държавите членки предоставят образците най-малкото на официален език на Съюза, който в голяма степен се разбира от възможно най-широк кръг трансгранични потребители. Наличието на образци на езици, различни от официалния език или езици на съответната държава членка, е само с информационна цел, освен ако тази държава членка не реши, че е възможно да се учреди дружество и чрез използването на образци на тези други езици.

4. Съдържанието на образците се урежда от националното право.

Член 13и

Управители и директори, лишени от права

1. Държавите членки гарантират, че са въвели правила относно лишаването от права на управителите и директорите. Тези правила предвиждат, *inter alia*, възможността да се вземе предвид всяко текущо лишаване от права или информация, която е от значение за лишаване от права в друга държава членка. За целите на настоящия член понятието „управител или директор“ включва най-малко лицата, посочени в член 14, буква г), подточка i).

2. Държавите членки могат да изискват лицата, които кандидатстват за длъжността управител или директор, да декларират дали са им известни обстоятелства от какъвто и да било характер, които биха могли да доведат до лишаване от права в съответната държава членка.

Държавите членки могат да откажат назначаването на дадено лице за управител или директор на дружество, ако към този момент лицето е лишено от правото да заема длъжността управител или директор в друга държава членка.

3. Държавите членки гарантират, че са в състояние да отговорят на искане от друга държава членка за информация от значение за лишаването от права на управители и директори съгласно правото на запитаната държава членка.

4. За да отговорят на искането, посочено в параграф 3 от настоящия член, държавите членки предприемат най-малко необходимите мерки, за да гарантират, че са в състояние да предоставят незабавно информация за това дали дадено лице е лишено от права или е вписано в някой от техните регистри, съдържащ информация от значение за лишаването от права на управители и директори, чрез системата, посочена в член 22. Държавите членки могат също така да обменят допълнителна информация, например относно срока и основанията за лишаване от права. Посоченият обмен на информация се урежда от националното право.

5. Комисията приема подробни правила и технически подробности за обмена на информацията, посочена в параграф 4 от настоящия член чрез актовете за изпълнение, посочени в член 24.

6. Параграфи 1 — 5 от настоящия член се прилагат *mutatis mutandis*, когато дружество подава в регистъра, посочен в член 16, информация относно назначаването на нов управител или директор.

7. Личните данни на лицата, посочени в настоящия член, се обработват в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и националното право, за да се даде възможност на органа или на лицето или организацията, оправомощени съгласно националното право, да оценяват необходимата информация, свързана с лишаването от права на дадено лице да заема длъжността управител или директор с цел предотвратяване на измами и други злоупотреби и гарантиране на защита за всички лица, които влизат във взаимоотношения с дружествата или клоновете.

Държавите членки гарантират, че регистрите, посочени в член 16, и органите или лицата или организациите, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с онлайн процедурите, не съхраняват личните данни, предавани за целите на настоящия член, за по-дълъг от необходимия срок, и във всеки случай не ги съхраняват за срок, по-дълъг от срока, през който се съхраняват личните данни, необходими за учредяването на дружество, регистрация на клон или подаването на документи и информация от дружество или клон.

Член 13й

Онлайн подаване на документи и информация за дружествата

1. Държавите членки гарантират, че документите и информацията, посочени в член 14, както и данни за всяка промяна в тях могат да бъдат подадени онлайн в регистъра в срока, определен в правото на държавата членка, в която е регистрирано дружеството. Държавите членки гарантират, че това може да бъде извършено изцяло онлайн, без да е необходимо заявителите да се явяват лично пред орган, или пред лице или организация, оправомощени от националното право да извършват действия, свързани с подаването на документи и информация онлайн, при спазване на разпоредбите на член 13б, параграф 4 и, когато е приложимо, на член 13ж, параграф 8.

2. Държавите членки гарантират, че произходът и целостта на документите, подадени онлайн, могат да се проверят по електронен път.
 3. Държавите членки могат да изискват някои или всички дружества да подават онлайн някои или всички документи и информация, посочени в параграф 1.
 4. Член 13ж, параграфи 2 — 5 се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на онлайн подаването на документи и информация.
 5. Държавите членки могат да продължат да допускат подаването на документи и информация във форми, различни от посочените в параграф 1, включително чрез електронен или хартиен носител, от дружества, от нотариуси или от други лица или организации, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с подаването на документи и информация в такива форми.“
- б) Член 16 се заменя със следното:

„Член 16

Оповестяване в регистъра

1. Във всяка държава членка се образува дело в централен, търговски или дружествен регистър („регистърът“) за всяко дружество, регистрирано там.

Държавите членки гарантират, че дружествата имат европейски единен идентификационен код (ЕЕИК), посочен в точка 8 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/884 на Комисията (*), който дава възможност за недвусмисленото им идентифициране при обмена на съобщения между регистрите, извършван чрез системата за взаимно свързване на регистрите, създадена в съответствие с член 22 („система за взаимно свързване на регистрите“). Този единен идентификационен код се състои най-малкото от елементи, които позволяват да се установи държавата членка на регистъра, първоначалният национален регистър и номерът на дружеството в този регистър, и доколкото е целесъобразно — други характеристики, с цел избягване на грешки при идентифицирането.

2. Всички документи и информация, които подлежат на оповестяване в съответствие с член 14, се съхраняват в делото, посочено в параграф 1 от настоящия член, или се вписват директно в регистъра, а предметът на вписванията в регистъра се отбелязва в делото.

Всички документи и информация, посочени в член 14, независимо от носителя, на който са подадени, се съхраняват в делото в регистъра или се въвеждат директно в него в електронна форма. Държавите членки гарантират, че регистърът във възможно най-кратки срокове преобразува в електронна форма всички документи и информация, които са подадени на хартиен носител.

Държавите членки гарантират, че регистърът преобразува в електронна форма документите и информацията, посочени в член 14 и подадени на хартиен носител преди 31 декември 2006 г., ако е получено заявление за оповестяване по електронен път.

3. Държавите членки гарантират, че оповестяването на документите и информацията, посочени в член 14, се извършва чрез осигуряване на публичен достъп до тях в регистъра. Наред с това, държавите членки могат да изискват някои или всички документи и информация да се публикуват в определен за тази цел официален вестник или чрез също толкова ефективни средства. Тези средства включват най-малко използването на система, чрез която публикуваните документи или информация могат да бъдат достъпни в хронологичен ред на централна електронна платформа. В такива случаи регистърът осигурява изпращането по електронен път на документите и информацията от регистъра до официалния вестник или до централната електронна платформа.

4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да се избегнат несъответствия между съдържанието на регистъра и на делото.

Държавите членки, които изискват публикуване на документи и информация в официален вестник или на централна електронна платформа, предприемат необходимите мерки, за да избегнат несъответствия между оповестеното в съответствие с параграф 3 и публикуваното в официалния вестник или на платформата.

В случай на несъответствия по настоящия член документите и информацията, достъпни в регистъра, имат предимство.

5. Дружеството може да противопостави документите и информацията, посочени в член 14, на трети лица само след оповестяването им по реда на параграф 3 от настоящия член, освен ако не успее да докаже, че те са били известни на третите лица.

Въпреки това, по отношение на сделки, извършени преди 16-ия ден след оповестяването, документите и информацията не могат да се противопоставят на трети лица, които успеят да докажат, че им е било невъзможно да узнаят за тях.

Третите лица винаги могат да се позовават на всички документи и информация, по отношение на които все още не са извършени формалностите по оповестяването, освен ако липсата на оповестяване не е пречка за пораждането на последиците, целени с тези документи или информация.

6. Държавите членки гарантират, че всички документи и информация, подадени в рамките на учредяването на дружество, регистрацията на клон или подаването на документи или информация от дружество или клон, се съхраняват от регистрите в машинночитим и позволяващ търсене формат или под формата на структурирани данни.

(*) Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/884 на Комисията от 8 юни 2015 г. за установяване на техническите спецификации и процедури, необходими за Системата за взаимно свързване на регистрите, създадена с Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 144, 10.6.2015 г., стр. 1).“

7) Въмква се следният член:

„Член 16а

Достъп до оповестена информация

1. Държавите членки гарантират, че въз основа на подадено до регистъра искане могат да бъдат получени копия от всички или част от документите и информацията, посочени в член 14, като искането може да се подаде на хартиен носител или по електронен път.

Държавите членки могат обаче да решат, че определени видове или части от документи и информация, които са били подадени на хартиен носител на или преди 31 декември 2006 г., не могат да бъдат получени по електронен път, ако между датата на подаването им и датата на подаване на искането е изтекъл определен срок. Този срок не може да бъде по-кратък от 10 години.

2. Таксата за получаване на копие от всички или част от документите и информацията, посочени в член 14, независимо дали на хартиен носител или по електронен път, не надхвърля размера на административните разходи за тази услуга, включително разходите за разработване и поддръжка на регистрите.

3. Предоставените на заявителя електронни копия и копия на хартиен носител се заверяват с „вярно с оригинала“, освен ако заявителят не се откаже от тази заверка.

4. Държавите членки гарантират, че автентичността на предоставяните от регистъра електронни копия и извлечения от документи и информация е удостоверена чрез удостоверителни услуги, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014, с цел да се гарантира, че електронните копия и извлечения са предоставени от регистъра и че съдържанието им е вярно копие на документа, съхраняван от регистъра, или че съответства на информацията, съдържаща се в него.“

8) В член 17 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират осигуряването на актуална информация, с която се поясняват разпоредбите на националното право, съгласно които трети лица могат да се позовават на информацията и всеки от видовете документи, посочени в член 14, в съответствие с член 16, параграфи 3, 4 и 5.“

9) Член 18 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

„1. Публичен достъп до електронни копия на документите и информацията, посочени в член 14, се осигурява и чрез системата за взаимно свързване на регистрите. Държавите членки могат също така да предоставят достъп до документи и информация, посочени в член 14, отнасящи се за видове дружества, различни от изброените в приложение II.“

б) в параграф 3 буква а) се заменя със следното:

„а) документите и информацията по член 14, включително за видове дружества, различни от изброените в приложение II, когато държавите членки са предоставили достъп до тези документи.“

10) Член 19 се заменя със следното:

„Член 19

Такси за достъп до документи и информация

1. Таксите за получаване на документите и информацията по член 14 чрез системата за взаимно свързване на регистрите не надхвърлят размера на административните разходи за тази услуга, включително разходите за разработване и поддръжка на регистрите.

2. Държавите членки гарантират, че чрез системата за взаимно свързване на регистрите се осигурява безплатен достъп най-малко до следната информация и документи:

а) фирмата или фирмите и правната форма на дружеството;

б) седалището на дружеството и държавата членка, в която е регистрирано;

в) регистрационния номер на дружеството и неговия ЕЕИК;

г) данните за уебсайта на дружеството, ако тези данни са вписани в националния регистър;

д) състоянието на дружеството, например когато е закрито, заличено от регистъра, ликвидирано или прекратено, икономически активно или неактивно съгласно определението в националното право, доколкото тази информация е вписана в националните регистри;

е) предмета на дейност на дружеството, когато той е вписан в националния регистър;

ж) данните на всички лица, които, в качеството си на орган или на членове на орган, към съответния момент са упълномощени от дружеството да го представляват в отношенията му с трети лица и в съдебни производства, и информацията относно това дали лицата, упълномощени да представляват дружеството, могат да действат поотделно или са задължени да действат заедно;

з) информацията за всички клонове, които дружеството е открило в друга държава членка, включително фирмата, регистрационния номер, ЕЕИК и държавата членка, в която е регистриран клонът.

3. Обменът на информация чрез системата за взаимно свързване на регистрите е безплатен за регистрите.
4. Държавите членки могат да решат, че информацията, посочена в букви г) и е), се предоставя безплатно само на органите на други държави членки.“
- 11) Член 20, параграф 3 се заличава.
- 12) Член 22 се изменя, както следва:
- а) в параграф 4 се добавя следната алинея:
- „Комисията също може да създава точки за достъп по избор до системата за взаимно свързване на регистрите. Тези точки за достъп представляват системи, които Комисията или други институции, органи, служби или агенции на Съюза са разработили и ползват за изпълнение на административните си функции или с оглед спазване на разпоредбите на правото на Съюза. Комисията без забавяне уведомява държавите членки за създаване на такива точки за достъп и за съществените промени, свързани с тяхната работа.“;
- б) параграф 5 се заменя със следното:
- „5. Достъпът до информацията от системата за взаимно свързване на регистрите се осигурява чрез портала и чрез точките за достъп по избор, създадени от държавите членки и Комисията.“
- 13) Член 24 се изменя, както следва:
- а) буква г) се заменя със следното:
- „г) техническите спецификации, определящи методите за обмен на информация между регистъра на дружеството и регистъра на клона съгласно членове 20, 28а, 28в, 30а и 34;“
- б) буква д) се заменя със следното:
- „д) подробния списък с данни, които се предават за целите на обмена на информация между регистрите съгласно членове 20, 28а, 28в, 30а, 34 и 130;“
- в) буква н) се заменя със следното:
- „н) процедурата и техническите изисквания за свързването на точките за достъп по избор към платформата съгласно член 22;“
- г) добавя се следната буква:
- „о) подробните правила и техническите подробности за обмена между регистрите на информацията, посочена в член 13и.“;
- д) в края на члена се добавя следната алинея:
- „Комисията приема актовете за изпълнение съгласно букви г), д), н) и о) до 1 февруари 2021 г.“

14) В дял I, глава III, раздел 2 заглавието се заменя със следното:

„Правила за регистрацията и оповестяване, приложими по отношение на клонове на дружества от други държави членки“.

15) В дял I, глава III, раздел 2 се вмъкват следните членове:

„Член 28а

Онлайн регистрацията на клонове

1. Държавите членки гарантират, че регистрацията в една държава членка на клон на дружество, уредено от правото на друга държава членка, може да се извършва изцяло онлайн, без да е необходимо заявителите да се явяват лично пред орган или пред друго лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия във връзка със заявленията за регистрацията на клонове, при спазване на член 13б, параграф 4 и, *mutatis mutandis*, член 13ж, параграф 8.

2. Държавите членки приемат подробни правила за онлайн регистрацията на клонове, включително правила относно документите и информацията, които се изисква да бъдат подадени до компетентния орган. С тези правила държавите членки осигуряват и възможност онлайн регистрацията да се извършва чрез подаване на информация или документи в електронна форма, включително електронни копия на документите и информацията, посочени в член 1ба, параграф 4, или чрез използване на информацията или документите, подадени по-рано пред регистър.

3. С правилата, посочени в параграф 2, се уреждат най-малко:

- а) процедурата за гарантиране, че заявителите разполагат с необходимата дееспособност и че имат право да представяват дружеството;
- б) средствата за идентификация на лицето или лицата, регистриращи клона, или на техните представители;
- в) изискванията заявителите да използват удостоверителните услуги, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014.

4. С правилата, посочени в параграф 2, могат да бъдат уредени също така процедури за:

- а) проверка на законосъобразността на предмета на дейност на клона;
- б) проверка на законосъобразността на фирмата на клона;
- в) проверка на законосъобразността на документите и информацията, подадени за целите на регистрацията на клона;
- г) определяне на функциите на нотариусите или други лица или организации, участващи в процеса на регистрацията на клона съгласно приложимото национално право.

5. При регистрацията на клон на дружество, установено в друга държава членка, държавите членки могат да проверяват информацията за дружеството, като използват системата за взаимно свързване на регистрите.

Държавите членки не обвързват онлайн регистрацията на клон с условие за получаване на лиценз или разрешение преди регистрацията на клона, освен когато това условие е абсолютно необходимо за упражняване на надлежащия контрол върху определени дейности, предвиден в националното право.

6. Държавите членки гарантират, че онлайн регистрацията на клон се извършва в срок от 10 работни дни, считано от изпълнението на всички формалности, включително получаването на всички изисквани документи и информация, в съответствие с националното право, от страна на органа или на лицето или организацията, оправомощени съгласно националното право да извършват действия по регистрацията на клонове.

Когато не е възможно клонът да бъде регистриран в сроковете, посочени в настоящия параграф, държавите членки гарантират, че заявителят се уведомява за причините за забавянето.

7. След регистрацията на клон на дружество, учредено съгласно правото на друга държава членка, регистърът на държавата членка, в която е регистриран клонът, уведомява за регистрацията на клона държавата членка, в която е регистрирано дружеството, чрез системата за взаимно свързване на регистрите. Държавата членка, в която е регистрирано дружеството, потвърждава получаването на това уведомление и отбелязва незабавно информацията в своя регистър.

Член 28б

Онлайн подаване на документи и информация за клоновете

1. Държавите членки гарантират, че документите и информацията, посочени в член 30, както и данни за всяка промяна в тях могат да бъдат подадени онлайн в срока, определен в правото на държавата членка, в която е установен клонът. Държавите членки гарантират, че това може да бъде извършено изцяло онлайн, без да е необходимо заявителят да се явяват лично пред орган или пред лице или организация, оправомощени съгласно националното право да извършват действия, свързани с подаването на документи и информация онлайн, при спазване на разпоредбите на член 13б, параграф 4 и, *mutatis mutandis*, на член 13ж, параграф 8.

2. Член 28а, параграфи 2 — 5 се прилага *mutatis mutandis* по отношение на онлайн подаването на документи и информация за клонове.

3. Държавите членки могат да изискват някои или всички документи и информация, посочени в параграф 1, да бъдат подавани само онлайн.

Член 28в

Закриване на клонове

Държавите членки гарантират, че при получаване на документите и информацията, посочени в член 30, параграф 1, буква з), регистърът на държавата членка, в която е регистриран клон на дружество, информира за закриването на клона регистъра на държавата членка, в която е регистрирано дружеството, както и за заличаването от регистъра, като използва системата за взаимно свързване на регистрите. Регистърът на държавата членка на дружеството потвърждава получаването на това уведомление също чрез тази система и без забавяне отбелязва информацията.“

16) Въмква се следният член:

„Член 30а

Промени в документите и информацията на дружеството

Държавата членка, в която е регистрирано дружеството, уведомява без забавяне държавата членка, в която е регистриран клон на дружеството, като използва системата за взаимно свързване на регистрите, когато са подадени данни за промяна по отношение на някое от следните обстоятелства:

- а) фирмата на дружеството;
- б) седалището на дружеството;
- в) регистрационния номер на дружеството в регистъра;
- г) правната форма на дружеството;
- д) документите и информацията, посочени в член 14, букви г) и е).

При получаване на уведомлението по първа алинея от настоящия член, регистърът, в който е регистриран клонът, потвърждава чрез системата за взаимно свързване на регистрите получаването на уведомлението и актуализира без забавяне документите и информацията, посочени в член 30, параграф 1.“

17) В член 31 се добавя следната алинея:

„Държавите членки могат да предвидят, че задължителното оповестяване на счетоводни документи съгласно член 30, параграф 1, буква ж) може да се счита за изпълнено с извършването на оповестяването съгласно член 14, буква е) в регистъра на държавата членка, в която дружеството е регистрирано.“

18) Член 43 се заличава.

19) Член 161 се заменя със следното:

„Член 161

Защита на данните

Обработването на всички лични данни в контекста на настоящата директива се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.“

20) Въмква се следният член:

„Член 162а

Изменения на приложенията

Държавите членки уведомяват незабавно Комисията за всички промени на видовете дружества с ограничена отговорност, предвидени в националното им право, които могат да засегнат съдържанието на приложения I, II и III.

На Комисията се предоставя правомощието, когато бъде уведомена от държава членка съгласно първа алинея от настоящия член, да актуализира чрез делегирани актове в съответствие с член 163 списъците на видовете дружества, съдържащи се в приложения I, II и III, в съответствие с информацията, посочена в първа алинея от настоящия член.“

21) Член 163 се заменя със следното:

„Член 163

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 25, параграф 3 и член 162а, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от 31 юли 2019 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 25, параграф 3 и член 162а, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощие. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 25, параграф 3 или член 162а, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

22) В приложение I двадесет и седмо тире се заменя със следното:

„— в Швеция:

publikt aktiebolag;“.

23) В приложение II, двадесет и седмо тире се заменя със следното:

„— в Швеция:

privat aktiebolag

publikt aktiebolag;“.

24) Въмква се приложение IIА, съдържащо се в приложението към настоящата директива.

Член 2

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 1 август 2021 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Независимо от параграф 1 от настоящия член, държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, точка 5 от настоящата директива, по отношение на член 13и и член 13й, параграф 2, и с член 1, точка 6 от настоящата директива, по отношение на член 16, параграф 6 от Директива (ЕС) 2017/1132, до 1 август 2023 г.

3. Чрез дерогация от параграф 1, държавите членки, които срещат особени трудности при транспонирането на настоящата директива, имат право на удължаване до една година на предвидения в параграф 1 срок. Те посочват обективни причини за необходимостта от такова удължаване. Държавите членки уведомяват Комисията за намерението си да приложат такова удължаване до 1 февруари 2021 г.

4. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

5. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Докладване, преглед и събиране на данни

1. Не по-късно от 1 август 2024 г. или, когато някоя държава членка използва дерогацията, предвидена в член 2, параграф 3, не по-късно от 1 август 2025 г. Комисията извършва оценка на разпоредбите, въведени с настоящата директива в Директива (ЕС) 2017/1132, и представя пред Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад с направените констатации, освен по отношение на разпоредбите, посочени в член 2, параграф 2, за които оценката и докладът се изготвят не по-късно от 1 август 2026 г.

Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на докладите, по-специално като предоставят данни за броя на онлайн регистрациите и свързаните с тях разходи.

2. В доклада на Комисията се оценяват, *inter alia*, следните въпроси:
- а) практическата възможност за изцяло онлайн регистрация на видовете дружества, различни от изброените в приложение ПА;
 - б) практическата възможност държавите членки да въведат образци за всички видове дружества с ограничена отговорност и необходимостта и практическата възможност да се въведе хармонизиран образец в целия Съюз, който да бъде използван от всички държави членки за видовете дружества, изброени в приложение ПА;
 - в) практическия опит при прилагането на правилата за лишаване от права на управители и директори, посочени в член 13и;
 - г) методите за онлайн подаване на документи и информация и за онлайн достъп, включително и използването на приложно-програмни интерфейси;
 - д) необходимостта и практическата възможност да се осигури безплатен достъп до повече информация от предвидената в член 19, параграф 2, както и да се осигури безпрепятствен достъп до тази информация;
 - е) необходимостта и практическата възможност за по-широко прилагане на принципа на еднократност.
3. Докладът се придружава, ако е целесъобразно, от предложения за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132.
4. С оглед извършването на надеждна оценка на разпоредбите, въведени с настоящата директива в Директива (ЕС) 2017/1132, държавите членки събират данни за начина, по който онлайн учредяването функционира на практика. Обикновено тази информация следва да включва броя на онлайн учредяванията, броя на случаите, в които са използвани образци или в които се е изисквало физическо присъствие, и средната продължителност и разходи за онлайн учредяването. Те съобщават тази информация на Комисията два пъти, не по-късно от две години след датата на транспониране.

Член 4

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

A. TAJANI

За Съвета

Председател

G. CIAMBA

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ II

**ВИДОВЕ ДРУЖЕСТВА,
ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕНОВЕ 13, 13е, 13ж, 13з и 162а**

— в Белгия:

société privée à responsabilité limitée/besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

société privée à responsabilité limitée unipersonnelle/Eenpersoons besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;

— в България:

дружество с ограничена отговорност,

еднолично дружество с ограничена отговорност;

— в Чешката република:

společnost s ručením omezeným;

— в Дания:

Anpartsselskab;

— в Германия:

Gesellschaft mit beschränkter Haftung;

— в Естония:

osühistik;

— в Ирландия:

private company limited by shares or by guarantee/cuideachta phríobháideach faoi theorainn scaireanna nó ráthaíochta,

designated activity company/cuideachta ghníomhaíochta ainmnithe;

— в Гърция:

εταιρεία περιορισμένης ευθύνης,

ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία;

— в Испания:

sociedad de responsabilidad limitada;

— във Франция:

société à responsabilité limitée,

entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée,

société par actions simplifiée,

société par actions simplifiée unipersonnelle;

— в Хърватия:

društvo s ograničenom odgovornošću,

jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću;

— в Италия:

società a responsabilità limitata,

società a responsabilità limitata semplificata;

— в Кипър:

ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή/και με εγγύηση;

— в Латвия:

sabiedrība ar ierobežotu atbildību;

— в Литва:

uždaroji akcinė bendrovė;

— в Люксембург:

société à responsabilité limitée;

— в Унгария:

korlátolt felelősségű társaság;

— в Малта:

private limited liability company/kumpannija privata;

— в Нидерландия:

besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;

— в Австрия:

Gesellschaft mit beschränkter Haftung;

— в Польша:

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;

— в Португалия:

sociedade por quotas;

— в Румъния:

societate cu răspundere limitată;

- в Словения:
družba z omejeno odgovornostjo;
 - в Словакия:
spoločnosť s ručením obmedzeným;
 - във Финландия:
yksityinen osakeyhtiö/privat aktiebolag;
 - в Швеция:
privat aktiebolag;
 - в Обединеното кралство:
private company limited by shares or guarantee.“
-

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1152 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 20 юни 2019 година****за прозрачни и предвидими условия на труд в Европейския съюз**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 153, параграф 2, буква б) във връзка с член 153, параграф 1, буква б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В член 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз се предвижда, че всеки работник има право на условия на труд, които опазват неговото здраве и сигурност и зачитат достойнството му, на ограничаване на максималната продължителност на труда, на периоди на дневна и седмична почивка, както и на платен годишен отпуск.
- (2) В принцип № 5 от Европейският стълб на социалните права, провъзгласен в Гьотеборг на 17 ноември 2017 г. се предвижда, че независимо от вида и продължителността на трудовото правоотношение работниците имат право на справедливо и равно третиране по отношение на условията на труд и достъпа до социална закрила и обучение и че преходът към безсрочни форми на заетост трябва да бъде насърчаван; че в съответствие със законовите разпоредби и колективните споразумения трябва да бъде гарантирана необходимата гъвкавост за работодателите, за да могат бързо да се адаптират към промените в икономическите условия; че новите форми на труд, които осигуряват качествени условия, както и предприемачеството и самостоятелната заетост, трябва да бъдат насърчавани и че професионалната мобилност трябва да се улеснява; че трудовите правоотношения, които водят до несигурни условия на труд, трябва да се предотвратяват, включително чрез забрана на злоупотребата с нетипични договори, и че изпитателният срок трябва да бъде с разумна продължителност.
- (3) В принцип № 7 от Европейския стълб на социалните права се предвижда, че работниците имат право да бъдат информирани писмено при наемането на работа за своите права и задължения, произтичащи от трудовите правоотношения, включително за изпитателния срок; че преди уволнение работниците имат право да бъдат информирани за причините и да получат предизвестие в разумен срок; и че те имат право на достъп до ефективно и безпристрастно разрешаване на спорове и, в случай на неоснователно уволнение, правото на правна защита, включително подходящо обезщетение.

⁽¹⁾ ОВ С 283, 10.8.2018 г., стр. 39.

⁽²⁾ ОВ С 387, 25.10.2018 г., стр. 53.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 юни 2019 г.

- (4) След приемането на Директива 91/533/ЕИО ⁽⁴⁾ пазарите на труда претърпяха дълбоки промени, дължащи се на демографското развитие и цифровизацията, което доведе до създаването на нови форми на заетост, които подпомогнаха иновациите, създаването на работни места и растежа на пазара на труда. Някои нови форми на заетост се различават значително от традиционните трудови правоотношения, що се отнася до тяхната предвидимост, като създават несигурност относно приложимите права и социалната закрила на засегнатите работници. Ето защо в тази променяща се сфера на труда е все по-необходимо работниците да разполагат с пълна информация за основните си условия на труд, която следва да им се предоставя своевременно и в писмена форма, до която работниците имат лесен достъп. За да се изготви подходяща рамка за развитието на нови форми на заетост, на работниците в Съюза следва да се предоставят редица нови минимални права, целяйки насърчаването на сигурността и предвидимостта на трудовите правоотношения, като същевременно се постигне положително сближаване между държавите членки и се запази гъвкавостта на пазара на труда.
- (5) Съгласно Директива 91/533/ЕИО по-голямата част от работниците в Съюза имат правото да получават информация в писмена форма относно своите условия на труд. Директива 91/533/ЕИО обаче не се прилага за всички работници в Съюза. Освен това се появиха пропуски в защитата във връзка с новите форми на заетост, до които доведе развитието на пазара на труда от 1991 г. насам.
- (6) Ето защо на равнището на Съюза следва да се определят минимални изисквания за предоставяне на информация по основните аспекти на трудовото правоотношение и условията на труд, които се прилагат за всеки работник, за да се гарантира на всички работници в Съюза подходяща степен на прозрачност и предвидимост по отношение на условията им на труд, като същевременно се поддържа разумна гъвкавост на нестандартната заетост, така че да се запазят ползите от нея за работниците и работодателите.
- (7) В съответствие с член 154 от Договора за функционирането на Европейския съюз, Комисията предприе двуетапна консултация със социалните партньори относно подобряването на обхвата и ефективността на Директива 91/533/ЕИО и разширяването на нейните цели, за да се установят нови права за работниците. Това не доведе до съгласие между социалните партньори за започване на преговори по тези въпроси. Същевременно, както бе потвърдено от резултатите на откритата обществена консултация, която целеше да събере информация за вижданията на различни заинтересовани страни и на гражданите, е важно да се предприемат действия в тази област на равнището на Съюза, като настоящата правна уредба се модернизира и адаптира към новите тенденции.
- (8) В своята съдебна практика Съдът на Европейския съюз (наричан по-долу „Съда на ЕС“) е установил критерии за определяне на статута на работник ⁽⁵⁾. Тълкуването на тези критерии от страна на Съда на ЕС следва да се има предвид при прилагането на настоящата директива. Ако отговарят на тези критерии, домашните работници, работниците на повикване, работниците с непостоянна работа, работниците със заплащане чрез ваучери, работниците през платформи, стажантите и чираците биха могли да попаднат в обхвата на настоящата директива. Лицата, които са действително самостоятелно заети, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива, тъй като те не отговарят на тези критерии. Злоупотребата със статута на самостоятелно заетите лица, както е определен в националното право, било то на национално равнище или в трансгранични ситуации, е форма на фалшиво деклариран труд, който често се свързва с недеklarираната заетост. Фиктивната самостоятелна заетост възниква, когато дадено лице бъде обявено за самостоятелно заето, въпреки че изпълнява характерните за трудовите правоотношения условия, с цел да избегне някои правни или фискални задължения. Тези лица следва да бъдат включени в обхвата на настоящата директива. Установяването на наличие на трудово правоотношение следва да се ръководи от фактите, свързани с действителното изпълнение на работата, а не от описанието на правоотношението, направено от страните по него.

⁽⁴⁾ Директива 91/533/ЕИО на Съвета от 14 октомври 1991 г. относно задължението на работодателя да информира работниците или служителите за условията на трудовия договор или на трудовото правоотношение (ОВ L 288, 18.10.1991 г., стр. 32).

⁽⁵⁾ Решение на Съда от 3 юли 1986 г., *Deborah Lawrie-Blum/Провинция Баден-Вюртемберг*, C-66/85, ECLI:EU:C:1986:284; от 14 октомври 2010 г., *Union Syndicale Solidaires Isère/Министър-председател и други*, C-428/09, ECLI:EU:C:2010:612; от 9 юли 2015 г., *Ender Balkaya/Kiesel Abbruch- und Recycling Technik GmbH*, C-229/14, ECLI:EU:C:2015:455; от 4 декември 2014 г., *Kunsten Informatie en Media/Нидерландия*, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411; и от 17 ноември 2016 г., *Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH/Ruhrlandklinik gGmbH*, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883.

- (9) Следва да бъде възможно, в случай че това е обосновано от обективни причини, държавите членки да предвидят, че определени разпоредби от настоящата директива не се прилагат към някои категории държавни служители, обществените служби за спешна помощ, въоръжените сили, полицейските органи, съдиите, прокурорите, следователите или други правоприлагащи служби поради специфичното естество на задълженията, които те изпълняват, или условията им на работа.
- (10) Изискванията, установени в настоящата директива във връзка с посочените по-долу въпроси, не следва да се прилагат за морските лица и рибарите, поради спецификите на техните условия за работа: паралелната трудова заетост, в случай че е несъвместима с работата, извършвана на борда на кораби или риболовни кораби, минималната степен на предвидимост на работата, изпращането на работниците в друга държава членка или в трета държава, прехода към друга форма на трудова заетост и предоставянето на информация за идентификационните данни на институтите за социално осигуряване, които получават социалноосигурителните вноски. За целите на настоящата директива морските лица и рибарите съгласно определенията съответно в Директива 2009/13/ЕО⁽⁶⁾ и Директива (ЕС) 2017/159⁽⁷⁾ на Съвета следва да се разглеждат като работещи в Съюза, когато работят съответно на борда на кораби или риболовни кораби, регистрирани в държава членка или плаващи под флага на държава членка.
- (11) Предвид нарастващия брой на работниците, които не попадат в обхвата на Директива 91/533/ЕИО въз основа на изключения, установени от държавите членки съгласно член 1 от същата директива, е необходимо тези изключения да се заменят с възможност държавите членки да не прилагат разпоредбите на настоящата директива за трудово правоотношение с предварително определено или действително отработено време, което се равнява на три часа седмично или по-малко за референтен период от четири последователни седмици. Изчисляването на тези часове следва да включва цялото време, през което работникът действително е работил за даден работодател, например извънредния труд или допълнителния труд към труда, който е гарантиран или предвиден в трудовия договор или в рамките на трудовото правоотношение. От момента, в който даден работник премине този праг, разпоредбите на настоящата директива се прилагат към него, независимо от броя на отработените часове, които работникът отработи в последствие или броя на отработените часове, предвидени в трудовия договор.
- (12) Работниците, които нямат гарантирано работно време, включително работниците, сключили договори без задължения за определен брой часове или определени видове договори за работа на повикване, се намират в особено уязвимо положение. Ето защо разпоредбите на настоящата директива следва да се прилагат за тях, независимо от броя на действително отработените часове.
- (13) Функциите и отговорностите на работодател на практика могат да се изпълняват от няколко различни физически или юридически лица или други субекти. Държавите членки следва да разполагат с възможността свободно да определят по-конкретно лицата, за които се счита, че отговарят изцяло или частично за изпълнението на задълженията, установени в настоящата директива за работодателите, при условие че се изпълняват всички тези задължения. Държавите членки следва също така да могат да решават някои или всички задължения да бъдат възложени на физическо или юридическо лице, което не е страна по трудовия договор или трудовото правоотношение.
- (14) Държавите членки следва да могат да установяват специални правила за освобождаване на физическите лица, които действат в качеството на работодатели спрямо домашни работници в своето домакинство, от изискванията в настоящата директива във връзка със следните въпроси: да разглеждат и да отговарят на искания за различен вид заетост, да предоставят задължително обучение, което е безплатно, и да предвидят механизми за правна защита, които се основават на презумпции в полза на работника, в случай че в документацията, която съгласно настоящата директива следва да се предостави на работника, липсва определена информация.
- (15) С Директива 91/533/ЕИО беше въведен списък на основните аспекти на трудовия договор или трудовото правоотношение, за които работниците трябва да бъдат уведомени в писмена форма. Този списък, който държавите членки могат да допълват, е необходимо да бъде адаптиран, за да се отчетат промените в пазара на труда, по-специално ръстът на нестандартните форми на заетост.
- (16) Ако работникът няма постоянно или основно място на работа, той следва да получи информация за договореностите, ако има такива, относно пътуването между различните работни места.

⁽⁶⁾ Директива 2009/13/ЕО на Съвета от 16 февруари 2009 г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ЕССА) и Европейската федерация на транспортните работници (ETF) относно Морската трудова конвенция от 2006 г. и за изменение на Директива 1999/63/ЕО (ОВ L 124, 20.5.2009 г., стр. 30).

⁽⁷⁾ Директива (ЕС) 2017/159 на Съвета от 19 декември 2016 г. за изпълнение на Споразумението във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда, сключено на 21 май 2012 г. между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз (COGECO), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз (Eurorêche) (ОВ L 25, 31.1.2017 г., стр. 12).

- (17) Следва да е възможно информацията за правото на обучение, която се предоставя от работодателя, да бъде във вид на информация, включваща броя на евентуалните дни за обучение, на които работникът има право годишно, и информация за цялостната политика на работодателя в областта на обучението.
- (18) Следва да е възможно информацията относно процедурата, която трябва да се спазва от работодателя и от работника в случай на прекратяване на тяхното трудово правоотношение, да включва крайния срок за предявяване на иск за оспорване на уолнениято.
- (19) Информацията относно работното време следва да съответства на Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾ и следва да включва сведения за почивките по време на работа, периоди на междудневната и междуседмичната почивка и продължителността на платения отпуск, като по този начин се гарантира защитата на безопасността и здравето на работниците.
- (20) Информацията относно възнаграждението, което трябва да бъде предоставено, следва да съдържа всички елементи на възнаграждението, посочени отделно, ако това е приложимо, включително средствата в брой или в натура, плащанията за извънреден труд, премиите и други права, получени пряко или непряко от работника за свършената от него работа. Предоставянето на подобна информация следва да не засяга свободата на работодателите да предоставят допълнителни елементи на възнаграждението като еднократни плащания. Фактът, че някои елементи на възнаграждението, дължими по силата на закон или колективен трудов договор, не са включени в тази информация, не следва да представлява основание те да не се предоставят на работника.
- (21) Ако поради естеството на трудовото правоотношение не е възможно да се посочи фиксиран работен график, какъвто е случая при договори за работа на повикване, работодателите следва да информират работниците как трябва да бъде определено тяхното работно време, включително в какви интервали от време може да бъдат повикани да работят и какъв е минималният срок на предизвестие, което работникът трябва да получи, преди да започне изпълнението на възложена задача.
- (22) Информацията за системите за социална сигурност следва да включва идентификационните данни на институтите за социално осигуряване, които получават социалноосигурителните вноски за, когато е уместно, обезщетенията за болест, за майчинство и за родителски отпуск, родителските обезщетения, както и обезщетенията за трудови злополуки и професионална болест, за старост, за инвалидност, за наследници и за безработица, предпенсионните и семейните обезщетения. От работодателите не следва да се изисква да предоставят тази информация, когато работникът избира институт за социално осигуряване. Информацията относно социалната закрила, предоставяна от работодателя, следва да включва, когато е уместно, факта, че е налице покритие от схемите за допълнително пенсионно осигуряване по смисъла на Директива 2014/50/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾ и Директива 98/49/ЕО на Съвета⁽¹⁰⁾.
- (23) Работниците следва да имат право да бъдат информирани в писмена форма за своите права и задължения, произтичащи от трудовото правоотношение, при наемането си на работа. Поради това основната информация следва да достигне до тях възможно най-бързо и най-късно в срок от една календарна седмица от първия им работен ден. Оставащата информация следва да достигне до тях в срок от един месец, считано от първия им работен ден. За първи работен ден следва да се счита действителното започване на работа от работника по трудовото правоотношение. Държавите членки следва да се стремят да получат съответната информация за трудовото правоотношение от работодателите преди изтичането на първоначално договорения срок на договора.
- (24) Предвид все по-активното използване на цифрови средства за комуникация, информацията, която трябва да бъде представена в писмена форма, съгласно настоящата директива, може да бъде предоставена и чрез електронни средства.
- (25) За да се помогне на работодателите да предоставят навременна информация, държавите членки следва да могат да осигурят наличието на образци на национално равнище, включващи съответната достатъчно изчерпателна информация относно приложимата правна уредба. Тези образци биха могли да се разработят допълнително на секторно или местно равнище от националните органи и социалните партньори. Комисията ще оказва съдействие на държавите членки при разработването на образци и модели и по целесъобразност ще се погрижи те да бъдат широко достъпни.

⁽⁸⁾ Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г. относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 299, 18.11.2003 г., стр. 9).

⁽⁹⁾ Директива 2014/50/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно минималните изисквания за повишаване на мобилността на работниците между държавите членки чрез подобряване на придобиването и запазването на допълнителни пенсионни права (ОВ L 128, 30.4.2014 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива 98/49/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 г. за запазване на правото на допълнителна пенсия на заети лица и самостоятелно заети лица, движещи се в границите на Общността (ОВ L 209, 25.7.1998 г., стр. 46).

- (26) Работниците, които са изпратени в чужбина, следва да получават допълнителна информация според своята ситуация. За възложени последователни задачи в няколко държави членки или трети държави следва да бъде възможно преди първото заминаване информацията за няколко задачи да бъде обобщена и впоследствие да бъде изменена в случай на каквито и да било промени. Работници, които отговарят на условията за командировани работници съгласно Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, следва също така да бъдат уведомени за единния официален национален уебсайт, разработен от приемащата държава членка, в който те могат да намерят съответна информация относно условията на труд, приложими по отношение на тяхната ситуация. Освен ако държавите членки не предвидят друго, тези задължения се прилагат, ако продължителността на работата в чужбина е по-продължителна от четири последователни седмици.
- (27) Изпитателните срокове позволяват на страните по трудовото правоотношение да се уверят, че работниците и длъжностите, на които те са били наети, са съвместими, като едновременно с това осигуряват на работниците допълнителна подкрепа. Влизане на пазара на труда или преход към нова длъжност следва да не се подлагат на продължителна несигурност. Следователно както е установено в Европейския стълб на социалните права, изпитателните срокове следва да бъдат с разумна продължителност.
- (28) Значителен брой държави членки са установили обща максимална продължителност на изпитателния срок от три до шест месеца, която следва да се счита за разумна. По изключение следва да е възможно изпитателните срокове да продължават повече от шест месеца, когато е обусловено от естеството на заетостта, като например при ръководни или управленски длъжности или постове в държавната администрация, или ако е в интерес на работника, например в контекста на конкретни мерки за насърчаване на постоянната заетост, по-специално при младите работници. Следва също да е възможно изпитателните срокове да бъдат съответно удължавани в случаите, когато работникът е отсъствал от работа по време на изпитателния срок, например поради заболяване или отпуск, за да се даде възможност на работодателя да оцени годността на работника да изпълнява въпросните задачи. В случаите на срочни трудови правоотношения с продължителност под 12 месеца държавите членки следва да гарантират, че продължителността на изпитателния срок е подходяща с оглед на естеството на работата и е пропорционална на очакваната продължителност на договора. Ако това е предвидено в националното право или националната практика, работниците следва да могат да натрупват трудови права по време на изпитателния срок.
- (29) Даден работодател не следва нито да забранява на работника да осъществява трудова дейност при други работодатели извън работния график, установен с този работодател, нито да подлага работника на неблагоприятно третиране заради това. Държавите членки следва да могат да определят условия за използването на ограничения поради несъвместимост, като под това се разбират ограниченията да се работи за други работодатели по обективни причини, например по съображения, свързани със здравето и безопасността на работниците, включително чрез ограничаване на работното време, защитата на търговските тайни, неприкосновеността на обществените услуги или избягването на конфликти на интереси.
- (30) Работниците, чийто режим на работа е изцяло или предимно непредвидим, следва да разчитат на минимална степен на предвидимост, когато работният график се определя основно от работодателя, било то пряко, например като се разпределят възложените задачи, или косвено, например като се изисква съответният работник да отговаря на искания на клиенти.
- (31) Референтните часове и дни, които трябва да се разбират като интервали от време, в които може да се извършва работа по искане на работодателя, следва да бъдат установени в писмена форма в началото на трудовото правоотношение.
- (32) Разумният минимален срок на предизвестие, който трябва да се разбира като периода от време между момента, в който работникът е информиран за нововъзложена задача, и момента, в който започва нейното изпълнение, представлява друг необходим елемент на предвидимост на работата за трудови правоотношения, при които режимът на работа е изцяло или предимно непредвидим. Срокът на предизвестие може да варира в зависимост от потребностите на съответния сектор, като същевременно се осигурява подходяща защита на работниците. Минималният срок на предизвестие не засяга разпоредбите на Директива 2002/15/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾.
- (33) Работниците следва да разполагат с възможността да отказват възложена задача, ако изпълнението ѝ е извън референтните часове и дни или ако те не са били уведомени за възложената задача в съответствие с минималния срок на предизвестие, без този отказ да води до неблагоприятни последици за работниците. Работниците следва също да разполагат с възможността да приемат възложената задача, ако желаят това.

⁽¹¹⁾ Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (ОВ L 18, 21.1.1997 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Директива 2002/15/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за организацията на работното време на лицата, извършващи транспортни дейности в автомобилния транспорт (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 35).

- (34) Ако работник, чийто режим на работа е изцяло или предимно непредвидим, се е договорил със своя работодател да извърши конкретна възложена задача, работникът следва да може да планира своето време по съответния начин. Работникът следва да се ползва със защита при загуба на доходи вследствие на късното анулиране на договорена възложена задача, чрез подходящо обезщетение.
- (35) При договор за работа на повикване или подобни трудови договори, включително договори без задължения за определен брой часове, съгласно които работодателят разполага с гъвкавостта да повиква работника на работа единствено когато е необходимо, са особено непредвидими за работника. Държавите членки, които разрешават използването на такива договори, следва да гарантират, че са въведени ефективни мерки за предотвратяване на злоупотребата с тях. Тези мерки могат да бъдат под формата на ограничения на използването и продължителността на такива договори, оборима презумпция за съществуването на трудов договор или трудово правоотношение с гарантиран брой платени часове въз основа на отработените часове през предходен референтен период или други равностойни мерки, които гарантират ефективното предотвратяване на злоупотребите.
- (36) Когато работодателите имат възможност да предлагат трудови договори на пълно работно време или безсрочни трудови договори на работници, които упражняват нестандартни форми на заетост, следва да се насърчава преминаването към по-сигурни форми на заетост в съответствие с принципите, предвидени в Европейския стълб на социалните права. Работниците следва да могат да поискат друга по-предвидима и сигурна форма на заетост, в случай че съществува такава, и да получат писмен отговор от работодателя, който взема предвид нуждите на работодателя и на работника. Държавите членки следва да могат да ограничават честотата на подобни искания. Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да предвидят, че длъжностите в държавната администрация, които се заемат вследствие на конкурсни изпити, не могат да се считат за достъпни въз основа само на отправено искане от работника и че следователно те остават извън обхвата на правото да се отправя искане за форма на заетост с по-предвидими и сигурни условия на труд.
- (37) Когато от работодателите се изисква по силата на правото на Съюза или националното право или на колективни трудови договори да осигуряват обучение на работниците, за да вършат работата, за която са наети, е важно да се гарантира, че съответното обучение е осигурено в еднаква степен за всички работници, включително за тези, които упражняват нестандартни форми на заетост. Разходите за такива обучения не следва да бъдат за сметка на работника, нито да бъдат удържани или приспадани от неговото възнаграждение. Такива обучения следва да се считат за работно време и по възможност следва да се провеждат в работно време. Това задължение не обхваща професионалното обучение или обучението, което се изисква, за да могат работниците да получат, поддържат или подновят професионалната си квалификация, ако работодателят не е задължен по силата на правото на Съюза, националното право или колективен трудов договор да осигури такова обучение на работника. Държавите членки следва да предприемат необходимите мерки за защита на работниците от злоупотреби във връзка с обучението.
- (38) Следва да се зачитат автономността на социалните партньори и функцията им на представители на работниците и на работодателите. Социалните партньори следва да могат да решават по своя преценка, че в конкретни сектори или ситуации за целите на настоящата директива са по-подходящи други разпоредби, а не някои минимални стандарти, определени в настоящата директива. Ето защо държавите членки следва да могат да позволяват на социалните партньори да поддържат, договарят, сключват и прилагат колективни трудови договори, които се отклоняват от някои разпоредби в настоящата директива, при условие че общата степен на защита на работниците не е занижена.
- (39) От обществената консултация относно Европейския стълб на социалните права стана ясно, че е необходимо да се укрепят прилагането на трудовото право на Съюза, за да се гарантира неговата ефективност. Оценката на Директива 91/533/ЕИО, извършена в рамките на Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка, потвърди, че по-строгите механизми за правоприменение биха могли да подобрят ефективността на трудовото право на Съюза. Консултацията показва, че системите за правна защита, които се основават единствено на искове за обезщетение за причинени вреди, са по-неефективни от системите, които предвиждат и санкции, например еднократни общи суми или загуба на разрешителни, за работодателите, които не издават писмени заявления. От нея стана ясно също така, че рядко се случва служителите да търсят правна защита по време на трудовото правоотношение, а това е в ущърб на целта на предоставянето на писменото заявление, а именно да се гарантира, че работниците са информирани за основните характеристики на трудовото си правоотношение. Поради това е необходимо да се въведат разпоредби за осигуряване на изпълнението, които гарантират използването на презумпция в полза на работника, когато не е предоставена информация относно трудовото правоотношение, или на процедура, при която може да се изиска работодателят да предостави липсващата информация и може да подлежи на санкция, или и двете. Следва да бъде възможно презумпциите в полза на работника да включват презумпцията, че работникът е с безсрочно трудово правоотношение, че не е предвиден изпитателен срок или че работникът е назначен на пълно работно време, в случай че липсва съответната информация. Правната защита би могла да подлежи на процедура, чрез която работодателят да бъде уведомяван от работника или от трета страна, например представител на работника или друг компетентен орган или служба, че липсва информация и че работодателят трябва да предостави своевременно пълна и точна информация.

- (40) След Директива 91/533/ЕИО беше приета широкообхватна система от разпоредби за прилагане на достиженията на социалното право в Съюза, по-специално в областта на равното третиране, част от които следва да се прилагат за настоящата директива с цел да се гарантира, че работниците имат достъп до ефективно и безпристрастно разрешаване на спорове, например в граждански съд или съд по трудови спорове, и право на правна защита, което може да включва право на подходящо обезщетение, като по този начин се отразява принцип № 7 на Европейския стълб на социалните права.
- (41) По-конкретно, предвид основополагащия характер на правото на ефективна правна защита, работниците следва да продължат да се възползват от такава защита дори и след прекратяване на трудовото правоотношение, довело до предполагаемо нарушение на правата на работниците съгласно настоящата директива.
- (42) Ефективното прилагане на настоящата директива изисква подходяща съдебна и административна закрила срещу всяко неблагоприятно третиране вследствие на опит да се упражнят предвидените съгласно настоящата директива права или вследствие на жалба до работодателя или на каквито и да било съдебни или административни производства, целящи привеждането в съответствие с настоящата директива.
- (43) Работниците, упражняващи предвидените в настоящата директива права, следва да разполагат със закрила срещу уволнение или еквивалентни вреди, например в случай че на даден работник вече не се възлага работа на повикване или че се извършва подготовка за евентуално уволнение заради това, че той се е опитал да упражни тези права. Когато работниците смятат, че са били уволнени или са им били нанесени еквивалентни вреди по тези причини, работниците и компетентните органи или служби следва да могат да изискват от работодателя да представи надлежно обосновани причини за уволнението или еквивалентната мярка.
- (44) Доказателствената тежест за това, че не е налице уволнение или еквивалентна вреда заради упражняването на предвидените в настоящата директива права от работниците, следва да бъде поета от работодателя, когато работниците представят пред съд или друг компетентен орган или служба факти, от които може да се заключи, че са били уволнени или са били подложени на мерки с еквивалентен ефект на това основание. Държавите членки следва да могат да не прилагат това правило по отношение на производства, при които съдът или друг орган е компетентен да разследва фактите по делото, по-специално при системите, при които се изисква уволнението предварително да бъде одобрено от този орган или служба.
- (45) Държавите членки следва да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции за нарушения на задълженията по настоящата директива. Санкциите могат да бъдат административни и финансови, например глоби или изплащане на обезщетение, както и други видове санкции.
- (46) Доколкото целта на настоящата директива, а именно да подобри условията на труд чрез насърчаване към по-прозрачна и предвидима заетост, като същевременно се гарантира гъвкавостта на пазара на труда, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради необходимостта да се установят общи минимални изисквания може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (47) Настоящата директива установява минимални изисквания, като по този начин не засяга правото на държавите членки да въведат или запазват по-благоприятни разпоредби. Правата, придобити съгласно действащата правна уредба, следва да продължат да се прилагат, освен ако не бъдат въведени по-благоприятни разпоредби с настоящата директива. Прилагането на настоящата директива не може да бъде използвано за намаляване на съществуващи права, установени в действащото национално право или действащото право на Съюза в тази област, нито може да бъде основателна причина за намаляване на общата степен на защита, осигурена на работниците в областта, попадаща в обхвата на настоящата директива. По-специално то не следва да бъде основание за въвеждане на договори без задължения за определен брой часове или подобни видове трудови договори.
- (48) При прилагането на настоящата директива държавите членки следва да избягват налагането на административни, финансови и правни ограничения по начин, който би попречил на създаването и развитието на микро-, малки и средни предприятия. Поради това държавите членки се приканват да оценят въздействието на своя акт за транспониране върху малките и средните предприятия, за да се гарантират, че те не са непропорционално засегнати, като обърнат специално внимание на микропредприятията и на административната тежест, както и да публикуват резултатите от тези оценки.

- (49) Държавите членки могат да поверят изпълнението на настоящата директива на социалните партньори, ако социалните партньори съвместно поискат това и при условие че държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да могат по всяко време да гарантират резултатите, които се целят с настоящата директива. Те следва също така, в съответствие с националното право и националната практика, да вземат подходящи мерки за гарантиране на ефективното участие на социалните партньори и за насърчаване и засилване на социалния диалог с оглед на прилагането на разпоредбите на настоящата директива.
- (50) Държавите членки следва да предприемат всички подходящи мерки, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящата директива, например чрез извършване на проверки, в зависимост от случая.
- (51) С оглед на съществените промени, въведени с настоящата директива във връзка с целта, приложното поле и съдържанието на Директива 91/533/ЕИО, не е подходящо посочената директива да бъде изменена. Поради това Директива 91/533/ЕИО следва да бъде отменена.
- (52) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г. ⁽¹³⁾ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел, предмет и приложно поле

1. Целта на настоящата директива е да се подобрят условията на труд чрез насърчаване на по-прозрачна и предвидима заетост, като същевременно се гарантира гъвкавостта на пазара на труда.
2. В настоящата директива се определят минимални права, които се прилагат за всеки работник в Съюза, който има трудов договор или трудово правоотношение, така, както са определени от правото, колективните договори и практиката във всяка една държава членка, като се отчита съдебната практика на Съда на ЕС
3. Държавите членки могат да решат да не прилагат задълженията, посочени в настоящата директива, по отношение на работници в трудово правоотношение, в което тяхното предварително определено и действително отработено време е равно на или е по-малко от средно 3 часа седмично за референтен период от четири последователни седмици. Отработеното време с всички работодатели, които образуват или са част от едно и също предприятие, група или образувание, се причислява към тази средна стойност от 3 часа.
4. Параграф 3 не се прилага за трудово правоотношение, при което не е определен гарантиран обем платена работа, преди да започне заетостта.

⁽¹³⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

5. Държавите членки могат да определят лицата, които са отговорни за изпълнението на задълженията за работодателите, определени в настоящата директива, при условие че се изпълняват всички тези задължения. Те могат също така да решат, че някои или всички тези задължения трябва да бъдат възложени на физическо или юридическо лице, което не е страна по трудовото правоотношение.

Настоящият параграф не засяга Директива 2008/104/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾.

6. Държавите членки могат да предвидят, по обективни причини, че разпоредбите на глава III не трябва да се прилагат за държавните служители, обществените служби за спешна помощ, въоръжените сили, полицейските органи, съдиите, прокурорите, следователите или други правопривагащи служби.

7. Държавите членки могат да решат да не прилагат задълженията, определени в членове 12 и 13 и в член 15, параграф 1, буква а), по отношение на физически лица в домакинства, които действат като работодатели, когато работата се извършва за тези домакинства.

8. Глава II от настоящата директива се прилага за морските лица и рибарите, без да се засягат съответно разпоредбите на директиви 2009/13/ЕО и (ЕС) 2017/159. Задълженията, посочени в член 4, параграф 2, букви м) и о) и членове 7, 9, 10 и 12, не се прилагат за морските лица или рибарите.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „работен график“ означава график с часовете и дните, в които започва и приключва изпълнението на работата;
- б) „референтни часове и дни“ означава интервали от време в определени дни, в които може да се извършва работа по искане на работодателя;
- в) „режим на работа“ означава формата на организиране на работното време и неговото разпределение съгласно определен режим, който се определя от работодателя.

Член 3

Предоставяне на информация

Работодателят предоставя на всеки работник в писмена форма изискваната съгласно настоящата директива информация. Информацията се предоставя и предава на хартиен носител или в електронна форма – при условие че информацията е достъпна за работника, може да се съхранява и отпечатва и работодателят запазва доказателство за предаване или получаване.

⁽¹⁴⁾ Директива 2008/104/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно работа чрез агенции за временна заетост (ОВ L 327, 5.12.2008 г., стр. 9).

ГЛАВА II

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ

Член 4

Задължение за предоставяне на информация

1. Държавите членки гарантират, че от работодателите се изисква да уведомяват работниците за основните аспекти на трудовото правоотношение.
2. Посочената в параграф 1 информация включва най-малко следното:
 - а) самоличността на страните по трудовото правоотношение;
 - б) мястото на работа; когато няма постоянно или основно място на работа, се посочва принципно, че работникът е нает на различни места или че е свободен да определи своето място на работа, и се указва седалището, или, когато е уместно, постоянният адрес на работодателя;
 - в) или:
 - i) наименованието, степента, естеството или категорията на работата, за която работникът е нает, или
 - ii) кратка характеристика или описание на работата;
 - г) началната дата на трудовото правоотношение;
 - д) в случай на срочно трудово правоотношение – крайната дата или очакваната му продължителност;
 - е) в случай на наемане на работници чрез агенции за временна заетост – самоличността на предприятията ползватели, веднага след като те станат известни;
 - ж) продължителността и условията на изпитателния срок, ако има такъв;
 - з) правото на обучение, предоставено от работодателя, ако има такова;
 - и) продължителността на платения отпуск, на който работникът има право, или, когато това не може да бъде посочено в момента на предоставяне на информацията, процедурите за предоставяне и определяне на този отпуск;
 - й) процедурата, която трябва да се спазва от работодателя и от работника, включително формалните изисквания и сроковете на предизвестие, когато тяхното трудово правоотношение се прекратява, или когато сроковете на предизвестие не могат да бъдат посочени в момента на предоставяне на информацията – начина за определяне на тези срокове на предизвестие;
 - к) възнаграждението, което се полага на работника, включително първоначалния основен размер, другите негови съставни елементи, ако е приложимо, посочени отделно, както и периодичността и метода на плащането му;
 - л) ако режимът на работа е изцяло или предимно предвидим – продължителността на стандартния работен ден или седмица на работника и всички договорености за извънреден труд и възнаграждението за него и, когато е приложимо, всички договорености за промените в смените;

м) ако режимът на работа е изцяло или предимно непредвидим, работодателят уведомява работника за:

i) принципа, че работният график е променлив, броя на гарантираните платени часове и възнаграждението за извършената в допълнение към гарантираните часове работа;

ii) референтните часове и дни, в които може да бъде поискано работникът да работи;

iii) минималния срок на предизвестие, който се полага на работника, преди да започне изпълнението на възложена задача, и, когато е приложимо, срока, в рамките на който възложената задача може да бъде отменена, определен в съответствие с член 10, параграф 3;

н) колективните трудови договори, определящи условията на труд на работника или, в случаите на колективни трудови договори, сключени извън предприятието от специални съвместни органи или институции, името на тези органи или институции, в рамките на който/която са били сключени договорите;

о) когато това е отговорност на работодателя – идентификационните данни на институтите за социално осигуряване, получаващи социалноосигурителните вноски, свързани с трудовото правоотношение, и закрилата в областта на социалната сигурност, осигурена от работодателя.

3. Информацията, посочена в параграф 2, букви ж) – л) и буква о), може, ако е уместно, да бъде предоставена чрез позоваване на законовите, подзаконовите, административните или нормативните разпоредби или на колективните трудови договори, регулиращи тези въпроси.

Член 5

Срокове и начини за информиране

1. Ако не е била предоставена преди това, информацията, посочена в член 4, параграф 2, букви а) – д), ж), к) л) и м), се предоставя лично на работника под формата на един или повече документа в период, започващ от първия работен ден и приключващ не по-късно от седмия календарен ден. Останалата информация, посочена в член 4, параграф 2, се предоставя лично на работника под формата на документ в срок от един месец, считано от първия работен ден.

2. Държавите членки могат да изготвят образци и модели на документите, посочени в параграф 1, и да ги предоставят на разположение на работника и на работодателя, включително като ги качват на единен официален национален уебсайт или по други подходящи начини.

3. Държавите членки гарантират, че информацията относно законовите, подзаконовите, административните или нормативните разпоредби или общоприложимите колективни трудови договори, уреждащи приложимата правна рамка, за които работодателите трябва да съобщат, е общодостъпна, безплатна, явна, прозрачна, разбираема и достъпна по лесен начин от разстояние и чрез електронни средства, включително чрез съществуващите онлайн портали.

Член 6

Изменение на трудовото правоотношение

1. Държавите членки гарантират, че всяка промяна в посочените в член 4, параграф 2 аспекти на трудовото правоотношение и всяка промяна в посочената в член 7 допълнителна информация за работниците, изпратени в друга държава членка или в трета държава, се предоставя от работодателя на работника под формата на документ при първа възможност и най-късно в деня, в който тя поражда действие.

2. Документът, посочен в параграф 1, не се прилага за промени, които само отразяват изменения на законите, подзаконовите, административните или нормативните разпоредби или на колективните трудови договори, цитирани в документите, посочени в член 5, параграф 1 и, когато е уместно, в член 7.

Член 7

Допълнителна информация за работниците, изпратени в друга държава членка или в трета държава

1. Държавите членки гарантират, че когато от работник се изисква да работи в държава членка или трета държава, различни от държавата членка, в която той обичайно работи, работодателят предоставя посочените в член 5, параграф 1 документи преди заминаването на работника и че документите съдържат най-малко следната допълнителна информация:

- а) държавата или държавите, където трябва да бъде извършена работата в чужбина, и нейната очаквана продължителност;
- б) валутата, в която се изплаща възнаграждението;
- в) когато е приложимо, обезщетенията в брой или в натура, свързани с възложените задачи;
- г) информация за това дали е осигурено репатриране, а в случай че то е осигурено – условията за репатриране на работника.

2. Държавите членки гарантират, че командирваният работник, за който се прилага Директива 96/71/ЕО, се уведомява също така за:

- а) възнаграждението, на което работникът има право съгласно действащото право на приемащата държава членка;
- б) когато е приложимо, всички надбавки, специфични за командироването, и всички договорености за възстановяване на пътни разходи, разходи за храна и квартирни разходи;
- в) адреса на единния официален национален уебсайт, създаден от приемащата държава членка съгласно член 5, параграф 2 от Директива 2014/67/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾.

3. Информацията, посочена в параграф 1, буква б) и параграф 2, буква а), може, когато това е уместно, да бъде предоставена чрез позоваване на конкретни разпоредби на законите, подзаконовите и административните или нормативните актове или на колективните трудови договори, уреждащи тази информация.

4. Освен ако държавите членки не са предвидили друго, параграфи 1 и 2 не се прилагат, ако продължителността на всеки период на работа извън държавата членка, в която работникът обикновено работи, е четири последователни седмици или по-малко.

ГЛАВА III

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С УСЛОВИЯТА НА ТРУД

Член 8

Максимална продължителност на изпитателния срок

1. Държавите членки гарантират, че когато трудовото правоотношение предвижда изпитателен срок, определен в националното право или националната практика, този срок не може да надвишава шест месеца.

2. В случаите на срочни трудови правоотношения държавите членки гарантират, че продължителността на този изпитателен срок е пропорционална на очакваната продължителност на договора и на естеството на работата. В случаите на подновяване на договора за същите функции и задачи трудовото правоотношение не подлежи на нов изпитателен срок.

⁽¹⁵⁾ Директива 2014/67/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за осигуряване на изпълнението на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 относно административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар („Регламент за ИСПП“) (ОВ L 159, 28.5.2014 г., стр. 11).

3. Държавите членки могат да предвидят по изключение по-дълги изпитателни срокове, когато е оправдано от естеството на работата или е в интерес на работника. Когато работникът е отсъствал от работа по време на изпитателния срок, държавите членки могат да предвидят възможността за съответно удължаване на изпитателния срок в зависимост от продължителността на отсъствието.

Член 9

Паралелна трудова заетост

1. Държавите членки гарантират, че работодателят нито забранява на работника да осъществява трудова дейност с други работодатели извън работния график, установен с този работодател, нито подлага работника на неблагоприятно третиране заради това.

2. Държавите членки могат да определят условия за използването от работодателите на ограничения поради несъвместимост въз основа на обективни основания, като здравето и безопасността, защитата на търговските тайни, неприкосновеността на обществените услуги или избягването на конфликти на интереси.

Член 10

Минимална степен на предвидимост на работата

1. Държавите членки гарантират, че когато режимът на работа на работника е изцяло или предимно неподвижен, работодателят не може да изисква от работника да работи, освен ако не са изпълнени и двете от следните условия:

- a) работата се извършва в рамките на предварително определени референтни часове и дни, както е посочено в член 4, параграф 2, буква м), подточка ii); и
- b) работникът е уведомен от своя работодател за възложената задача в разумен срок на предизвестие, който се определя в съответствие с националното право, колективните трудови договори или националната практика, както е посочено в член 4, параграф 2, буква м), подточка iii).

2. Ако едно от или и двете изисквания, посочени в параграф 1, не са изпълнени, работникът има право да откаже възложената задача, без това да доведе до неблагоприятни последици за него.

3. Когато държавите членки позволяват на работодателите да отменят възложена задача без обезщетение, те предприемат необходимите мерки в съответствие с националното право, колективните трудови договори или националната практика, които гарантират, че работникът има право на обезщетение, ако работодателят отмени възложената и договорена с работника задача след изтичането на определен, разумен срок, в рамките на който възложената задача може да бъде отменена.

4. Държавите членки могат да установят условията и реда за прилагането на настоящия член в съответствие с националното право, колективните трудови договори или националната практика.

Член 11

Допълнителни мерки за договорите за работа на повикване

Когато държавите членки разрешават използването на договори за работа на повикване или подобни трудови договори, те предприемат една или повече от следните мерки за предотвратяване на злоупотребите:

- a) ограничения на използването и продължителността на договорите за работа на повикване или подобни трудови договори;
- b) оборима презумпция за съществуването на трудов договор с минимален брой платени часове въз основа на средния брой отработени часове за определен период;

в) други еквивалентни мерки, които гарантират ефективно предотвратяване на практики на злоупотреба.

Държавите членки уведомяват Комисията за предприемането на такива мерки.

Член 12

Преход към друга форма на трудова заетост

1. Държавите членки гарантират, че работник, работил най-малко шест месеца при един и същ работодател, който е преминал изпитателния срок, ако е имало такъв, може да поиска форма на заетост с по-предвидими и сигурни условия на труд, когато съществува такава, и да получи обоснован писмен отговор. Държавите членки могат да ограничат честотата на исканията, водещи до възникването на задължението по настоящия член.

2. Държавите членки гарантират, че работодателят предоставя обоснования писмен отговор, посочен в параграф 1, в срок от един месец от искането. По отношение на физическите лица, действащи в качеството си на работодатели, и на микро-, малки и средни предприятия държавите членки могат да предвидят удължаване на този срок до не повече от три месеца, както и възможност за устен отговор на последващо подобно искане, направено от същия работник, ако обосновката на отговора относно положението на работника се запази непроменена.

Член 13

Задължително обучение

Държавите членки гарантират, че когато съгласно правото на Съюза, националното право или колективните трудови договори от работодателя се изисква да осигури обучението, което е необходимо на работниците, за да изпълняват задачите, за които са наети, това обучение се осигурява на работника безплатно, отчита се като работно време и, когато е възможно, се провежда в работно време.

Член 14

Колективни трудови договори

Държавите членки могат да дадат на социалните партньори възможност да поддържат, договарят, сключват и прилагат колективни трудови договори в съответствие с националното право или практика, в които при съблюдаване на общото равнище на защита на работниците се установяват договорености относно условията на труд на работниците, различаващи се от посочените в членове 8 – 13.

ГЛАВА IV

ХОРИЗОНТАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Законова презумпция и механизъм за уреждане на спорове на ранен етап

1. Държавите членки гарантират, че когато работникът не е получил своевременно всички или част от документите, посочени в член 5, параграф 1 или член 6, се прилага едно или и двете от следните:

- а) работникът се възползва от определени от държавата членка презумпции, които са в негова полза, които работодателите имат възможност да оборят;
- б) работникът има възможност да подаде жалба до компетентния орган или служба и да получи подходяща правна защита своевременно и ефективно.

2. Държавите членки могат да предвидят, че прилагането на презумпциите и механизмите, посочени в параграф 1, се осигурява при условие че работодателят е уведомен и че той не е предоставил липсващата информация своевременно.

*Член 16***Право на защита**

Държавите членки гарантират, че работниците, включително тези, чието трудово правоотношение е приключило, имат достъп до ефективно и безпристрастно решаване на спорове и право на защита в случай на нарушаване на правата им, произтичащи от настоящата директива.

*Член 17***Закрила срещу неблагоприятно третиране или неблагоприятни последици**

Държавите членки въвеждат необходимите мерки за закрила на работниците, включително на тези работници, които са представители на работниците, срещу неблагоприятно третиране от страна на работодателя и от всички неблагоприятни последици вследствие на жалба, подадена до работодателя, или вследствие на производства, образувани с цел постигането на съответствие с правилата, предвидени в настоящата директива.

*Член 18***Закрила срещу уволнение и доказателствена тежест**

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки за забрана на уволнението или на негов еквивалент и на всякаква подготовка за уволнение на работници заради упражняване на правата, предвидени в настоящата директива.
2. Работници, които смятат, че са били уволнени или че срещу тях са били предприети мерки с еквивалентен ефект заради упражняване на правата, предвидени в настоящата директива, могат да поискат от работодателя да представи надлежно обосновани причини за уволнението или еквивалентните мерки. Работодателят представя тези причини в писмена форма.
3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато посочените в параграф 2 работници докажат пред съд или друг компетентен орган или служба факти, въз основа на които може да се предположи, че е извършено такова уволнение или еквивалентни мерки, работодателят трябва да докаже, че уволнението е на основание, което е различно от посочените в параграф 1.
4. Параграф 3 не е пречка държавите членки да въведат правила за доказване, които са по-благоприятни за работниците.
5. От държавите членки не се изисква да прилагат параграф 3 към производства, при които съдът или друг компетентен орган или друга компетентна служба разследва фактите по делото.
6. Параграф 3 не се прилага към наказателните производства, освен ако държавите членки не са предвидили друго.

*Член 19***Санкции**

Държавите членки въвеждат правила относно санкциите, приложими при нарушение на национални разпоредби, приети съгласно настоящата директива, или на съответните разпоредби, които вече са в сила и засягат правата, попадащи в обхвата на настоящата директива. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

ГЛАВАТА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ*Член 20***Запазване на равнището на защита и по-благоприятни разпоредби**

1. Настоящата директива не представлява валидно основание за намаляване на общото ниво на защитата, което се предоставя на работниците в държавите членки.

2. Настоящата директива не засяга правото на държавите членки да прилагат или въвеждат по-благоприятни за работниците закони, подзаконови или административни разпоредби или да насърчават или разрешават прилагането на по-благоприятни за работниците колективни договори.
3. Настоящата директива не засяга други права, предоставени на работниците съгласно други правни актове на Съюза.

Член 21

Транспониране и изпълнение

1. Държавите членки предприемат мерките, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 1 август 2022 г. Те незабавно информират Комисията за това.
2. Когато държавите членки приемат мерките, посочени в параграф 1, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.
4. Държавите членки, в съответствие с националното си право и националната си практика, предприемат подходящи мерки за гарантиране на ефективното участие на социалните партньори и за насърчаване и засилване на социалния диалог с оглед на прилагането на настоящата директива.
5. Държавите членки могат да поверят изпълнението на настоящата директива на социалните партньори, ако социалните партньори съвместно поискат това и при условие че държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да могат по всяко време да гарантират резултатите, които се целят с настоящата директива.

Член 22

Преходни разпоредби

Правата и задълженията, определени в настоящата директива, се прилагат спрямо всички трудови правоотношения към 1 август 2022 г. Въпреки това работодателите предоставят или допълват документите, посочени в член 5, параграф 1 и в членове 6 и 7, само при поискване от страна на работник, който вече е бил нает към тази дата. Липсата на такова искане не трябва да води до изключване на работника от минималните права, установени в членове 8 – 13.

Член 23

Преглед от Комисията

До 1 август 2027 г. Комисията, след консултации с държавите членки и социалните партньори на равнището на Съюза и като взема под внимание отражението върху микро-, малките и средните предприятия, прави преглед на изпълнението на настоящата директива и предлага, където е уместно, необходимите законодателни изменения.

Член 24

Отмяна

Директива 91/533/ЕИО се отменя, считано от 1 август 2022 г. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива.

*Член 25***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 26***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

A. TAJANI

За Съвета

Председател

G. CIAMBA

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1153 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 20 юни 2019 година****за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления, и за отмяна на Решение 2000/642/ПВР на Съвета**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 87, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) За предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления е необходимо да се улесни използването на финансова информация.
- (2) За да се засили сигурността, да се подобри наказателното преследване на финансовите престъпления, да се провежда борба с изпирането на пари и да се предотвратяват данъчните престъпления в държавите членки и в рамките на Съюза, е необходимо да се подобри достъпът до информация от страна на звената за финансово разузнаване (ЗФР) и публичните органи, които отговарят за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления, да се разширят техните възможности за провеждане на финансови разследвания и да се подобри сътрудничеството помежду им.
- (3) Съгласно член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът и държавите членки са задължени да си съдействат. Те следва също да поемат ангажимент да си сътрудничат по лоялен и своевременно начин.
- (4) В съобщението си от 2 февруари 2016 г. относно „План за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма“ Комисията се ангажира да проучи възможността за създаване на специален правен инструмент за разширяване на достъпа до централизираните регистри на банковите и платежните сметки от страна на органите на държавите членки, включително от органите, компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления, от службите за възстановяване на активи, от данъчните органи и от органите за борба с корупцията. Освен това в този план за действие беше отправен и призив да се набележат пречките пред достъпа, обмена и използването на информация, както и пред оперативното сътрудничество между ЗФР.

⁽¹⁾ ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 84.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 14 юни 2019 г.

- (5) Борбата с тежките престъпления, включително финансовите измами и изпирането на пари, продължава да бъде приоритет за Съюза.
- (6) С Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ от държавите членки се изисква да създадат централизирани регистри на банковите сметки или системи за извличане на данни, които да позволяват своевременно идентифициране на лицата, притежаващи банкови и платежни сметки и наемащи банкови сейфове.
- (7) Съгласно Директива (ЕС) 2015/849 информацията, съдържаща се в такива централизирани регистри на банковите сметки, трябва да бъде пряко достъпна за ЗФР и достъпна също за националните органи, които са компетентни за предотвратяването на изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма.
- (8) Незабавният и пряк достъп до информацията, съхранявана в централизираните регистри на банковите сметки, често е необходимо условие за успеха на наказателното разследване или за навременното идентифициране, проследяване и замразяване на свързани с престъпленията активи с оглед на тяхното отнемане. Прекият достъп е най-непосредственият вид достъп до информацията, съхранявана в централизираните регистри на банковите сметки. Ето защо с настоящата директива следва да бъдат установени правила за предоставянето на пряк достъп до информацията, съхранявана в централизираните регистри на банковите сметки, на определените органи на държавите членки, които са компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления. Когато държава членка предоставя достъп до информация за банкови сметки посредством централна електронна система за извличане на данни, тази държава членка следва да гарантира, че органът, обслужващ системата за извличане, предава на определените компетентни органи резултатите от търсенето непосредствено и без да прилага филтри. Настоящата директива не следва да засяга каналите за обмен на информация между компетентните органи или правомощията им да получават информация от задължени субекти по силата на правото на Съюза или на националното право. Всеки достъп до информация, държана в централизирани регистри от националните органи за цели, различни от тези в настоящата директива, или по отношение на други престъпления, които не са обхванати от настоящата директива, попада извън нейния обхват.
- (9) Като се има предвид, че във всяка държава членка съществуват многобройни органи и структури, които са компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления, и с оглед на осигуряването на пропорционален достъп до финансова и друга информация съгласно настоящата директива, от държавите членки следва да се изисква да определят кои органи или структури са оправомощени да получават достъп до централизираните регистри на банковите сметки и кои могат да изискват информация от звената за финансово разузнаване за целите на настоящата директива. При прилагането на настоящата директива държавите членки следва да вземат предвид естеството, организационния статус, задачите и прерогативите на такива органи и структури, както са предвидени в националното им право, включително съществуващите механизми за защита на финансовите системи от изпиране на пари и финансиране на тероризма.
- (10) Сред така определените компетентни органи следва да бъдат службите за възстановяване на активи, които следва да разполагат с пряк достъп до информацията, съхранявана в централизираните регистри на банковите сметки, когато извършват действия във връзка с предотвратяването, разкриването или разследването на конкретно тежко престъпление или подпомагат конкретно наказателно разследване, включително идентифицирането, проследяването и замразяването на активи.
- (11) Доколкото данъчните органи и органите за борба с корупцията са компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления съгласно националното право, те също следва да се считат за органи, които може да бъдат определени за целите на настоящата директива. Административните разследвания, с изключение на тези, които се провеждат от ЗФР в контекста на предотвратяването, разкриването и ефективната борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, не следва да бъдат обхванати от настоящата директива.

⁽³⁾ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

- (12) Извършителите на престъпления, и особено престъпните групи и терористите, често извършват дейност в няколко различни държави членки и техните активи, включително банковите им сметки, често се намират в други държави членки. Като се има предвид трансграничното измерение на тежките престъпления, включително тероризма, и на свързаните с тях финансови дейности, често е необходимо компетентните органи, които провеждат наказателни разследвания в една държава членка, да имат достъп до информация за банкови сметки, притежавани в други държави членки.
- (13) Информацията, която компетентните органи са получили от националните централизирани регистри на банковите сметки, може да бъде обменяна с компетентни органи, намиращи се в друга държава членка, в съответствие с Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета ⁽⁴⁾, Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ и приложимите правила за защита на данните.
- (14) С Директива (ЕС) 2015/849 значително беше развита нормативната уредба на Съюза, регламентираща дейността на ЗФР и сътрудничеството между тях, включително оценката на Комисията за възможността за създаване на механизъм за координация и за подпомагане. Правният статут на ЗФР варира в държавите членки и може да бъде административен, правоприлагаш или смесен. Правомоцията на ЗФР включват правото на достъп до финансовата, административната и информацията, свързана с правоприлагането, която им е необходима за предотвратяването, разкриването и борбата с изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма. Въпреки това правото на Съюза не урежда всички специфични инструменти и механизми, които ЗФР следва да имат на свое разположение, за да получат достъп до такава информация и да изпълняват своите задачи. Тъй като държавите членки носят пълна отговорност за създаването и определянето на организационния характер на ЗФР, различните ЗФР имат различни степени на достъп до регулаторните бази данни, което води до недостатъчен обмен на информация между правоприлагащите органи или службите на прокуратурата и ЗФР.
- (15) С оглед на повишаване на правната сигурност и оперативната ефективност с настоящата директива следва да бъдат установени правила, с които да се разшири възможността на ЗФР да споделят финансова информация и финансови анализи с определените компетентни органи в тяхната държава членка за всички тежки престъпления. По-точно, ЗФР следва да бъдат длъжни да сътрудничат с определените компетентни органи на своите държави членки и да могат да отговорят своевременно на обосновани искания за финансова информация или финансов анализ, отправени от тези определени компетентни органи в случаите когато тази финансова информация или финансов анализ са необходими, за всеки отделен случай и когато такива искания са мотивирани от опасения, свързани с предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления, при спазване на изключенията, предвидени в член 32, параграф 5 от Директива (ЕС) 2015/849. Това изискване не следва да засяга автономността на ЗФР по силата на Директива (ЕС) 2015/849. По-специално в случаи, когато източник на изисканата информация е ЗФР от друга държава членка, всякакви ограничения и условия за използването на тази информация, наложени от това ЗФР, следва да бъдат спазвани. Всяко използване за цели, извън първоначално одобрените, следва да става с предварителното съгласие на това ЗФР. ЗФР следва да мотивират по подходящ начин всеки отказ за отговор на искане за информация или анализ. Настоящата директива не следва да засяга оперативната независимост и автономност на ЗФР съгласно Директива (ЕС) 2015/849, включително автономността на ЗФР да разкриват информация по своя собствена инициатива за целите на настоящата директива.
- (16) С настоящата директива следва също така да бъде установена ясно определена правна рамка, която да предостави възможност на ЗФР да изискват съответните данни, съхранявани от определените компетентни органи в тяхната държава членка, с цел ефективно предотвратяване, разкриване и борба с изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма.
- (17) ЗФР следва да се стремят да обменят финансова информация или финансови анализи своевременно при извънредни или спешни случаи, когато тази информация или анализи са свързани с тероризъм или с организирана престъпност, свързана с тероризъм.

⁽⁴⁾ Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета от 18 декември 2006 г. за опростяване обмена на информация и сведения между правоприлагащите органи на държавите — членки на Европейския съюз (ОВ L 386, 29.12.2006 г., стр. 89).

⁽⁵⁾ Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1).

- (18) Такъв обмен не следва да представлява пречка пред активната роля на ЗФР съгласно Директива (ЕС) 2015/849 при разкриването на неговия анализ до други ЗФР, когато този анализ разкрива факти, деяния или подозрения, свързани с изпиране на пари и финансиране на тероризма, които са от пряк интерес за тези други ЗФР. Финансовият анализ обхваща оперативния анализ, насочен към отделни случаи и специфични цели или към подходяща избрана информация, в зависимост от вида и обема на получените оповестени данни и очакваното използване на информацията след разкриването, както и стратегическия анализ, насочен към тенденциите и моделите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Настоящата директива обаче следва да не засяга организационния статус и ролята, предвидени за ЗФР съгласно националното право на държавите членки.
- (19) Като се имат предвид чувствителността на финансовите данни, които следва да се анализират от ЗФР, и необходимите гаранции за защита на данните, с настоящата директива следва да се определят конкретно видът и обхватът на информацията, която може да бъде обменяна между ЗФР, между ЗФР и определените компетентни органи, и между определените компетентни органи в различни държави членки. Настоящата директива не следва да води до промени в договорените към момента методи за събиране на данни. Държавите членки следва обаче да могат да вземат решение за разширяване на обхвата на финансовата информация и на информацията за банкови сметки, която може да бъде обменяна между ЗФР и определените компетентни органи. Държавите членки следва също да могат да улесняват достъпа на определените компетентни органи до финансова информация и до информация за банкови сметки с цел предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на престъпления, които не са тежки престъпления. Настоящата директива не следва да предоставя дерогация от приложимите правила за защита на данните.
- (20) В съответствие със специалните правомощия и задачи на Агенцията за сътрудничество в областта на правоприлагането (наричана по-долу „Европол“), създадена с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, предвидени в посочения регламент, Европол подпомага провежданите от държавите членки трансгранични разследвания на действията, свързани с изпиране на пари, извършвани от транснационални престъпни организации. В този контекст Европол следва да уведомява държавите членки за всяка информация и за всички връзки между престъпленията, които ги засягат. Съгласно посочения регламент националните звена на Европол са органите за връзка между Европол и органите на държавите членки, компетентни да разследват престъпления. За да осигурят на Европол информацията, необходима за изпълнението на нейните задачи, всяка държава членка следва да позволи на нейното ЗФР да отговаря на исканията за финансова информация и финансов анализ, отправяни от Европол, чрез националното звено на Европол на тази държава членка или, когато е подходящо, посредством преки контакти. Държавите членки следва също така да предвидят националните им звена на Европол и, когато е подходящо, техните определени компетентни органи, да имат правото да отговарят на отправяните от Европол искания за информация за банкови сметки. Отправените от Европол искания следва да бъдат надлежно обосновани. Те следва да се правят отделно за всеки конкретен случай в рамките на компетентността на Европол и с цел изпълнението на нейните задачи. Следва да не се излага на риск оперативната независимост и автономност на ЗФР, като решението дали да се предостави исканата информация или исканият анализ следва да се взема от ЗФР. За да се осигури бързо и ефективно сътрудничество, ЗФР следва да отговарят на исканията на Европол своевременно. В съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 Европол следва да продължи установената си практика да предоставя обратна информация на държавите членки за това как е използвана информацията или анализът, предоставени съгласно настоящата директива.
- (21) В настоящата директива следва също така да се вземе предвид фактът, когато е приложимо, че съгласно член 43 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета ⁽⁷⁾ европейските делегирани прокурори на Европейската прокуратура разполагат с правомощието да получават всяка информация от значение, съхранявана в националните бази данни относно наказателните разследвания и правоприлагането, както и в други свързани с това регистри на публичните органи, включително централизираните регистри на банковите сметки и системите за извличане на данни, при същите условия както условията, приложими съгласно националното право при подобни случаи.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

- (22) За да се укрепи сътрудничеството между ЗФР, Комисията следва в близко бъдеще да извърши оценка на въздействието, за да прецени възможността и целесъобразността на създаването на механизъм за координация и за подпомагане, като например „ЗФР на ЕС“.
- (23) За да се постигне подходящ баланс между ефикасност и високо ниво на защита на данните, от държавите членки следва да се изисква да гарантират, че обработването на чувствителна финансова информация, която би могла да разкрие чувствителни данни относно расовия или етническия произход на дадено лице, неговите политически възгледи, религиозни или философски убеждения, или членство в синдикални организации, или данни относно здравословното състояние, сексуалния живот или сексуалната ориентация на физическо лице, следва да се допуска само от специално оправомощени за това лица и да става в съответствие с приложимите правила за защита на данните.
- (24) С настоящата директива се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати в член 6 от ДЕС и в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, забраната на дискриминация, свободата на стопанска инициатива, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, презумпцията за невинност и правото на защита, и принципите на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието, както и основните права и принципи, предвидени в международното право и международните споразумения, по които Съюзът или всички държави членки са страни, включително Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и в конституциите на държавите членки в съответното им приложно поле.
- (25) От съществено значение е да се гарантира, че при обработването на лични данни съгласно настоящата директива напълно се зачита правото на защита на личните данни. Обработването на такива данни е уредено в Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾ и в Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾ в съответното им приложно поле. По отношение на достъпа на службите за възстановяване на активи до централизираните регистри на банковите сметки и системите за извличане на данни се прилага Директива (ЕС) 2016/680, а не член 5, параграф 2 от Решение 2007/845/ПВР на Съвета ⁽¹⁰⁾. Що се отнася до Европол, прилага се Регламент (ЕС) 2016/794. В настоящата директива следва да се предвидят специални и допълнителни гаранции и условия за осигуряване на защитата на личните данни по отношение на механизмите за обработване на чувствителни данни и исканията за предоставяне на информация.
- (26) Всички лични данни, получени съгласно настоящата директива, следва да бъдат обработвани в съответствие с приложимите правила за защита на данните от компетентните органи само когато това е необходимо и пропорционално за целите на предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления.
- (27) Освен това, с цел зачитане на правото на защита на личните данни и правото на зачитане на личния живот и ограничаване на отражението на достъпа до информацията, съдържаща се в централизираните регистри на банковите сметки и системите за извличане на данни, е от съществено значение да се предвидят условия за ограничаване на такъв достъп. По-специално държавите членки следва да гарантират, че по отношение на достъпа на компетентните органи до лични данни за целите на настоящата директива се прилагат подходящи политики и мерки за защита на данните. Само оправомощени служители следва да имат достъп до информацията, съдържаща лични данни, която може да се получи от централизираните регистри на банковите сметки или чрез процедури за идентификация. Служителите с разрешен достъп до такива чувствителни данни следва да преминат обучение по практики в областта на сигурността по отношение на обмена и работата с данните.

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

⁽¹⁰⁾ Решение 2007/845/ПВР на Съвета от 6 декември 2007 г. относно сътрудничеството между Службите за възстановяване на активи на държавите-членки при проследяване и установяване на облиги или друго имущество, свързани с престъпления (ОВ L 332, 18.12.2007 г., стр. 103).

- (28) Прехвърлянето на финансови данни към трети държави и международни партньори за целите на настоящата директива следва да бъде разрешено само при условията, предвидени в глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 или в глава V от Директива (ЕС) 2016/680.
- (29) Комисията следва да докладва за изпълнението на настоящата директива три години след датата на транспониране, както и на всеки три години след това. В съответствие с Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽¹¹⁾ Комисията следва също така да извърши оценка на настоящата директива въз основа на информация, събрана чрез специални механизми за мониторинг, за да се оцени реалното въздействие на директивата и необходимостта от евентуални последващи действия.
- (30) Настоящата директива има за цел да гарантира приемането на правила, за да се осигури по-високо равнище на сигурност на гражданите на Съюза чрез предотвратяване и борба с престъпността в съответствие с член 67 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Поради транснационалния си характер терористичните заплахи и заплахите от престъпления засягат Съюза като цяло и изискват ответни действия на равнището на целия Съюз. Престъпниците могат и, ако им се удаде възможност, биха се възползвали от невъзможността за ефективно използване на информацията за банковите сметки и финансовата информация в дадена държава членка, което от своя страна може да доведе до последици в друга държава членка.
- (31) Доколкото целта на настоящата директива, а именно да се подобри достъпа до информация от ЗФР и публичните органи, които отговарят за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления, да се разширят техните възможности за провеждане на финансови разследвания и да се подобри сътрудничеството помежду им, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата или последиците от действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (32) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящата директива относно разрешенията за държавите членки временно да прилагат или да сключват споразумения с трети държави, които са договарящи страни от Европейското икономическо пространство, по въпроси, попадащи в обхвата на глава II от настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾.
- (33) Решение 2000/642/ПВР на Съвета следва да бъде отменено, тъй като неговият предмет се урежда от други актове на Съюза и то вече не е необходимо.
- (34) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Обединеното кралство и Ирландия са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящата директива.
- (35) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (36) С Европейския надзорен орган по защита на данните беше проведена консултация в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾ и той представи своето становище на 10 септември 2018 г.,

⁽¹¹⁾ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящата директива се предвиждат мерки за улесняване на достъпа на компетентните органи до финансова информация и до информация за банкови сметки и използването от тях на тази информация с цел предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на тежки престъпления. Освен това с нея се предвиждат мерки за улесняване на достъпа на звената за финансово разузнаване (ЗФР) до информация, свързана с правоприлагането, с цел предотвратяване и борба с изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма и мерки за улесняване на сътрудничеството между ЗФР.

2. Настоящата директива не засяга:

- а) Директива (ЕС) 2015/849 и съответните разпоредби на националното право, включително предвидения съгласно националното право организационен статус на ЗФР, както и тяхната оперативна независимост и автономност;
- б) каналите за обмен на информация между компетентните органи или правомощията на компетентните органи съгласно правото на Съюза или националното право да получават информация от задължени субекти;
- в) Регламент (ЕС) 2016/794;
- г) задълженията, произтичащи от инструментите на Съюза за правна взаимопомощ или относно взаимното признаване на решения по наказателноправни въпроси и от Рамково решение 2006/960/ПВР.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „централизираните регистри на банковите сметки“ означава централизираните автоматизирани механизми, като например централни регистри или централни електронни системи за извличане на данни, създадени в съответствие с член 32а, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849;
- 2) „служби за възстановяване на активи“ означава националните служби, създадени или определени от всяка държава членка съгласно Решение 2007/845/ПВР;
- 3) „звено за финансово разузнаване“ („ЗФР“) означава ЗФР, създадено съгласно член 32 от Директива (ЕС) 2015/849;
- 4) „задължени субекти“ означава субектите, посочени в член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849;
- 5) „финансова информация“ означава всеки вид информация или данни, като данни за финансови активи, движение на средства или финансови бизнес отношения, с които вече разполагат ЗФР с цел предотвратяване, разкриване и ефективна борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма;

б) „информация, свързана с правоприлагането“ означава:

- i) всеки вид информация или данни, които вече са на разположение на компетентните органи в контекста на предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления;
- ii) всеки вид информация или данни, които са на разположение на публични органи или на частни субекти в контекста на предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления и които са достъпни за компетентните органи, без да се налага предприемане на принудителни мерки, предвидени в националното право;

Тази информация може да бъде, наред с другото, регистри за съдимост, информация за разследвания, информация за замразяване или изземване на активи или за други мерки за разследване или временни мерки и информация относно присъди и конфискации;

7) „информация за банкова сметка“ означава следната информация за банкови и платежни сметки и банкови сейфове, съдържаща се в централизираните регистри на банковите сметки:

- i) относно клиента - титуляр на сметката и всяко друго лице, което претендира, че действа от името на клиента: името, допълнено от другите данни за идентификация, изисквани съгласно националните разпоредби за транспониране на член 13, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2015/849, или уникален идентификационен номер;
- ii) относно действителния собственик на клиента – титуляр на сметката: името, допълнено от другите данни за идентификация, изисквани съгласно националните разпоредби за транспониране на член 13, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/849, или уникален идентификационен номер;
- iii) относно банката или платежната сметка: IBAN номера и датата на откриване и закриване на сметката;
- iv) относно банковия сейф: името на лицето, наело банковия сейф, допълнено от другите данни за идентификация, изисквани съгласно националните разпоредби за транспониране на член 13, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849, или уникален идентификационен номер и срока за наемане на банковия сейф;

8) „изпиране на пари“ означава деянието, посочено в член 3 от Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾;

9) „свързани предикатни престъпления“ означава престъпленията, посочени в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2018/1673;

10) „финансиране на тероризма“ означава деянието, посочено в член 11 от Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾;

11) „финансов анализ“ означава резултатите от оперативен и стратегически анализ, който вече е бил извършен от ЗФР при изпълнение на задачите им съгласно Директива (ЕС) 2015/849;

12) „тежки престъпления“ означава видовете престъпления, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) 2016/794.

⁽¹⁴⁾ Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. за борба по наказателноправен ред с изпирането на пари (ОВ L 284, 12.11.2018 г., стр. 22).

⁽¹⁵⁾ Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6).

Член 3

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава членка определя сред своите органи, компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления, онези компетентни органи, които са оправомощени да получават достъп до и да извършват търсене в нейните национални централизиранни регистри на банковите сметки. Тези компетентни органи включват най-малко службите за възстановяване на активи.
2. Всяка държава членка определя сред своите органи, компетентни за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на престъпления, онези компетентни органи, които могат да искат и получават финансова информация или финансов анализ от ЗФР.
3. Всяка държава членка уведомява Комисията за своите компетентни органи, които е определила съгласно параграфи 1 и 2 до 2 декември 2021 г. и уведомява Комисията за всяка промяна в това отношение. Комисията публикува уведомленията в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ГЛАВА II

ДОСТЪП НА КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКОВИ СМЕТКИ

Член 4

Достъп до информация за банковите сметки и търсене на такава информация от страна на компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че компетентните национални органи, определени съгласно член 3, параграф 1, разполагат с правомощието да получават достъп до и да търсят, пряко и непосредствено, информация за банковите сметки, когато това е необходимо за изпълнението на задачите им за целите на предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления или за подпомагането на наказателно разследване във връзка с тежко престъпление, включително идентифициране, проследяване и замразяване на активи, свързани с такова разследване. Достъпът и търсенето се считат за преки и непосредствени, наред с другото, когато националните органи, управляващи централизираните регистри на банковите сметки, предават бързо на компетентните органи информацията за банковата сметка чрез автоматизиран механизъм, при условие че никоя посредническа институция не може да окаже въздействие върху исканите данни или информацията, която трябва да бъде предоставена.
2. Компетентните органи не получават достъп и не могат да извършват търсене съгласно настоящата директива в допълнителната информация, която държавите членки считат за съществена и включат в централизираните регистри на банковите сметки съгласно член 32а, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849.

Член 5

Условия за достъп и търсене от страна на компетентните органи

1. Достъпът и търсенето на информация за банковите сметки в съответствие с член 4 се извършват само за всеки отделен случай от служителите на всеки компетентен орган, които са специално определени и оправомощени да изпълняват тези задачи.
2. Държавите членки гарантират, че служителите на определените компетентни органи съблюдават високи професионални стандарти по отношение на поверителността и защитата на данни, и че са с висок морал и притежават подходящата квалификация.
3. Държавите членки гарантират, че са налице технически и организационни мерки за гарантиране на сигурността на данните в съответствие с високи технологични стандарти за целите на упражняването от страна на компетентните органи на правомощието за достъп и търсене на информация за банковите сметки в съответствие с член 4.

Член 6

Мониторинг на достъпа и търсенето от страна на компетентните органи

1. Държавите членки трябва да предвидят, че органите, управляващи централизираните регистри на банковите сметки, гарантират, че се съхраняват записи за всеки достъп и търсене от страна на определените компетентни органи на информация за банкови сметки. Тези записи съдържат по-специално информация за следното:

- а) референтния номер на националното досие;
- б) датата и часа на запитването или търсенето;
- в) вида на данните, използвани за извършване на запитването или търсенето;
- г) уникалните идентификатори на резултатите;
- д) наименованието на определения компетентен орган, извършил справка в регистъра;
- е) уникалния идентификатор на потребител на служителя, който е отправил запитването или е извършил търсенето и, когато е приложимо, на служителя, който е разпоредил запитването или търсенето, и доколкото е възможно, уникалния идентификатор на потребител на получателя на резултатите от запитването или търсенето.

2. Длъжностните лица за защита на данните, които отговарят на централизираните регистри на банковите сметки, проверяват редовно записите. Записите се предоставят при поискване на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 41 от Директива (ЕС) 2016/680.

3. Записите се използват само за мониторинг на защитата на данните, включително за проверка на допустимостта на исканията и законосъобразността на обработването на данните, както и за гарантиране на сигурността на данните. Записите се защитават с подходящи мерки срещу неразрешен достъп и се заличават пет години след създаването им, освен ако не са необходими за процедури за мониторинг, които са започнали.

4. Държавите членки гарантират, че органите, управляващи централизираните регистри на банковите сметки приемат подходящи мерки, така че персоналът да е запознат с приложимото право на Съюза и националното право, включително приложимите правила за защита на данните. Тези мерки включват специални програми за обучение.

ГЛАВА III

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ И ЗФР, КАКТО И МЕЖДУ ЗФР

Член 7

Искания за информация от компетентните органи до ЗФР

1. При спазване на националните процесуални гаранции всяка държава членка гарантира, че нейното ЗФР е длъжно да сътрудничи със своите определени компетентни органи, посочени в член 3, параграф 2, и да може да отговаря своевременно на обосновани искания за финансова информация или финансов анализ, отправени от тези определени компетентни органи, в неговата държава членка, в случаите когато тази финансова информация или финансов анализ са необходими, за всеки отделен случай, и когато искането е мотивирано от опасения, свързани с предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления.

2. Когато съществуват обективни причини да се предполага, че предоставянето на такава информация би имало отрицателно въздействие върху текущи разследвания или анализи, или, при изключителни обстоятелства, когато разкриването на информацията би довело до последствия, явно непропорционални на законните интереси на физическо или юридическо лице, или няма отношение към целите, за които информацията е била поискана, ЗФР не е задължено да отговори на искането за информация.

3. Всяко използване за цели, извън първоначално одобрените, става с предварителното съгласие на това ЗФР. ЗФР мотивират подходящо всеки отказ за отговор на искане, отправено съгласно параграф 1.

4. Решението за разкриването на информация се взема от ЗФР.

5. Определените компетентни органи могат да обработват финансовата информация и финансовият анализ, получени от ЗФР за конкретните цели на предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления, различни от целите, за които личните данни са събрани, в съответствие с член 4, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/680.

Член 8

Искания за информация от ЗФР до компетентните органи

При спазване на националните процесуални гаранции и наред с достъпа до информация от ЗФР, както е предвидено в член 32, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849, всяка държава членка гарантира, че нейните определени компетентни органи са длъжни да отговорят своевременно на исканията за информация, свързана с правоприлагането, отправени от националното ЗФР, за всеки отделен случай, когато информацията е необходима за предотвратяването, разкриването и борбата с изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма.

Член 9

Обмен на информация между ЗФР на различните държави членки

1. Държавите членки гарантират, че в изключителни и спешни случаи, техните ЗФР имат право да обменят финансова информация или финансов анализ, които могат да имат отношение към обработването или анализа на информацията, свързани с тероризъм или организирана престъпност, свързана с тероризъм.

2. Държавите членки гарантират, че в случаите, посочени в параграф 1, и при спазване на оперативните им ограничения, ЗФР ще полагат усилия да обменят такава информация своевременно.

Член 10

Обмен на информация между компетентните органи на различните държави членки

1. При спазване на националните процесуални гаранции всяка държава членка гарантира, че нейните компетентни органи, определени съгласно член 3, параграф 2, могат да обменят финансова информация или финансов анализ, получени от ЗФР от своята държава членка, при поискване и за всеки отделен случай, с определен компетентен орган в друга държава членка, когато финансовата информация или финансовият анализ са необходими за предотвратяването, разкриването и борбата с изпирането на пари, свързаните предикатни престъпления и финансирането на тероризма.

Всяка държава членка гарантира, че нейните определени компетентни органи използват финансовата информация или финансовия анализ, обменяни съгласно настоящия член, само за целта, за която са били поискани или предоставени.

Всяка държава членка гарантира, че всяко разкриване на финансова информация или финансов анализ, получени от нейните определени компетентни органи от ЗФР на същата държава членка до всеки друг орган, агенция или звено, или всяко използване на тази информация за цели, различни от първоначално одобрените, подлежи на предварително одобрение от предоставящата информацията ЗФР.

2. Държавите членки гарантират, че исканията, отправени съгласно настоящия член, и отговорите на такива искания се изпращат чрез използване на специално предназначена за целта сигурна електронна съобщителна мрежа, която гарантира високо равнище на сигурност на данните.

ГЛАВА IV

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ЕВРОПОЛ

Член 11

Предоставяне на Европол на информация за банкови сметки

Всяка държава членка гарантира, че нейните компетентни органи са оправомощени да отговарят чрез националното звено на Европол или, ако е разрешено от държавата членка, посредством пряк контакт с Европол, на надлежно обосноващите искания, свързани с информация за банкови сметки, отправени от Европол за всеки отделен случай в рамките на компетентността на Европол и за изпълнение на задачите ѝ. Прилага се член 7, параграфи 6 и 7 от Регламент (ЕС) 2016/794.

Член 12

Обмен на информация между Европол и ЗФР

1. Всяка държава членка гарантира, че нейното ЗФР е оправомощено да отговаря на надлежно обосноващите искания, отправени от Европол чрез националното звено на Европол или, ако е разрешено от държавата членка, посредством пряк контакт между ЗФР и Европол. Такива искания трябва да са свързани с финансова информация и финансов анализ, и се отправят за всеки отделен случай в рамките на компетентността на Европол и за изпълнение на задачите ѝ.

2. Член 32, параграф 5 от Директива (ЕС) 2015/849 и член 7, параграфи 6 и 7 от Регламент (ЕС) 2016/794 се прилагат при обмен, извършен съгласно настоящия член.

3. Държавите членки гарантират, че всяко неизпълнение на искане се обосновава надлежно.

Член 13

Подробни условия за извършване на обмена на информация

1. Държавите членки гарантират, че обменът на информация съгласно членове 11 и 12 от настоящата директива се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 по електронен път:

а) посредством мрежата SIENA или заместващата я мрежа на езика, приложим за SIENA; или

б) когато е приложимо, посредством мрежата FIU.net или заместващата я мрежа.

2. Държавите членки гарантират, че обменът на информация по член 12, се извършва своевременно и в това отношение исканията за предоставяне на информация, отправяни от Европол, се третират като с произход от друго ЗФР.

Член 14**Изисквания за защита на данните**

1. Обработването на личните данни, свързани с информацията за банкови сметки, финансовата информация и финансовия анализ, посочени в членове 11 и 12 от настоящата директива, се извършва в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2016/794 и само от служителите на Европол, които са били специално определени и оправомощени да изпълняват тези задачи.

2. Европол информира длъжностното лице по защита на данните, назначено в съответствие с член 41 от Регламент (ЕС) 2016/794, за всеки обмен на информация съгласно членове 11, 12 и 13 от настоящата директива.

ГЛАВА V

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С ОБРАБОТВАНЕТО НА ЛИЧНИ ДАННИ**Член 15****Обхват**

Настоящата глава се прилага единствено за определените компетентни органи и ЗФР по отношение на обмена на информация съгласно глава III, както и във връзка с обмена на финансова информация и финансов анализ, в който участват националните звена на Европол съгласно глава IV.

Член 16**Обработване на чувствителни лични данни**

1. Обработването на лични данни, които разкриват расовия или етническия произход на дадено лице, неговите политически възгледи, религиозни или философски убеждения, или членство в синдикални организации, или данни относно здравословното състояние, сексуалния живот или сексуалната ориентация на дадено физическо лице, се допуска само при прилагането на подходящи гаранции за правата и свободите на субекта на данните в съответствие с приложимите правила за защита на данните.

2. Единствено служители, които са специално обучени и изрично оправомощени от администратора на лични данни, могат да имат достъп до данните, посочени в параграф 1, и да ги обработват съгласно указанията на длъжностното лице по защита на данните.

Член 17**Регистър на исканията за информация**

Държавите членки гарантират поддържането на регистър на исканията за информация съгласно настоящата директива. Този регистър съдържа най-малко следната информация:

- а) името и данните за контакт на организацията и служителя, който отправя искането за информация и, доколкото е възможно, на получателя на резултатите от запитването или търсенето;
- б) посочване на националното досие, във връзка с което се иска информацията;
- в) предмета на исканията; и
- г) всякакви изпълнителни мерки по тези искания.

Записите в регистъра се съхраняват за срок от пет години след създаването им и се използват единствено за целите на проверяване на законосъобразността на обработването на лични данни. По искане на националния надзорен орган съответните органи му представят всички записи от регистъра.

*Член 18***Ограничения на правата на субектите на данни**

Държавите членки могат да приемат законодателни мерки, ограничаващи изцяло или отчасти правото на субекта на данните на достъп до отнасящите се до него лични данни, обработвани съгласно настоящата директива, в съответствие с член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, или с член 15, параграф 1 от Директива (ЕС) 2016/680, според случая.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ*Член 19***Наблюдение**

1. Държавите членки правят преглед на ефективността на своите системи за борба с тежки престъпления, като поддържат изчерпателни статистически данни.
2. До 1 февруари 2020 г. Комисията изготвя подробна програма за мониторинг на последиците, резултатите и въздействието на настоящата директива.

В тази програма за мониторинг се определя чрез какви средства и на какви интервали трябва да се събират данните и другите необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки, за събирането и анализа на данните и другите доказателства.

Държавите членки представят на Комисията данни и други доказателства, необходими за мониторинга.

3. Във всички случаи статистическите данни, посочени в параграф 1, включват следната информация:
 - а) броя на извършените търсения от определените компетентни органи в съответствие с член 4;
 - б) данни за броя на исканията, отправени от всеки от органите, съгласно настоящата директива, последващите действия във връзка с тези искания, броя на разследваните случаи, броя на лицата, подложени на наказателно преследване и броя на лицата, осъдени за тежки престъпления, когато е налице такава информация;
 - в) данни за времето, необходимо на даден орган да отговори на отправено искане след получаване на искането;
 - г) ако са налични, данни за разходите за човешките или ИТ ресурси, предназначени за вътрешни и трансгранични искания, попадащи в приложното поле на настоящата директива.
4. Държавите членки организират изготвянето и събирането на статистическите данни и ежегодно предават на Комисията статистическите данни, посочени в параграф 3.

*Член 20***Връзка с други правни инструменти**

1. Настоящата директива не възпрепятства държавите членки да запазват или да сключват двустранни или многостранни споразумения или договорености помежду си за обмен на информация между компетентните органи, доколкото тези споразумения или договорености са съвместими с правото на Съюза, и по-специално с настоящата директива.

2. Настоящата директива не засяга задълженията и ангажиментите на държавите членки и на Съюза съгласно действащи двустранни или многостранни споразумения с трети държави.

3. Без да се засяга разпределението на правомощията между Съюза и държавите членки в съответствие с правото на Съюза, държавите членки нотифицират Комисията относно намерението си да започнат преговори или да сключат споразумения между държавите членки и трети държави, които са договарящи страни от Европейското икономическо пространство, по въпроси, попадащи в обхвата на глава II от настоящата директива.

Ако в срок от два месеца след получаване на нотификацията за намерението на държава членка да започне преговорите, посочени в първа алинея, Комисията стигне до заключението, че има вероятност преговорите да възпрепятстват съответните политики на Съюза или да доведат до споразумение, несъвместимо с правото на Съюза, тя уведомява държавата членка за това.

Държавите членки информират редовно Комисията относно всякакви такива преговори и, когато е целесъобразно, я канят да участва в качеството на наблюдател.

Държавите членки са оправомощени да прилагат временно или да сключват споразуменията, посочени в първа алинея, при условие че тези споразумения са съвместими с правото на Съюза и не пречат на постигането на целите на съответните политики на Съюза. Комисията приема такива решения за оправомощаване посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата на консултиране по член 22.

Член 21

Оценка

1. До 2 август 2024 г. и на всеки три години след това Комисията изготвя доклад за изпълнението на настоящата директива и го представя на Европейския парламент и на Съвета. Докладът се оповестява публично.

2. В съответствие с член 65, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849 Комисията прави оценка на трудностите и възможностите във връзка със засилването на сътрудничеството между ЗФР в Съюза, включително възможността и целесъобразността за създаване на механизъм за координация и за подпомагане.

3. До 2 август 2024 г. Комисията изготвя доклад до Европейския парламент и до Съвета за оценка на необходимостта от и пропорционалността на разширяването на определението за финансова информация и включването в него на всякакъв вид информация или данни, които се съхраняват от публични органи или от задължени субекти и които са на разположение на ЗФР, без налагане на принудителни мерки съгласно националното право, и — ако е целесъобразно — представя законодателно предложение.

4. До 2 август 2024 г. Комисията извършва оценка на възможностите и предизвикателствата, свързани с разширяване на обмена на финансова информация или финансов анализ между ЗФР в рамките на Съюза и включването в него на обмен по отношение на тежки престъпления, различни от тероризъм, или организираната престъпност, свързана с тероризъм.

5. Не по-рано от 2 август 2027 г. Комисията извършва оценка на настоящата директива и представя доклад относно основните констатации до Европейския парламент и Съвета. Докладът също така включва оценка на начина, по който се спазват основните права и принципи, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз.

6. За целите на параграфи 1—4 от настоящия член държавите членки предоставят на Комисията необходимата информация. Комисията взема предвид статистическите данни, предоставени от държавите членки съгласно член 19, и може да поиска допълнителна информация от държавите членки и от надзорните органи.

Член 22

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 23

Транспониране

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 1 август 2021 г. Те незабавно съобщават на Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 24

Отмяна на Решение 2000/642/ПВР

Решение 2000/642/ПВР се отменя, считано от 1 август 2021 г.

Член 25

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 26

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2019 година.

За Европейския парламент
Председател
A. TAJANI

За Съвета
Председател
G. CIAMBA

ISSN 1977-0618 (електронно издание)
ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG